

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Govcu pri Gorenji Trebuli, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojkovi pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

PO VZPODBUDNIH ZNAMENJIH O OŠIBITVI NAJBOLJ SKRAJNIH INTEGRALISTOV V WASHINGTONU Z OPTIMIZMOM PRIČAKUJEJO DANAŠNJE ZASEDANJE IRANSKEGA PARLAMENTA

DANES V BEOGRADU PRVA SEJA »KOMITEJE DOBRE VOLJE«

Napori neuvrščenih za rešitev spora med Iranom in Irakom

BEOGRAD — »Komite dobre volje« neuvrščenih držav za rešitev spora med Iranom in Irakom se sestane danes na svoji prvi seji v jugoslovanskem glavnem mestu. Ustanovalen je bil s sklepom koordinacijskega urada neuvrščenih in s soglasjem samih spornih držav, ki sta njegovi članici, po predlogu voditelja Fronte za osvoboditev Palestine Arafata, ki je v tem smotru imel predhodne razgovore v Teheranu in v Bagdadu. Komite sestavljajo poleg načelnika političnega oddelka PLO Kadumija šest zunanjih ministrov, Josip Vrhovec za Jugoslavijo, Narasima Rao za Indijo, Isidoro Malmierca za Kubo, Aga Sahi za Pakistan, Wilson Čakulija za Zambijo in Mohamed Benyahia za Alžirijo, ki je pa v zadnjem trenutku sporočil, da ne bo sodeloval na beograjskem sestanku.

Komite ima nalogo, da postavi Iranu in Iraku na razpolago svoje usluhe pri iskanju mirolnih rešitev spora, ki se je že 40 dni sprejel v vojni spopad. V Beogradu po eni strani podpirajo, da je to iniciativni neuvrščenih držav pripravi, da se ohranja upanje za mirno rešitev spora, kar potrjuje njihovo nenadno postavljeni vlogi pri reševanju vseh mednarodnih vprašanj, po drugi pa svari pred pretiranim optimizmom, saj spor med Irakom in Iranom otežujejo zapletljivi v zvezi s petrolejem, nasprotujoči si interesi obeh blokov in vojska prisotnost veselil v neposredni bližini bojišča.

Iz New Yorka pa poročajo, da je Varnostni svet OZN sklenil predložiti Iranu in Iraku osnutek neuvrščenih držav za rešitev spora, ki naj bi temeljil na odgovorni sili pri pridobitvi ozemlja, na pozivu k prekinitvi uporabe sile in na posredovanju generalnega tajnika OZN Waldheima.

SODSTVO JE UVEDLO PREISKAVO

V ospredju polemike med Pisanojem in Bisaglio

Bisaglievo zavarovalno podjetje in skrivnostne okoliščine telefonskega poziva - Jutri razprava v parlamentu

RIM — Parlamentarne polemike med mislovskim senatorjem Pisanojem in ministrom Bisaglio, ki zadevajo »petrolejski škandal« so močno odjekle tudi v uradni romsko državnega pravdnika. Državni pravdnik Gallucci je poveril namestniku Infelisiu nalogo, naj o celotni zadevi uvede sodno preiskavo. Infelisi bo najprej preveril, če je v svojem govoru v senatski zbornici Pisano, da obkroževal demokratskega ministra, ne da bi razpolagal s dokazi. Namestnik državnega pravdnika je nemudoma odpoval v Veneto, kjer naj bi zbral dovolj dokaznega gradiva, ki ga te dni predlagajo tudi krajevni preiskovalci vedno v skandalu. Pisano med drugim obtožuje Bisaglio, da je kot solastnik velike zavarovalne agencije »Assicurazioni Generali« v vlogi najprej ministra za državne zadeve nato pa se ministra za industrijo vodil pristranske politike, ki je le krepila njegove osebne interese (s številnimi posli in drugimi prednostmi) na škodo družbin.

Mislovski senator Pisano je včeraj tudi posledno odgovoril na dnevnemu intervju Morove žene Eleonore. V njem naj bi gospe Moro baje dejala, da so mislovskemu senatorju ponudili več milijonov v zameno za prekinitev protidemokratske kampanje, ki jo je vodil kot glavni urednik desničarskega tednika »Il Candido«. Pisano je več kot dve leti vztrajno obtoževal KD sodelovanja v aferi o petroleju. Sedaj mislovski senator priznava, da s 1. septembra v telefonskem pozivu res ponujali podkupnino, katero pa je odločil zavrniti. Pisanoju ni uspelo prepoznati avtorja skrivnostnega poziva.

Prihodnji teden se bo v parlamentu končno začela razprava. Jutri se bo sestala komisija za finance in zaklad, ki ji predseduje »opazljivi« senator Segnana, v tork in sredo pa bo poslanec oziroma senatorjem poročal finančni minister Reviglio, ki bo izrazil stališče vlade in razsvetlil ozadje celotne afe.

Komemoracije v Sloveniji

LJUBLJANA — Tudi v Sloveniji so se včeraj poklonili spominu padlih partizanov in neznanih borcev. V znak spoštovanja so predstavniki družbeno-političnih organizacij položili vence k vsem spominskim obeležjem. Tako tudi na grobnico narodnih herojev v Ljubljani, kjer so posmrtni ostanki Edvarda Karmela dalje na belogradišni mučnici pri Urhu, na

Glasillo islamske republikanske stranke zagovarja načelo, da je treba talce osvoboditi pred ameriški volitvami

WASHINGTON, TEHERAN, BAGDAD — Ameriški državni tajnik Edmund Muskie je na včerajšnji tiskovni konferenci vztrajal pri dosednji strategiji čakanja in ni hotel na noben način dati bolj otipljivih ocen o dogajanjih v Iranu, da ne bi s svojimi izjavami škodil talcem, o katerih bo danes ponovno razpravljala iranski parlament.

Ce je uradni Washington skrajno previden in zadržan, preveča ameriško javnost prepričanje, da se letnišvo ameriških diplomatov blizu koncu. Včerajšnja znamenja iz Teherana so bila namreč zelo spodbudna. Dva vplivna verska voditelja, ajatulah Montazeri in ajatulah Džafari sta se pridružila zagovornikom čimprejnejše rešitve problema talcev. Še večji optimizem pa je vzbudil komentar v glasilu vladajoče islamske republikanske stranke, ki trdi, da bi z osvoboditvijo talcev pred ameriški predsedniškimi volitvami Iran iztržil od ZDA največ, medtem ko ne bi imel Iran nobene koristi, če bi talce zadržal do sodnega dne.

Tudi v odsotnosti uradnih ocen v Washingtonu trdijo, da v Iranu »pripravljajo tla«, kako bi strel naprotovanju najbolj zagrztenih integralistov, ki so do sedaj na najrazličnejše načine skušali preprečiti, da bi medžili dal končni sklep o usodi ameriških talcev. Če hočejo Iranci res izkoristiti sebi v dobro tekmo za Belo hišo, se morajo podvzati, saj čas beži in že obstajajo objektivne tehnične zapreke za izpustitev talcev pred 4. novembrom. Parlament mora namreč najprej določiti pogoje za osvoboditev. Washington mora dati privoljenje in šele nato bi lahko ameriške diplomate osvobodili.

Dva ameriška častnika pa sta včeraj objavila vest, da so ZDA že pred dvema tednoma dosegle z Iranom okvirni sporazum o izpustitvi talcev v zameno za odnosa orožja. Vest je kot razumljivo ameriško državno tajništvo takoj zanižalo. Carterjeva administracija je baje končno spoznala, da so tajna pogajanja in posleden molk edino sredstvo, s katerim lahko še upajo na izročitev talcev.

Optimizem washingtonskih krogov se opira tudi na dejstvo, da mora Iran čimprej doseči kak uspeh na fronti, saj mu je dole uspelo le zadrževati prodore iraške vojske. Uspešno protiofenzivo pa s lahko Iran privošč samo s popolnoma opremljenimi enotami in mehanizacijo, zato kravpo potrebuje ameriško vojaško pomoč. V Londonu zatrjujejo, da že tedne prihaja z letalskim mostom iz Damaska v Teheran vojaška pomoč, a z njo si lahko iranska vojska kaj malo pomaga, saj je v celoti opremljena z ameriškim orožjem, medtem ko ima Sirija predvsem sovjetsko oborožitev.



Iranski študent s kamnom uničuje grb ZDA na poslopju ameriške ambasade v Teheranu (Telefoto AP)

OSKUBLJENI DVOGLAVI ORLI IN RAZDRAPANE ZASTAVE

List Mitteleuropa, ki ga izdajajo v Trstu tisti krogi, katerim se moramo zahvaliti, da skoraj pri vsakem samofuriji malodane trčimo v habzburškega dvoglavega orla, prilepljenega na zadnji plati avtomobila pred nami, je zadnji objavil članek v slovenscini z naslovom: »V pojasnilu Primorskemu dnevniku in prof. Pirjevču«. V njem avtor protestira proti odnosu, ki sem ga skupaj s Primorskim dnevnikom zavzel do praznovanja rojstnega dne Nj.c. kr. vel. Franca Jožefa in nam v bistvu očita, da smo nacionalisti, nič boljši od fašistov. Kljub grobosti obtožbe, naj mi do dovolje no najprej reči, da me reakcija Mitteleurope ne moti. Prepričan sem namreč, da se bo v našem mestu nekaj premaknilo, ko se bomo začeli med sabo pogovarjati o vprašanjih, ki nas vznemirjajo in jih skušali tudi skupno reševati. Pri tem morda ne bo šlo brez hudih besed, a vse je bolje od molka in medsebojnega ignoriranja.

Toda vrnimo se k očitku nacionalizmu. V Trstu se je v zadnjem času pojavila struja, katere izraz je tudi Mitteleuropa, ki se spoznava v Grillparzerjevem izreku: »Von der Humanität über die Nationalität zur Bestialität«. Vsako poudarjanje nacionalnega momenta se ji zdi smiselno, češ da hočeš nočeš pelje o nacionalizem in končno v tisto zverinstvo, ki sta ga tako dovršeno dosegli nacistična Nemčija in fašistična Italija. Človek bi pri prav pogled dejal, da imajo prav, kajti zgodovina je Grillparzerjev stavek radodarno potrjuje. In vendar se jaz ne morem popolnoma strinjati z gledanjem tega dunajskega Hofrata, ki je leta 1848 vzklikal feldmaršalu Radetzkiemu — znamenjcu Italijanov pri Custozzi: »In deinem Lager ist Österreich«. Zakaj ne? Zato, ker je s svojo triado v bistvu odklel malim, predvsem slovanskim narodom v Avstriji pravico do lastnega razvoja in avtonomne kulture v imenu nekega črno zoltega patriotizma, ki je bil v resnici močno nemško poborvan.

V deželi Juljski krajini smo Slovenci se danes v položaju, v kakršnem je bil naš narod sredi prejšnjega stoletja: oblasti so nam v Trstu nekaj dale, v Gorici manj, v Benetkah Slovenji nič. Nikjer ni naš jezik enakopraven italijanskemu, nikjer Slovenec v javnosti ne nastopa brez izvirne

Spomenik jugoslovanskim borcem v Bazovici



Na bazoviškem pokopališču je bila včeraj dopolnena svečanost, na kateri so v prisotnosti uradnih predstavnikov republike Italije in SFR Jugoslavije odkrili spominsko obeležje, ki so ga v sodelovanju VZPI-ANPI postavili v spomin 33 borcem IV. jugoslovanske armade, padlim v bojih za osvoboditev Trsta spomladi 1945. leja. S temi se je zaključila akcija obnavljanja — na osnovi sporazuma med Italijo in Jugoslavijo — grobišč jugoslovanskih borcev, ki so žrtvovali svoja življenja v naših krajih na samem pragu osvoboditve. Pred tednom dni sta bili odkriti novi spominski obeležji na Proseku in na Opčinah, včeraj pa sta bila na vrsti spomenika na bazoviškem in katinarskem pokopališču. Na obeh svečanstvih je bilo ponovno poudarjeno privržnost tujakinskega prebivalstva idealom, za katere so se pred 35 leti borili najboljši sinovi našega in naših bratrskih narodov: idealom svobode, enakopravnosti, miru in sožitja med narodi. O poteku svečanosti v Bazovici na Katinari objavljamo daljše poročilo na 2. strani.

AMERIČANI BODO V TOREK IZVOLILI NOVEGA PREDSEDNIKA

Na zadnjih zborovanjih volilne kampanje Carter in Reagan stopnjujeta obtožbe

Ameriški dnevni tisk bolj naklonjen republikanskemu kandidatu - Reagan očital Carterju, da ni osvetlil ozadja poslov brata Billyja - Carter ne namerava podpirati latinskoameriških diktatorskih režimov

NEW YORK — V zadnjih dneh volilne kampanje so se še okrepila obtoževanja med republikanskim in demokratskim kandidatom. Predsednik Carter je v zadnjih 48 urah poteval po južnih državah, kjer je poskušal prepričati predvsem neodločene demokrate, naj ga v tork podprejo in preprečijo izvolitev nazadnjaško usmerjenega Reagana v Belo hišo. Zavrnil je obtožbe republikanskega kandidata, da so po štirih letih demokratske administracije Združene države Amerike vojaško šibkejše od SZ. Na volilnem zborovanju v Columbiji je Carter označil Reaganovo zunanjo politiko za nevarno za mir v svetu in torej tudi za blagostanje v ZDA. Obenem je obtožil tekmece, da je med kampanjo spremenil svoja stališča do socialnih vprašanj in pri tem naj bi se poslužil prave politične plastične kirurgije.

Reagan pa se je udeležil volilnih zborovanj na severu države, kjer je še naprej vztrajal na stališčih, da so ZDA izgubile precej prednosti pred SZ. Ko je govoril skupini delavcev in rudarjev v Pittsburghu v Pennsylvaniji se je ironično vprašal: kako da predsednik še vedno ni pojasnil poslov brata Billyja. Nato pa je odgovoril, da ne ve s čim se je ukvarjal predsednikov brat. Obenem pa je izrazil prepričanje, da imajo, ko vodo niso preveč jasne, vsi pravico zahtevati obrazložitve. Za zadnja volilna zborovanja »o torej postali značilni enizki udarci, ki bodo še okrepili mnenje, da je bila ta kampanja zelo nasičena z obrekovanjem.

Revija industrije tiska »Editor and Publisher« je medtem objavila raziskavo, ki jo je izvedla na vzorcu približno 1000 ameriških dnevnikov. Med temi se je 443 dnevnikov z naklado 17,5 milijona izvodov odločilo za podporo Reaganu, 126 časopisov z naklado 7,7 milijona podpira Carterja, 40 z 1,6 milijona izvodov pa naj bi podpiralo neodvisnega kandidata Andersona. Ostali časopisi pa niso še izbrali koga bodo podprli, oziroma so sklenili, da bodo ostali nevtralni. Za podporo Carterju sta se odločila tudi dva vplivna časopisa »Washington Post« in »New York Times«.

Volilni kampanji v ZDA sledijo z zanimanjem tudi v drugih državah še posebej v Latinski Ameriki, kjer je vpliv ameriškega gospodarstva in politike največji. Številni politiki in gospodarstveniki v latinskoameriških državah, še posebno tisti, kjer vladajo diktatorski režimi, so izrazili željo, da bi zmagal Reagan. Ta se namreč zavzema za okrepitev ameriškega vpliva na tem območju, kar bi nedvomno pomenilo nove garancije za vojaške režime. Druge države, med katerimi Mehika, Panama, Ekvador in Venezuela, pa se zavedajo, da bi trša ameriška politika zmanjšala možnosti samostojnejšega razvoja. Sedanja predsednik, ki je med svojim vladanjem pokazal večje razumevanje za probleme teh držav, pa se je zavzel za tako politiko, ki bi o nesposobila leve in desne skrajneže. To naj bi pomenilo, da se namerava zoperstaviti kubanskega vplivu, obenem pa tudi zmanjšati podporo najrims vojaškim režimom.

Na petkovi seji zveznega izvršnega sveta v Beogradu

SKLEP O OBLIKOVANJU CEN NA OSNOVI TRŽNIH POGOJEV

Določanje najvišjih maloprodajnih cen mesa

BEOGRAD — Zvezni izvršni svet je v petek preučil več vprašanj tekoče gospodarske politike in odnose Jugoslavije s tujino. Med drugim je sprejel sklep o oblikovanju cen posameznih izdelkov in storitev na podlagi tržnih pogojev. Na podlagi tega sklepa bodo cene posameznih izdelkov določale organizacije združenega dela same in s pomočjo samo upravnega sporazumevanja, ki je predviden z novim sistemskim zakonikom o cenah. Tega je skupščina Jugoslavije že sprejela, začel pa bo veljati prihodnje leto. Ta sklep bo veljal tudi za oblikovanje cen osebnim avtomobilom, nadomestnim delom zanje ter za opremo in pribor. V Beogradu je bila v petek ob najnovejših sklepih zveznega izvršnega sveta tiskovna konferenca, na kateri so novinarjem pojasnili smiselnosti in cilje sklepov. Povedali so, da naj bi to prispevalo k ureditvi razmer in uskladiitvi ponudbe in povpraševanja. Ze pred štirimi dnevi so takšni sklepi začeli veljati za določene vrste mesa, kasneje pa so spremenili in dononili tudi določila o potrošniških posojilih. Velik del sklepov se nanaša na izdelke pohištvene industrije, na proizvodnjo pijač, predelavo nekovin in kovin, na kemično industrijo ter na izdelke usnarske in obutvene industrije. Glede novih cen avtomobilov so povedali, da zvezni zavod za cene ni mogel pristati na zahteve proizvajalcev po zvišanju cen osebnih avtomobilov od 35 pa celo do 85 odstotkov. Zvezni zavod za cene sicer priznava, da je določeno neskladje med ceno domaćih in uvoženih avtomobilov ter da so nastale hude težave, kjer je domača avtomobilska industrija v pretežni meri odvisna od uvoza. Pričakujejo pa, da se bo povpraševanje avtomobilov po naj-

novjših ukrepih zmanjšalo. Sklep o določanju najvišjih maloprodajnih cen mesa ki obenem ukinja dosedanje pristojnosti republik in pokrajin na tem področju pa so sprejeli, da bi poenotili cene za vso državo.

MED VLADO IN SINDIKATI
Na Poljskem še ni sporazuma
VARŠAVA — Po enajsturnem pogajanju med predstavniki vlade in avtonomnega sindikata Solidarnosc se je zasedanje končalo brez skupnega poročila. Predstavniki vlade so bili namreč pripravljeni vključiti v poročilo te teme, o katerih so govorili, medtem ko so sindikalni predstavniki zahtevali tudi navedbo dogovorov.

Resnici na ljubo je bilo teh zelo malo. Vlada je že zagotovila, da bo pospešila postopek za priznavo obravnave v zvezi s priznavanjem samostojnega sindikata in da bo dovolila izdajanje sindikalnega glasila. O vseh ostalih točkah se bo morala razprava nadaljevati. Sindikalni voditelj Lech Walesa je izjavil, da ni izključeno, da bo sindikat propal 12. novembra splošno stavko.

Z VČERAJŠNJE OSREDNJE SVEČANOSTI V BAZOVICI

NEIZPROSEN BOJ PRIPADNIKOV JLA ZA SVOBODO TRAJNO VODILO TUDI ZA NAŠA MLADA POKOLENJA

Spomenik padlim borcem IV. jugoslovanske armade odkril predstavnik jugoslovanske vlade Todor Vujošević - Obveza Bazovcev, da bodo skrbno čuvali spominsko obeležje
Podobna svečanost je bila včeraj popoldne tudi na katinarskem pokopališču

«Spominsko obeležje, ki ga danes odkrivamo in izročamo v varstvo občanom Bazovice, naj opominja na težke dni vojne, hkrati pa naj obvezuje nas borce narodnoosvobodilne vojne in odprta na mlado generacijo, vse demokratične sile v svetu in vse delovne ljudi, da nadaljujejo pot boja za mir, bratstvo in enotnost ter prijateljstvo med narodi in narodnostmi, za srečo vsakogar in vseh ljudi na svetu. Le takšna pot odpira svetla obzorja naši prihodnosti. Slava padlim borcem!»

S temi besedami je končal svoj govor na včerajšnji osrednji spominski svečanosti na bazoviškem pokopališču član republiškega odbora Zveze združenih borcev SR Slovenije Julij Beltram, ki je na slovesnosti nastopil v imenu uradnega odposlanca iz Jugoslavije. Odposlanstvo so sestavljali podsekretar v zveznem komiteju za vprašanja borcev in vojni invalidov Todor Vujošević, predsednik ustreznega republiškega odbora SR Slovenije Boris Čizmek, zastopnik zveznega ZBZ Turner ter predstavniki borbečevskih organizacij iz obmejnih občin. Italijansko uradno delegacijo pa so sestavljali član tajništva za počastitev spomina padlih vojakov armadni general Pietro Tolomei, tržaški podprefekt Ravalli in namestnik načelnika tržaškega vojaškega prezidija Corraia polkovnik Alfredo Cicchese.

Z osrednjo svečanostjo na pokopališču v Bazovici se je zaključila akcija urejanja grobišč borcev Jugoslovanske ljudske armade, ki so padli v boju za osvoboditev Trsta spomladi 1945. leta, in sicer na podlagi ustreznega sporazuma, ki je bil pred kratkim dosežen med Italijo in Jugoslavijo. Svečanosti, ki jo je organiziral tukajšnji odbor VZPI-ANPI, so se udeležili član o-srednjega odbora organizacije prof. Francesco Devivo, predsednik pokrajinskega odbora Arturo Calabria, tajnik Dušan Košta, predstavnik VZPI-ANPI iz Gorice in Vidma, predsednik delnega sveta Mario Colli, tržaški podžupan Bassani, župani vseh okoliških občin, odposlanstvo Slovenske kulturno - gospodarske zveze s predsednikom Borisom Rastom, generalni konzul SFRJ v Trstu Cigoj s konzulom Plešcem, predstavniki političnih strank, med njimi deželni tajnik SSK Stoka, raznih italijanskih in slovenskih organizacij, zastopniki naših kulturnih in športnih društev, borbečevskih organizacij, združenja bivših aktivistov in sindikalnih organizacij, tabornikov ter številni antifasisti in demokrati obeh narodnosti.

Svečanost se je začela s himno «Hej Slovanci, ki jo je zapel Tržaški partizanski pevski zbor, nakar je spregovoril pokrajinski tajnik VZPI-ANPI Dušan Košta, ki je izrazil zadovoljstvo državnega, deželne in pokrajinskega odbora VZPI-ANPI ob postavitvi spominskega obeležja 33 padlim borcem JNA, ki so po hudih bojih in nepopisnem trpljenju žrtvovali svoja življenja v teh naših krajih na samem pragu svobode. V imenu bazoviške vaške skupnosti je nato povzel besede Karel Ražem, ki je med drugim poudaril, da je novi spomenik Bazovcem v ponos in da z njim želi imeti dolžnost, da ga obvarujejo pred morebitnimi skrunitvami. Borci, ki so tu pokopani, je nadaljeval Ražem — so se brezkompromisno borili za naše skupne ideale: za svobodo, družbeni napredek in enakopravnost. Ko pa govorimo o enakopravnosti, moramo žal ugotoviti, da po skoraj štirih desetletjih Slovenci v Italiji še vedno ne uživamo vseh pravic, ki nam jih zagotavlja italijanska ustava. V Forlanjevi programski izjavi je formulirana tudi obveza o izglasovanju zakonskega ukrepa za zaščito slovenske manjšine v Italiji. Trdno smo prepričani, da ta obveza ne bo ostala le pri besedah, saj se bomo morali Slovenci še odločneje boriti za dosego svojih pravic.

Nato je predsedujoči Dušan Košta povabil tov. Vujoševića, naj odkrije spomenik. Ko je bil reči zastor odstranjen, so prisotni počastili spomin padlih z enominutnim molkom, nakar je opet zapel TPPZ, pred spomenik pa so predstavniki borbečevskih organizacij in društev začeli polagati vence. Teh je bilo še in še. Po položitvi zadnjega venca je spregovoril tov. Julij Beltram, ki je v svojem posegu poudaril, da je na ozemlju italijanske republike v II. svetovni vojni padlo nad 6000 jugoslovanskih borcev. Te ogromne žrtve pa niso bile zaman, je nadaljeval govornik. Zlasti njim se moramo zahvaliti, da teče danes po teh krajih najbolj odprta meja v Evropi in da je bil tudi dosežen o-simski sporazum, ki bo omogočil nadaljnje poglobljanje sodelovanja med obeh državama. Pri tem imata pomembno vlogo slovenska narodna skupnost v Italiji in italijanska narodnost v Jugoslaviji. Prepričani pa smo, da bo naša narodna skupnost v Italiji toliko bolj uspešno opravljala vlogo zblizevanja med narodi, kolikor ji bo v celoti omogočen neoviran vsestranski razvoj, ki naj ji bo zagotovljen z zakonom o globalni zaščiti.

Zadnji je spregovoril v imenu o-srednjega odbora VZPI-ANPI bivši partizan Francesco Devivo, ki je poudaril pomen skupnega boja Italijanov in Jugoslovancev proti nacifazizmu in izrazil željo, naj bi na novo postavljen spomenik v obmejni Bazovici predstavljal trajen poziv k bratstvu med narodi, k miru in svobodi. Svečanost se je kon-



Karel Ražem



Julij Beltram



Francesco Devivo

čala s kulturnim sporedom, med katerim so poleg TPPZ nastopili tudi mešani pevski zbor KD «Lipa» iz Bazovice ter recitatorja Stane Raztresen in Aldo Presel.

Popoldne ob 15. uri pa je bila podobna slovesnost tudi na katinarskem pokopališču, kjer so prav tako kakor na Proseku, na Opčinah in v Bazovici postavili spominsko obeležje padlim borcem IV. jugoslovanske armade.

Po uvodnem govoru predsednika sekcije VZPI-ANPI za Lonjer - Katinaro Oskarja Kjudra je obeležje odkril generalni konzul SFRJ v Trstu Stefan Cigoj. Po enominutnem molku, s katerim so prisotni počastili spomin padlih, je spregovoril predsednik odbora ZBZ za obalnokraško območje Rastko Bradasčka. Borci, ki so tod padli za svobodo nas vseh — je dejal govornik — so s svojo krvjo zalili tudi temelje tesnega prijateljskega sožitja in sodelovanja med ljudmi ob meji med republiko Italijo in Titovo Jugoslavijo. Ta meja je za nas nedotakljiva in zato tudi za Italijo popolnoma varna. Za to so jamstvo prav žrtvovana življenja teh junakov, ki jim danes namenimo naš spomin, močna JLA in ves obrambni in samonakišni sistem ter neuvrščenost nunaška politika samoopravne, socialistične Jugoslavije, ki ostaja in bo vedno ostala Titova tudi po njegovi smrti. Odsel je in se pri duhu padlim borcem, a ostaja še vedno živ v našem življenju in delu, pri varovanju tradicij tega boja in vseh njegovih pridobitev — tudi prijateljskega sožitja in sodelovanja z vsemi, ki si takšnega sodelovanja želijo.

Sledil je nastop predsednika pokrajinskega odbora VZPI-ANPI Arturo Calabria. «Posmrtni ostanki partizanov, na katere nas spominja spomenik — je med drugim naglasil Calabria — ležijo daleč od svojih najdražjih. Vendar pa počivajo v prijateljski zemlji, in imajo v nas tovariše v boju, brate po krvi. Tovariši Jugoslovani, bodite ponosni na svoje rojake, tako kot smo ponosni mi na 150.000 Italijanov, bivših vojakov, od katerih jih je 60.000 padlo, ki so sodelovali v osvobodilnem gibanju v Evropi: tako kot smo ponosni na 42.000 Italijanov, ki so se borili v vrstah narodnoosvobodilne vojske Jugoslavije, in od katerih jih je 20.000 padlo od črne gore do Slovenije. In kakor smo ponosni na dejstvo, da so ob pogrebnih svečanostih našega in našega vrhovnega poveljnika Tita, med bojnimi zastavami slavnih jugoslovanskih enot, vihrala tudi zastava 27 italijanskih brigad, ki so delovale v vrstah narodnoosvobodilne vojske Jugoslavije.»

Svečanost na pokopališču se je končala z nastopom mešanega pevskega zbora Lonjer - Katinara. (ef)



Generalni konzul SFRJ Stefan Cigoj odkriva spominsko obeležje

VČERAJ ZJUTRAJ V UL. SCOGLIETTO

MLAD NARKOMAN ŽRTEV BARBITURATOV

Kaže, da je 19-letni Igor Grillo umrl zaradi prevelike doze pomirjevalnih sredstev

Zaradi valiuma, ansiolina in drugih pomirjevalnih sredstev, je včeraj zjutraj umrl komaj 19-letni Igor Grillo. Umrl je v sobi, ki jo je delil z bratom, na domu svojih staršev v Ulici Scoglietto 16. Toda umrl je popolnoma sam v svetu, ki si ga je ustvaril z mamilom in s pomirjevalnimi sredstvi. Preiskovalci so z zaslišani staršev, brata in dekleta, ki je z njim preživela petkov popoldan, obnovili njegov zadnji dan življenja.

Predvčerajšnjim se je Igor zjutraj budil z doma in se je ves dan brez kakega posebnega cilja potikal po mestu s prijatelji. Malo sta se sprehajala, nekaj časa sta, predsedala na Trgu Oberdan. Skupaj sta se vrnila na njegov dom. Njegove oči so bile vročnice; bil je v takem stanju, kot bi bil pijan, čeprav je dekle izjavilo, da ni ničesar zaužil. Prijateljica je kmalu odšla in Igor je, preden se je odpravil spat, nekaj skril v skatlo na omari, je povedala njegova mati Laura.

Slabo je spal, njegovo težko dihanje je mati slušala skozi tenke stene, ki ločijo njeno spalnico od fantove. Morebiti ga je ponoči tudi obšla slabost. O tem naj bi pričala khalica ob postelji, toda do naslednjega jutra ni nihče v družini ničesar posumil.

Zjutraj se je Laura Grillo, nič hudega sluteč, odpravila z doma, in ko se je okrog 9.30 vrnila, sta fanta se spala. Spet se je za nekaj časa oddaljila, ko se je vrnila, je hotela fanta zbuditi. Igorja je dobila v postelji; iz nosa in ust mu je curjala kri. Z masazo srca mu je brat Livio hotel pomagati in nemudoma so poklicali tudi rešilni avto. Vsekarer prekasno, da bi ga rešili.

Laura Grillo je takoj poiskala to, kar je Igor skril za omaro. Našla je plastično brizgalko, ki pa, kot kaže, ni bila uporabljena. V sobi so preiskovalci našli tudi škatico valiuma, ansiolina, rojpolna in stekleničko vatrana ter zdravniški recept, ki so ga izdali 26. oktobra na nevrološkem oddelku Santorija, za razna pomirjevalna sredstva. Igorja Grillo so na tržaški kvesturi že dalj časa poznali kot narkomana. Do prejšnjega poletja je

bil zaposlen na Ponterossu kot prodajalec kavbojk, potem pa se je brez posla zatekel v družino, v kateri krožijo mamila. Začel je z blagimi mamili: najprej je kadil hasiš, potem je uporabljal tudi iglo. Znano je, da je jemal metadon. Sodni zdravnik je po prvem ogledu ugotovil, da je fant umrl med 11. in 11. uro, verjetno zaradi prekomerne doze zdravil. Na rokah ni bilo sledov vbov in vzrok smrti bo znan šele po obdukciji.

Smrt mladega fanta, ki je komaj stopal v življenje, ni presenetila tistih, ki so ga poznali: niti staršev, ki so se večkrat obupani zatekli na kvesturo, da bi jim vsaj tam pomagali in rešili sina iz stiske. Pomagal ni niti njegov brat, saj zapor ni rešitev. Smrt mladega Igorja ne poudarja le komentarja, dejstva, so dovolj zgovorna. Tako se ne bomo ponovno lotili problema emarginiranosti; ne bomo govorili o tesnobi ob obdobjih mladega človeka, ki z mamili in barbiturati zdravi depresijo in strah pred življenjem. Rekli bomo le, da je Igor umrl kot žrtev samega sebe in tudi struktur, ki ne obstajajo ali pa mu iz življenjske stiske niso pomagale.

VČERAJ NA POMORSKI POSTAJI

Izročitev nove kontejnerske ladje ob prisotnosti ministra Compagne

Moderno in tehnično izpolnjeno ladjo so zgradili v tržaški ladjedelnici

Včeraj spoldne so na Pomorski postaji s slovesnostjo, ki so se je udeležili minister trgovske mornarice Francesco Compagna ter vidni predstavniki finančnih, gospodarskih, civilnih, sodnih in cerkvenih oblasti, izročili kontejnersko ladjo ro-ro «Andrea Merzario» istoimenski družbi iz Milana. Novo kontejnersko ladjo so zgradili v ladjedelnici Italcantieri v Trzinu, kjer je v teku gradnja druge enake kontejnerske ladje.

Nova ladja je dolga 194 m in široka 32 m ter lahko prenaša 1455 kontejnerjev in 334 prevoznih sredstev. Ladja predstavlja veliki tehnični dosežek na tem področju in bo plula na progi Italija - Berzaijski izvedenci pravijo temu tipu kontejnerske ladje ro-ro črda tretje generacije, ki se odlikuje po veliki prevozni zmogljivosti in predvsem po funkcionalnosti pri izkrcanju in izkrcaju kontejnerjev, saj ima velik most, ki dovoljuje istočasen dostop v tri različne ladjske etaže. Samo most ima 12 metrov širine in 50 metrov dolžine. Ker je njen most nekoliko poševen, lahko ladja pristane bočno kot tudi s krmo.

Poverjeni upravitelji in predsednik družbe Italcantieri Vittorio Fanfani je ob izročitvi ladje izkoristil priložnost, da je vprico ministra za trgovsko mornarico spregovoril o stanju ladjedelnice in to predvsem v naši deželi. Fanfani je orisal delo v ladjedelnici v Trzinu, ki je na visoki tehnični ravni; prav zato je pristojnega ministra opozoril, da je bilo izdanih premalo pri-mernih ukrepov za obrambo ladjedelnice ob hudi svetovni in državni krizi. Predstavnik družbe Italcantieri je obenem pozval sindikate, naj upoštevajo težke trenutke, ki ga preživlja ladjedelnost.

Prav tako se je problema ladjedelnice dotaknil minister Compagna in izjavil, da je ena možnih rešitev iz današnje krize v tem sektorju usmeritev v gradnjo tehnično vedno popolnejših ladij. Govoril je tudi o obnovitvi pristanišnih infra-struktur v luči integriranega mre-voza in poudaril, da je za tako zah-

V resoluciji vsedravnne skupščine komunistov

VRSTA PREDLOGOV KPI ZA RAZMAH LADJEDELSTVA

Potrebna je drugačna vloga državnih udeležb - Pustiti ob strani podporniško politiko

Pred tednom dni je bila v Trzinu vsedravnna skupščina v ladjedelnosti zaposlenih komunistov, na kateri so kritično ocenili stanje tega sektorja državnih udeležb in nakazali predloge za izhod iz krizne stanja, ki že vrsto let teži italijansko ladjedelnost. Dvodnevno zasedanje je skupščina končala z odobritvijo resolucije, v kateri so nakazani predlogi za razmah tega sektorja.

V njej se predvsem poudarja važnost vloge, ki jo mora imeti ladjedelnost v splošnem vsedravnem interesu in poudarja, da je treba postaviti ob strani vsako hipotezo o razvednotenju produktivne kapacitete ladjedelnosti. Za dosego tega cilja pa je potrebna preusmeritev sedanjih političnih linij v tem sektorju, ki sta jo doslej označevali le podpornišvo in podeljevanje nenad-zorovanih prispevkov. Tak način poseganja — je nadalje poudarje-no v resoluciji — je ladjedelsko in-dustrijo privedel v kritično situacijo, zaradi česar je treba sedaj spre-jeti vse potrebe ukrepe za premo-stitev takega stanja. Potrebna je tudi drugačna vloga državnih ude-ležb, javni prispevki pa morajo te-žiti k temu, da bo italijansko ladje-delnost na svetovnem tržišču lahko nudilo tehnološko izpolnjene pro-izvode; nadalje je treba okrepiti raziskovalno dejavnost, vse posege pa uokvirjati v širši programski na-črt, v katerem morajo izstopati vprašanja pomorskega gospodar-stva in problemi modernega siste-ma prevoza, ki naj upoštevajo energetske krizo.

Resolucija nadalje poudarja, da je osnutek načrta o razvoju in raz-mahu ladjedelnosti, ki ga je izde-lalo ministrstvo za trgovsko mor-narico druge Cossigove vlade, zelo pomanjkljiv, nezadosten in v bi-plo prežet z dosedanjim podporni-škim logiko, pa čeprav upošteva ne-katere zahteve, ki jih je poslana-ska zbornica z resolucijo odobrila v mesecu oktobru lanskega leta in jih je osvojilo tudi sindikalno gi-banje. Vsedravnna skupščina v la-djedelnosti zaposlenih komunistov se zato obrača na ministra za trgov-sko mornarico, in za državne ude-ležbe, naj se posvetujeta s sindi-kalnim organizacijami in naj pred-stavita parlamentu načrt, da bo la-hko prišlo do soocanja med raznimi stališči in do skupne linije posegov, ki bi lahko odprle novo poglavje v italijanskem ladjedelnstvu.

V kratkoročnem obdobju pa je treba sprejeti vrsto ključnih ukrepov — poudarja resolucija KPI — s ka-terimi zagotoviti ladjedelnost do-volj dela in v najkrajšem času omogočiti vrnitev na delo vsem ti-stim delavcem, ki so v dopolnilni blaginji.

V resoluciji se tudi zelo kritično in v bistvu negativno ocenjuje de-javnost, vloga in način ukrepanja finančne družbe Fincantieri; v ko-munističnih krogih zaradi tega pre-

vladuje težnja o razpustu, ali vsaj po koreniti prenosni finančne druž-be. Za dosego vseh zastavljenih ci-ljev in za družbeni in gospodarski razvoj države — se zaključuje re-solucija — pa je potrebna najširša enotnost med delavstvom ter urad-niškim in tehničnim osebjem in najširša podpora vseh političnih in družbenih sil.

Osnutek platforme tiskarske stroke

Enotna sindikalna zveza tiskar-jev in delavcev zaposlenih v pa-pirnicah (FULPC) je pripravila osnutek platforme za grafike in de-lavce obdelovalce debelega papirja iz tržaške pokrajine, ki bo odse-l predmet razprave na skupščinah posameznih podjetij. Osnutek plat-forme je razdeljen na tri dele: v prvih dveh delih se enotna sindi-kalna zveza lotiva problema upra-vljanja važnih z delovnimi ogodo-bami že doseženih normativov gle-de investicij, zaposlitve, organiza-cije dela in sindikalnih pravic. V tretjem delu, kjer je govor o vprašanju mezd, pa se sindikalna zve-za nagiba k večji valorizaciji pro-fesionalnosti.

NA KATINARSKI OSNOVNI ŠOLI «FRAN MILČINSKI»

Vprašanje zasedene telovadnice ostaja še vedno brez rešitve

Po poldrugem mesecu pouka se nevdružno stanje na katinarski o-snovni šoli še ni rešilo. Slovenski otroci so še vedno prikrajšani za vse dodatne šolske dejavnosti in v telovadnici, ki so se odvijale v telovadnici, oziroma večnamens-kem prostoru, ki so ga na pobudo didaktične ravateljice (in brez na-knadnega protesta slovenskega ravnatelja) 19. septembra zasedli ita-lijanski starši, ker niso razpola-gali z dodatno učilnico za no-vo-ustanovljen razred. Poudariti velja, da je mala telovadnica osebna pridobitev staršev iz Lonjerja, s Katinare in iz Rovi, ki so sami poskrbeli za izdelavo odra za kulturne pri-reditve, saj so bili menja, da je šola temeljna vez, ki združuje do-mačo skupnost. Telovadnica je bi-la tudi težišče šolskega življenja, saj so itak prostorski problemi zelo pereči in so nekateri razredi v iz-redno tesnih učilnicah.

V tem času je bilo sklicanih ve-liko sestankov, katerih so se ude-ležili tako slovenski kot italijanski starši, ravnatelj in učitelji. Pri-sotni so bili tudi predstavniki dveh

rajonskih svetov, ki sta pristojna za šoli, in pa šolske komisije sve-tovnega rajonskega sveta. O zadevi je bila takoj obveščena ob-činska odbornica za šolstvo Boschi-njeva in šolsko skrbništvo. Občin-ska odbornica je na raznih sestankih obljubila, da bo vprašanje re-šeno s koncem oktobra. Vstopamo v november: kako je danes polo-žaj na šoli?

Kot se zdi so pristojne «osebo-sti», kot je pač navada v ita-lijskemu birokratskem sistemu vo-denja javnih ustanov, ustvarjale la-žna pričakovanja. Kdor pa ima z naše strani oblast, da pomaga pre-broditi mrtvo točko, se za to ni zavel.

Ravnatelj Strnad je povedal, da je govoril z italijansko ravnatelj-co, ki mu je zagotovila, da se za-pekoci problem aktivno zavzema. Bila da je na kvesturi, na prefek-turi (zato da bi italijanski šoli do-deli dve sobi na bivši policijski postaji) in n. občini. Nikjer ji niso nudili takojšnjih rešitev, čeprav se ji zdi, da se občina nagiba k temu, da bi pregradiła sedaj obstoječo italijansko učilnico.

Ravnatelj Strnad je vsekarer mnenja, da nima slovensko ravnateljstvo kaj opraviti s tem vprašanjem, saj ga je sprožila italijan-ska šola in je torej to njena dol-žnost. Po njegovem se italijanski starši in učitelji zavajajo neved-nosti, ki jih povzročajo slovenskim otrokom in staršem in da ima v tem primeru največjo odgovornost občina, ki mora zagotoviti vsem o-trokom ustrene prostore.

S pregraditvijo učilnice, vsekakor

niso zadovoljni ne italijanski ne slovenski starši. Na sestanku, ki so ga sklicali prejšnjo soboto ita-lijanski starši in na katerem so bili prisotni predstavniki slovenskih staršev in učiteljev, so italijanski starši ugotovili, da bi raje združili vse razrede na sveitojanski nižji srednji šoli s slovenskim učnim je-zikom, kjer ima italijanska katinar-ska osnovna šola časno tri razre-de. Slovenski starši pa ugotavljajo, da bo pregraditev rešila le letošnje težave, ko pa se bodo spet — pred-vidoma že naslednje leto — poja-vilje, bo vsa šolska skupnost na-rešena. Zato zahtevajo stvarnejši rešitev in predvsem zavzetost s strani šolskih in javnih funkcionar-jev, ki so za to vprašanje poverjeni.

Ob izgubi dragega očeta izreka jo tiskarji, uradniki ZIT in kolektiv Primorskega dnevnika svoje naj-globlje sožalje delovnemu tovarisu Marinu Scheru.

3. 11. 1979. 3. 11. 1980

Ob 1. obletnici smrti naše drage mame

Josipine Bezek
vd. Udovič

se je spominjajo
otroci, snake, zet,
vnuči in pravniki
Trst, 2. novembra 1980

Zapustila nas je draga

AMALIJA LEGIŠA vd. LEGIŠA

Pogreb bo jutri, 3. t.m., ob 14. uri iz mrtvašnice tržaške bol-nišnice v štiavsko cerkev.

Zalostno vest sporoča hči DORINA
z družino in drugo sorodstvo.

Medja vas, 2. novembra 1980

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame in none

ANTONIJE KURET por. MUSINA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami sočustvovali in jo spremlili na zadnji poti.

SVOJCI

Gropada, 2. novembra 1980

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage žene, mame in none

EME ČOK vd. ZULJAN

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom ter vsem, ki so jo spremlili na njeni zadnji poti in darovali cvetje.

SVOJCI

Katinara, 2. novembra 1980

(Občinsko pogrebno podjetje)

Pismo uredništvu

O ruskih borcih
ki so padli na Opčinah

Splošno uredništvo
Primorskega dnevnika

V 253. številki Vašega dnevnika ste objavili pismo Viktorja Sosica v zvezi s padlimi borci 2. (ruske-ga) bataljona 18. SS «Bazoni-škes». Ker pismo vsebuje pogrešen podatke o številu padlih tega ba-taljona, izkorisčam to priložnost za pokus, da spravim v obtoč točen podatek o tem. Ko sem se lotil zbi-ranja podatkov o borbah za osvoboditev Trsta sem naletel na podatek, da je bilo v grobu pri železniški postaji na Opčinah 22 borcev bataljona, za katere so bili znani primki, in 7 neznanih borcev. Pri nadaljnjem raziskovanju sem uspel stopiti v stik s tedanjim admini-stratorjem bataljona Grigorijem Zil-jajevim, ki mi je posredoval iz-virne podatke. Na Opčinah je pa-dlo 19 borcev, pogrešana sta bila 2 eden pa je kasneje umrl zaradi ran, ki jih je dobil v boju na Opčinah.

Iz seznama padlih izhaja, da je bilo med njimi 8 Rusov, 4 Kazahi, po 3 Azerbajdžanci in Ukrajinci ter po 1 Armeneec, Belorus, Turkmen in Uzbek.

S tovariškimi pozdravi

Sama Pahor

Prijava vinske letine

Tržaški župan sporoča, da 29. no-vembra zapade rok za prijavo pri-delanega vina. Istočasno opozarja, da pristojni urad ne bo po tem datumu več žigosal spremnih listov pridelovalcem, ki niso pravočasno prijavili pridelka.

SSK o delovanju
dolinske
občinske uprave

Predstavnik dolinske sekcije Slo-venške skupnosti Sergij Mahnič nam je poslal pismo, v katerem in-

VČERAJ FO VSEH NAŠIH VASEH

S tiho zbranostjo in cvetjem smo obudili spomin na borce NOB



Včeraj so po celotnem zamejstvu postčili spomin padlih borcev v NOB, vseh tistih, ki so darovali svoja življenja na oltar svobode, za enakopravnost in prijetnost med narodi. Že dolga leta se spominjamo žrtve partizanskih borcev in s krajsimi slovesnostmi osvetljuje njihovo bojo, ki je bil boj vseh poštenih ljudi in nam ostaja svetel zgled tudi danes, ko se moramo zoperstavljati skritim in odkritim silam, ki bi rade ukinile demokracijo in pahile človeka v temo suženjstva. In prav spominska obležja po naših vaseh in na pokopališčih pričajo o trdnem boju proti nacifizmu in so danes v opomin, da ne bomo več dovolili nikakršnih izpadov proti demokraciji in enakopravnosti in da se bomo z vso močjo borili proti dnevnemu grozu in obupa — vojni. Prav zaradi tega polagamo vsako leto cvetje in vence pred spomenike padlim borcem.

Tako so predstavniki zgoščenega občinskega sveta položili vence in cvetje, ob prisotnosti domačih športnikov in članov PD Rdeča zvezda, k spomenikom na proseki postaji, na posejškem pokopališču, v Gabrovcu, Samatorci, v Zgoniku, zbor Rdeča zvezda pa je zapel tudi pri ložnostne zalostinke. Repentabriski občinski svetovalec in člani PD Rdeči dom so položili vence k spomeniku padlim v Repnu, kjer je zapel moški pevski zbor Srečko Kumar, isto je storila tudi dolinska občinska uprava, krajevne organizacije iz vasi dolinske občine in drugi, ki so se zbrali pred obležjem in pred osrednjim spomenikom v Dolini. Podobne svečanosti so bile tudi v devinskobrezinski občini.

V miljski občini je bila osrednja svečanost pred spomenikom padlim, kjer sta spregovorila župan Bordon in občinski svetovalec Vodopivec, opoldan pa je bila tudi svečanost pred spomenikom pri Korošcih. Ne katere svečanosti bodo na sporedu tudi še danes, med take pa spada tudi tista na Sv. Justu, ko bosta predsednik deželnega sveta Colli in odbornik Coloni položila vence k spomeniku padlim v vseh vojnah.

Na slikah: 1. Najmlajši polaga cvetje pred spomenikom padlim za Sv. Ano, Škedenj in Kolonkovec. Zaenkrat je obležje le kamen, kdaj bo do oblasti poskrbele za pravi spomenik? 2. Na osrednji svečanosti v Miljah sta spregovorila župan Bordon in odbornik Vodopivec v slovensčini. 3. V Dolini so položili bivši borci vence pred spomenikom padlim na Taboru. 4. Pred spomenikom pri Domju je zapel moški pevski zbor «Fran Venturini». 5. Zgoščenka občinska uprava je položila vence k obležju na proseki postaji.

TRIDNEVNI OBISK V BEOGRADU IN ŠUMADIJI

Neizbrisni spomini in dragocene izkušnje z izleta Kmečke zveze

Kmetje s Tržaškega so položili venec na Titov grob in obiskali več kmetijskih obratov - Delegacija pri predsedniku zveznega komiteja za kmetijstvo inž. Zidarju

Kmečka zveza je letos izbrala za cilj svojega tradicionalnega poučnega izleta Beograd in Šumadijo. V polnih treh dneh bivanja v glavnem mestu matične domovine in obiskov na bližnjih kmetijskih področjih so si izletniki nabrali neizbrisnih spominov in dragocenih izkušenj, morebiti kot še nikoli, pa čeprav so vsi izleti domačih kmetov bili polni vtisov in so vedno obogatili udeležence za nova spoznanja ter jim vlivali nove samozvesti ob bratskih srečanjih s stanovskimi tovariši po domala vseh jugoslovanskih deželah.

Takoj po prihodu v Beograd po dolgi nočni vožnji v sicer udobnih spalnicah iz Ljubljane, kjer se je skupini pridružil predsednik Zdruga zveze Slovenije Andrej Petelin, ki jo je spremljal med vsem bivanjem v Jugoslaviji, so se v nedeljo izletniki srečali z zastopniki Zdruga zveze Srbije in so se podali na obisk Hise cvetja na Dedinju, da se poklonijo spomni predsednika Tita. Mimo neprekinjene vrste obiskovalcev iz vseh krajev Jugoslavije in iz tujih držav so se kmetje s Tržaškega z žalostjo in ponosom v srch približali grobu velikega borca za narodnostne in družbene pravice vseh ljudi na katanga so Marija Sloper, Alfonz Guštin in Alojz Debelis položili vence Kmečke zveze.

Strokovni del izleta se je začel v ponedeljek, ko so člani stanovske organizacije naših kmetov obiskali agroindustrijski kombinat «Godolin» pri Smederevu, kjer so se pogovorili s strokovnim vodstvom ter si nato ogledali velike sadjarke nasade in kmetiji dveh kmetov-koperantov, ki se ukvarjata z živinorejo, oziroma s sadjarstvom in vinogradništvom. V torek so si pa ogledali največje jugoslovansko kmetijsko podjetje, kmetijski kombinat «Beograd» v Padinskem skelu, kolikor je pač bilo mogoče v dodeljenem času, saj obsega 100.000 hektarov obdelane zemlje, redi več kot 20.000 krav in vključuje obrate za proizvodnjo gnojil in krmil, mlekarstvo, klavnico, enote za predelavo in prodajo, šole vseh stopenj in znanstvene inštitute, ki zaposlujejo več kot 1.000 visokokvalificiranih strokovnjakov.

Delegacija odbornikov Kmečke zveze je v torek sprejel tudi predsednik zvezne komisije za kmetijstvo SFRJ (ki ustreza ravni ministra) inž. Milovan Zidar. V daljšem razgovoru so zastopniki KZ prikazali razmere in težave, v katerih delujejo za razvoj kmetijstva v domačih krajih in s tem tudi ohranjanje korenine slovenske narodnostne skupnosti na etničnem ozemlju, ter nove pobude za uveljavljanje sodelovanja zlasti med kmetijskimi združenimi ustanovami na obeh straneh meje. Inž. Zidar je pokazal veliko poznavanje teh vprašanj in zagotovil vsestransko podporo za uresničevanje možnih oblik skupnega dela. Obrazložil je delegatom tudi prizadevanja in smernice za razvoj kmetijstva v Jugoslaviji, kot temeljne panoge gospodarstva v okviru izvajanja stabilizacijskih ukrepov in svetovnih razmer.

Mimo uradnega in strokovnega dela je program odmeril izletnikom

Za najpopolnejšo telovadbo in najboljšo obrambo

ŠOLA DOJOSHINKAY — KARATE

Tehnični učitelj Sergij Štoka, Prosek, Ul. S. Nazzario, telefon 225-654.

Zadnja pot pismonoše iz Boršta Urške Hrvat

Veliko ljudi se je v četrtek popoldne zbralo pred župno cerkvijo v Borštu in čakalo, da pripelje truplo pokojne Urške Hrvat vd. Matevčič, ki je umrla v tržaški bolnišnici. Niso je čakali le Borštani, prisotni so bili številni prebivalci iz breških vasi, kjer je bila Urška, kot so jo imenovali domačini, zelo znana in priljubljena. Svoji prijatelji in znanci so ji v zadnji pozdrav poklonili mnogo cvetja, medtem ko ji je domači mešani pevski zbor zapel nekaj žalostink.

Urška Hrvat se je rodila 8. oktobra v Borštu, kjer je tudi dokončala ljudsko šolo, nato je začela pomagati pri domačem delu. Omožila se je z Albinom Matevčičem iz Boljuna in v zakonu je povila tri otroke. Zaposlena je bila na pošti kot pismonoša ter je pred vojno nekaj časa kot suplenta nosila pošto za prebivalce iz Lonjerja in Katinare. Od leta 1945 do upokojitve leta 1965 je bila v stalni službi, vedno kot pismonoša v rojstni vasi. Celih 20 let je bila zvesta in natančna pri svojem delu, raznašala je pošto po Borštu, Zabrčju, Rimanju, Logu, Puljih in Danju. Neutrudljivo, vsak dan, ob lepem in slabem vremenu je pesčila po tih vaseh ter izročila vaščanom prijetne in tudi slabe novice. Pokojni mož Albin se je s fašizmom spoprijel kar zgodaj, saj so mu že 1922. leta fašisti zažgali hišo v Boljuncu, to je bila prva hiša in na srečo tudi zadnja, ki so črnosrajniki zažgali v tej vasi.

dovolj časa za ogled beograjskih kulturnih znamenitosti, za priložnostne nakupe spominkov in izdelkov domače obrti ter seveda tudi za pokušno srbskih specialitet v slovitih Skadarliji, izlet je pa nudil hkrati priložnost za utrjevanje prijateljskih vezi med udeleženci in za navezovanje novih stikov s kmetijskimi organizacijami v matični domovini. (lv)

Prihodno soboto v Bazovici
Nastop zbora Rož in folklorne skupine
France Marolt

Kot gost PD Lipa se bo prihodnjo soboto mudil v Bazovici pevski zbor SPD «Rož» iz St. Jakoba v Rožu na avstrijskem Koroškem. Z zborom naš večletno priateljstvo, saj je nastopil pred dvema letoma v Bazovici, naši pevci

V petek je v Prebenegu slavila 95. rojstni dan naša draga

MARIJA ŽERJUL
Ob tem visokem jubileju ji iz vsega srca čestitajo družine Boneta, Žerjul, Bembič in Flor Rosso

V BARKOVLJAH

Devetdeset let perice Juštine

Ko danes kdo pomisli na Barkovlje, pomisli na morje, na hrupno obalno cesto, na gosposke hiše, ki zadržane rastejo po barkovljanskem bregu kot gobe po dežju. To da pravi Barkovljan pozna tudi drugo lice tega dela tržaškega predmestja, ki je bolj pristno in ki se ohranja starega duha minulih časov. Tega duha uživajo ko kozarčku vina ali ob skodelici kave, ko se prijetno pogovarjajo s starejšimi Barkovljani. Tako smo se tudi mi povzpeli po Kontovelski rebi do številke 56, kjer živi sestra Guštin. Juština je namreč v peti slavlila svoj 90. rojstni dan in radi bi čestitali tej čvrsti Slovenki, in obenem izkoristili priložnost, da bi nam kaj povedala o tistih časih, ko so po kontovelski rebi še odmevala konjska kopita.

«To so bili težki časi. Ni bilo lahko kot danes, takrat je bilo treba trdo delati, da si si prislužil vsakdanji kruh. Že ko sem bila deklica, sem pomagala mami v vrtu, kjer smo pridelovali zelenjavo za na trg in pozneje pri kalu, kjer je mama prala za mestno gospodo. Tako je tudi Juština postala perica in gosposka obenem, kar pa je bilo za tiste čase skoraj običaj, saj je večina barkovljanskih žena opravljala ta poklic. Od teh je danes le Juština doživela tako visoko starost.

Ko jo vprašamo, kaj ji je najbolj ostalo v spomenu iz mladih let odgovori: «Eh kaj, le delo, delo in delo. Saj drugače nismo imeli. Če si hotel jesti, si moral delati.» «Kaj pa ob nedeljah? Kam ste hodili ob nedeljah in ob praznikih?» «Ah seveda, ob nedeljah sem hodila k maši. Vsako nedeljo in vsak praznik. To je seveda moralo biti.» «Kaj pa po naši, ali ste se zbirali med prijatelji, da malo posekate?» «Kaj pa! Po maši... naravnost domov! No ja, kdaj pa kdaj sem se tudi jaz zavrtela, če drugače ne, vsaj za pust, ko so imeli pri «Scheimerju» ples. Druge zabave pa nisem imela. Največje zadoščenje so mi dajali nečaki, za katere sem morala skrbeti tudi

so pa tudi že gostovali v St. Jakobu. Tokrat nam bodo gostje predstavili Ziljsko svatbo in pesmi, besedi, plesu in glasbi. Svatovske pesmi, polne izpovedne moči ter prešerne razigranosti in topline nam bo s plesom ponazorila folklorna skupina «France Marolt» iz Ljubljane. Obogateni bomo torej s slovenskimi ljudskimi izročili tega dela Koroške.

Na prireditvi, ki bo tudi srečanje med rojaki iz Avstrije in iz matične domovine, vabimo vse vaščane ter ljubitelje tovrstne umetnosti. Prireditve bo v soboto, 8. novembra v dvorani v Bazovici. Uro pričetka bomo javili naknadno.

Odbor PD Lipa

V TOREK NA OPČINAH
Sestanek
o Kraškem pustu

Osrednji odbor Kraškega pusta na Opčinah sklicuje sestanek domačinov za torek, 4. 11. ob 20.30 v Prosvetnem domu. Namen sestanka je seznaniti širši krog ljubiteljev in sodelavcev te naše največje pustne manifestacije na Krasu s težavami in potrebnimi ukrepi za bodoče nastope. Zaradi tega odbor pričačuje, da bo odziv polnoštevilčen.

V BARKOVLJAH

Devetdeset let perice Juštine

jaz, potem ko je sestra ostala vdova. Človek pa mora imeti nekoga, ki ga ima rad.»

In spet so se njene misli vrnile na polje in h kalu, kjer je preživela svojo mladost, čeprav se na to ne spominja kot na poklic, marveč kot na dolžnost. Ko sem ji prvič rekla «perica», se je skoraj zdrnila, kot da sem jo po nepotrebnem pohvalila: «Saj nisem bila nič posebnega, samo mama sem pomagala prati in ko nje ni bilo več, sem sama prala naprej za tiste ljudi v Trstu. In sestra še pove, da so takrat prenašali perilo iz mesta s konji, gor po Kontovelski rebi. Nazadnje je vprašala Juštino, kako je praznovala svoj 90. rojstni dan. In stari perici se kar ovlažilo oči, ko mi povedo, koliko jih je bilo, se sama ne zbiram kolikor misla. Bog jim povrni, kar sama ne morem. Vsečim ji torej ni manjkalo, tem pa naj se pridruži še naše, čeprav nekoliko pozno: kličemo ji še dolgo vrsto srečnih in zdravih let!

PD RDEČA ZVEZDA
obvešča svoje člane in prijatelje, da je v teku nabiralna akcija za nakup oblek domačemu mešanemu pevskemu zboru. Prispevke prejema Bojana Furlan, Salež št. 50.

Včeraj - danes

Danes, NEDELJA, 2. novembra
VERNE DUŠE
Sonce vzhaja ob 6.46 in zatone ob 16.50 — Dolžina dneva 10.04 — Luna vzhaja ob 1.08 in zatone ob 14.53
Jutri, PONEDELJEK, 3. novembra
JUST, TRŽAŠKI PATRON

Vreme včeraj: najvišja temperatura 9 stopinj, najnižja 5, ob 18. uri 5.2 stopinje, zračni tlak 1024.4 mb uсталen, veter vzhodnik - severovzhodnik 28 km na uro s posameznimi sunki do 75 km na uro, vlažna 47-odstotna, nebo jasno, morje razgibano, temperatura morja 16,7 stopinje.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Trg S. Giovanni 5, Campo S. Giacomo 1, Ul. dei Soncini 179, Ul. Revoletta 41.
(od 8.30 do 13. in od 16. do 20.30)
Trg Garibaldi 5, Ul. Diaz 2
NOCNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Trg Garibaldi 5, Ul. Diaz 2.

LEKARNE V OKOLICI
Boljunc: tel. 224-124, Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001. Prosek: tel. 225-141; Rožje polje: Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209-197; Žavlj: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 21. do 8 ure tel. 73267, predpriznična od 14 do 21 ure in priznična od 8 do 20 ure, tel. 68441.

ste poskusili pri meni?

kinotolo
Segulin

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

EPHRAIM KISHON

BIL JE ŠKRJANEC

vesela žaloigra v dveh delih

Režija MIRAN HERZOG

PREMIERA
v petek, 7. novembra, ob 20.30 — ABONMA RED A — premierski

PONOVITVE
v soboto, 8. novembra, ob 20.30 — ABONMA RED B — prva sobota po premieri

v nedeljo, 9. novembra, ob 16.00 — ABONMA RED C — prva nedelja po premieri

Prodaja vstopnic vsak dan od 10. do 12. ure in eno uro pred pričetkom predstave pri blagajni Kulturnega doma, Ul. Petrovica 4 — telefon 734265.

Gledališča

VERDI
Danes, 2. novembra, ob 16. uri Red D za vse prostore bo na sporedu tretja predstava Zandonajevе opere «Francesca da Rimini». Dirigira Gabor Ötvös.

Medtem so se pričele priprave za drugo repertoarno predstavo Rossinijevo «Pepekko», katero bo vodil Gabrielle Ferro, režiral pa Filippo Crivelli, v glavnih vlogah pa bodo nastopili Lucia Valentini Terrani, Silvana Moyso, Milly Mascaro, Enzo Dara, Dalmacio Gonzales in še drugi.

ROSSETTI
Sezona 1980/81 se začne jutri, 3. novembra, s Shakespearjevimi delom «Macbeth», v katerem igra glavno vlogo Glauco Mauri. Rezervacije pri glavni blagajni v Pasazi Protti.

Izleti

Socialistična sekcija Prosek-Kontovelske organizira in vabi na izlet v Padovo in Benetke, jutri, 3. novembra.

Razna obvestila

PD Kolonkovec organizira v društvenih prostorih Znanja 46 tečaj slovensčine. Kdor se želi tečaja udeležiti, naj za vpis in druge informacije telefonira na št. 813716 od 20. do 21. ure. Vpisovanje bo tudi na sedežu, in sicer danes, 2. 11., od 9.30 do 10.30.

Čestitke

Jutri praznuje 18. rojstni dan ADRIANA DOVGAN. Vse najboljše ji želijo mama, papa, brat Fulvio, nona in nono, bratranec, stric in teta.

22. oktobra je praznovala rojstni dan EDVINA. Iskreno ji čestitata Silvana in Boris.

12. oktobra je praznovala rojstni dan ADRIANA. Iskreno ji čestitajo mož Gioachino, Samantha, mama in sestra z družinoma.

Včeraj je slavil rojstni dan naš MAURO LORENZI. Obilo zdravja in mnogo uspeha v soli mu želijo mama, oče in nona Anica.

Danes praznuje 20. rojstni dan MAGDA STRAJN. Mnogo zdravja in sreče v nadaljnjem življenju ji želita stric in teta.

Jutri bo praznovala rojstni dan in god JUSTA BLAZIC iz Barkovlj. Vse najboljše in še na mnogo zdrava leta ji kiče prijateljica Olga z družino.

Danes praznuje 36. rojstni dan naša dobra in skrbna mama DANICA ŠKRK iz Trnovca. Da bi bila še mnogo let zdrava in veselja ji iz srca želijo mož Bruno, hčeri Francka in Kristina, tačka Marija in Katja z družino.

Jutri, 3. novembra, bosta praznovala 45. obletnico poroke MARIJA in ALFONZ ČAČ s Kolonkova. Še mnogo let sreče in razumevanja ji nana želita Vida in Pavel.

Na mlanski državni univerzi je diplomiral iz arhitekture MARKO BRAJKOVIČ. Ob njegovih družni diplomski mu čestitajo nona, teta in stric iz Trsta.

SPDT

SK DEVIN

DAN PLANINCEV — JESENSKI POHOD

SPDT in SK Devin vabita v nedeljo, 9. novembra, na tradicionalni planinski pohod.

Zbirališče v Samatorci od 9. do 10. ure za pohod in ob 13.30 za poligon.

Za jedačo in pijačo poskrbljeno.

Založništvo tržaškega tiska vabi na predstavitev slovesnost ob izidu plošč

DOLINA REZJE in NEDIŠKI PUOBI
ki ju je izdalo v sodelovanju s tovarno gramofonskih plošč Helidon iz Ljubljane in založbo Obzorja v Mariboru.

Plošči in njihovo glasbeno ter narodopisno vsebino bo predstavil prof. PAVLE MERKO.

Srečanje, ki se ga bodo udeležili člani obeh glasbeno-folklornih skupin in predstavniki založb ter tovarne plošč, bo v prostorih Kulturnega društva Ivan Trnko v Čedadu, Ul. 9. agosto 8, v četrtek, 6. novembra 1980, ob 19.30.

OK

SLOVENSKI KLUB v Trstu
UL. SV. FRANCISKA 20/II

priredi v torek, 4. novembra, ob 20.15

PETLETNI OBRAČUN

Pet let po podpisu osmisknega sporazuma: politični dogodki in premiki, izpolnjena in neizpolnjena pričakovanja, načrti in perspektive glede meddržavnih odnosov in glede položaja Slovencev v Italiji.

O tem bo govoril BORIS RACE, predsednik Slovenske kulturno-gospodarske zveze. Sledila bo debata.

VABLJENI!

V Prosvetnem domu na Opčinah bo od 5. do 16. novembra

RAZSTAVA MILKA BAMBIČA
SLIKE, RISBE IN POVOJNI LEPAKI

ODPRTJE BO V SREDO, 5. NOVEMBRA, OB 20.30

Nastopila bosta ženski in moški pevski zbor Tabor pod vodstvom prof. S. Grčiča

PROSLAVA BO V ČETRTEK V STAVBI V ULICI CROCE

Ob 25-letnici uspešnega delovanja Slovenske kulturno-gospodarske zveze

V tem času si je naša osrednja organizacija prizadevala doseči vse pravice, ki nam Slovencem gredo

Bila je nedelja, 5. junija 1955, ko so se v dvorani »Pri zlatem pajku« na Verdijevem korzu v Gorici, do polne zbrane delegacije iz vseh krajev goriške pokrajine, da bi sodelovali na ustanovnem obnem zboru Slovenske kulturno-gospodarske zveze za Goriško. Pobudo za ustanovitev te zveze tudi na Goriškem je dala takratna Zveza slovenskih prostetnih društev in zastopniki raznih ustanov so tudi izvolili pravični odbor, ki je napravil vse, kar je bilo potrebno, da je občni zbor potekal tako, kot je prav. Prišli so na ta ustanovni občni zbor delegati Zveze slovenskih prostetnih društev, Dijaške matice, Akademsko-srednješolskega kluba, »Simon Gregorčič«, Podpornega društva, Posojilnice v Doberdobi in Goriške zadruge.

Občni zbor je otvoril v imenu pripravljavnega odbora občinski svetovalec Bogomil Pavlin, zatem so prisotne na zboru pozdravili dr. Mirko Zwitter, dr. Angel Kukanj in Izidor Predan v imenu koruških, tržaških in beneških Slovencev. Uvodno poročilo je podal takratni predsednik ZSPD Viljem Nanut, Miladin Černe pa je potem orisal predlog statuta. Sledila je obširna debata, ob zaključku so zavili upravni odbor, v katerem je bil za predsednika dr. Lambert Merino. Podpredsednika sta bila Viljem Nanut in Bogomil Pavlin, tajnik je bil Miladin Černe, blaginik Alojz Komjanc, odborniki pa Marija Bogataj, Bernard Bratož, Filip Bernežič, Jožef Čučut, Andrej Jarc, Nežica Kocijančič, Franc Lunin in Maks Premrov. V nadzorni odbor so bili izvoljeni dr. Vlado Baša, Ludvik Colar, Mirko Graver, Jožef Humar in dr. Cvetko Kocijančič, za namestnika pa Milko Klaniček in Zoro Štrk.

Da so bili že takrat mnogi problemi podobni današnjim, nam dokazuje dejstvo, da so, na srečo, Nežica Kocijančičeva, zborovali

sprejeli resolucijo v podporo prizadevanjem slovenskih profesorjev in učiteljev za uzakonitev slovenskih šol.

V naslednjih mesecih in letih so k SKGZ pristopila še druga društva, kot npr. Slovensko planinsko društvo v Gorici in kulturno društvo »Ivan Trnko« v Cedadu, v kasnejših letih še druga. Kmalu pa se je pokazalo, da so zahteve in potrebe vseh Slovencev v italijanski državi enake (Spodbudno tržaško ozemlje je obstajalo takrat le še na papirju, dejansko je bila tržaška pokrajina že v sklopu italijanske države) in zaradi tega je prišlo 23. marca 1958 do združitve s tržaško SKGZ.

Slovenska kulturno-gospodarska zveza si je v vsem našem zajedstvu v četrta stoletja prizadevala doseči enakopravnost za vse slovensko govoreče državljane. Njena prizadevanja so šla in še segajo na področja proste in enakopravne rabe slovenskega jezika v javnosti, na področja šolske enakopravnosti, na priznanje pravic birmaršantskim Slovincem, na udržitve naše kulturne prisotnosti, na področje gospodarske samostojnosti, in enakopravnosti, na zaščito naše zemlje itd.

Na Goriškem smo v šestdesetih in sedemdesetih letih zabeležili Slovinci številne uspehe na vseh teh področjih, nismo pa se zaričovali s tem, kar smo dosegli predvsem zaradi naše vztrajnosti in tudi ob pomoči matične domovine in italijanskih demokratičnih sil. Tudi Goričani, tako kot Tržačani, Benečani in Kanalcani, zahtevamo globalno zaščito, ki naj bo odskočna deska za naš nemoten vsestranski razvoj in mejah italijanske demokratične republike.

Dolgo let nismo bili Slovenci na Goriškem deležni napadov, ki jih je kronika beležila na Tržaškem in v Benečiji. Na žalost pa smo v zadnjem času opazili tudi v Gorici nekaj negativnih znakov, kot so npr. uradna prepoved rabe slovenskega v nekaterih izvoljenih organih, težave z odprtimi novimi razredom slovenskih šol, mazaški izgre di itd.

Proslavo svoje dvajsetletnice bo Slovenska kulturno-gospodarska zveza imela v četrtek v stavbi nekdanjega »Solskega doma« v Ulici Croce. V tej stavbi, ki so jo s prostovoljnimi prispevki zgradili slovenski ljudje iz vse goriške dežele pred obratom stoletja, so se dolgo let vzgajale generacije slovenskih učencev in dijakov. Stavba bo sedaj

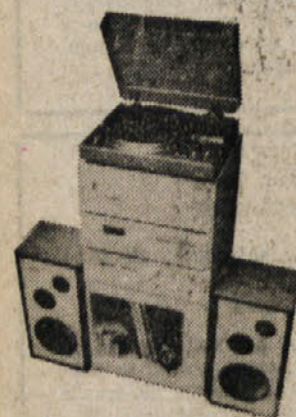
GLASBENA MATICA
ZVEZA SLOVENSkih KULTURNIH DRUŠTEV
ZVEZA SLOVENSKE KATOLISKE PROSVETE
GORICA

Koncertni abonma 1980/81

- | | |
|--|---|
| 27. november 1980
Palača Attens | KOMORNA SKUPINA IZ GORICE
A. Merni — sopran
G. Marcossi — flauta
L. Urdan — klarinet
E. Plezzani — klavir |
| 17. december 1980
Deželni avditorij | CONSORTIUM MUSICUM
Baročne kantate in klasični moteti
Dir. Mirko Cuderman |
| 20. januar 1981
Deželni avditorij | KOMORNI ORKESTER IZ MARIBORA
Dir. Simon Robinson
Solisti: Jaroslav Bilig — violina; Srečko Kovačič — klarinet; Arnold Stanko — trobenta |
| 20. februar 1981
Palača Attens | GÜNTER LUDWIG — klavirski recital |
| 2. april 1981
Deželni avditorij | ENSEMBLE SLAVKO OSTERC |
| 22. april 1981
Deželni avditorij | ČRTOMIR ŠIŠKOVIČ — violinski recital |

Cene abonmajev:
Redni 10.000 lir — Mladinski 6.000 lir

Vpisovanje abonmajev na sedežu Glasbene matice — Ul. Croce 3, telefon 84.508

LESTAN NICOLO
GORICA-UL GARZAROLLI 105-TEL.81801

STEREOFONJA Hi-Fi: Marantz A.R. Grundig
Ram Indiana Line Celestium Akai Yamaha Sanyo

RADIO TV COLOR: Nord Mende Blaupunkt
Schaub Lorenz ITT-Grundig Loewe Opta Radio
Mariti Zoppas

«Espobianco»
GORICA - Ul. Cossar 23
Tel. 83823

GOSPODINJSKI STROJI Bosch-Miele Argo
Smeit-Ariston-Sital-NAJBOLJŠIH ZNAMK

MATERIAL ZA OJAČEVALNE
NAPELJAVE

AUTO SACCHETTI
servis za

VOLKSWAGEN
AUDI
PORSCHE

GORICA — Ulica G. Cascino 7 — tel. 2069

Avtomobilske dobave — Delavnica — Oprema in potrebščine

URNIK: vsak dan od 8. do 12. ter od 14. do 18. ure
ob sobotah od 8. do 12. ure

V NEDELJO, 16. NOVEMBRA

Planinsko martinovanje tokrat v Novi Gorici

Vsakoletna družabnost bo v Park hotelu - Prijave do 11. novembra

Delovanje Slovenskega planinskega društva v Gorici bi bilo prav gotovo precej ožje, če ne bi bilo vsakoletnih družabnih prireditev, od katerih ima martinovanje še posebej pomen. Na praznik ob zaključku poletne sezone se vsako leto zbere nad dvesto, ali dobro tisoč članov. Seveda bodo goriški planinci tudi letos ostali zvesti tradiciji. Martinovanje bo 16. novembra popoldne v prostorih novogoriškega hotela Park. Marsikateremu udeležencu te družabnosti bo mogoče žal lepših prostorov in okolice hotela Maestoso v Lipici, kjer se je v zadnjih letih zvrstila ta prireditev. Društveni odbor, ki je že ob koncu poletja začel skrbeti za martinovanje pa je bil v tako izbiro tako rekoč prisiljen. Cene so v iškem hotelu (morda pod vplivom 400-letnice kobilarne in drugih prireditev) narasle preko vsake mere. Sicer pa pravijo, da so tudi spremembe koristne. V primeru Park hotela: pomeni, da se bodo člani lahko dalj časa zadržali na družabnosti, ker jih ne bo čakalo še 30 ali več kilometrov poti domov.

Se besedo dve o programu. Poleg tradicionalne tombole, ki je temelj celotnega programa te prireditve, bodo na vrsti nekatere zanimive točke v obliki kviza. Nekaj iz vsakega življenja, precej vprašanj pa bo s področja planinstva, kot se na taki prireditvi tudi spodobi. Po skupni večerji — obljublja obilen kmečki krožnik — pa bo še ples ob zvokih ansambla. Prijave za martinovanje sprejemajo že nekaj dni na sedežu društva, zaključili pa bodo z vpisovanjem 11. novembra.

Kako je s stanovanjskimi izgoni

Sindikati stanovanjskih najemnikov SUNIA, SICET in ULL-CASA so izdali tiskovno poročilo, ki je precej polemično z občinsko upravo v Gorici, po ugotovitvi, da bo občina postavila nekatere barake, v katerih bi našli začasno bivališče prizadejati od sodnega izгона. Barake pa bi bile vseljevale v januarju 1981. Sindikati se sprašujejo, kam naj gredo izgonci, saj bi bili ti morali iz stanovanj že od 15. septembra dalje.

Omenjeni sindikati, je še rečeno v sporočilu, so županu in drugim zastopnikom dali konkretne predloge za vselitev v javne zgradbe in isločasno predlagali prednostno letvico izgoncev.

PROSLAVA 25-LETNICE SKGZ
NA GORIŠKEM

BO V ČETRTEK, 6. NOVEMBRA 1989, OB 18. URI V PREDVALNICI STAVBE NEKDANJEGA »SOLSKEGA DOMA« V ULICI CROCE 3 V GORICI.

SPORED: uradna otvoritev prenovljene stavbe nekdanjega »Solskega doma«;

priložnostni govor predsednika TO SKGZ dr. Mirka Primožiča;

naslop Sovodenskega noneta in gojencev Glasbene matice.

VABLJENI!

DANES PO RADIU LJUBLJANA

Oddaja o dogodkih v Koprivišču pred 50 leti

Danes, v nedeljo, 2. novembra, bo ob 15.30 na prvem radijskem programu RTV Ljubljana na spredu reportaža, ki želi obuditi spomin na pretresljiv dogodek izpred 50 let in ki je hudo prizadel številne ljudi v vasi Koprivišče in sosednih zaselkih (Kal nad Kanalom). Konec novembra 1930, leta je bil malo nad vasio Koprivišče ubit italijanski finančar. Fašistične oblasti so uboja obtožile skupino vaščanov. Tisto noč in še naslednji dan, ko se je to zgodilo, so pozaprili veliko ljudi. Nekateri so takoj izpušili, druge zadržali po nekaj tednov ali celo mesecev. 13 so jih pa pred posebnim sodiščem v Rimu obsodili na 20 in 30 let ječe. Vse so prej zaslisevali in od njih poskušali z različnimi pritiski, psihičnimi in fizičnimi, izsiliti priznanja za nekaj, česar niso storili. Z vsemu so ravno tako, da je bilo očito, kako bi predvsem želeli obsoditi kolikor mogoče veliko Slovencev, saj je bil tudi njihov cilj Slovenca narodnostno popolnoma uničiti. Čeprav je od dogodka minilo že pet desetletij, je v Koprivišču, Gabrovcu, Bregu, Zabrdu in drugih zaselkih pa seveda v samem Kalu nad Kanalom, med ljudmi še v živem spominu.

Od 13 obsojenih jih živi samo še pet. Stari so okrog 70 let in živijo eni še v domačem kraju, drugi drugod po Sloveniji. Ta leta so preživeli vsak po svoje, vojna leta na večina, če že ne vsi, v partizanih. Ta reportaža naj bo samo skromen spomin 13 fantom in možem, ki so bili po nedolžnem obsojeni in opani mladosti. Reportaža naj bo skromen spomin na trpljenje, ki so ga Koprivišče in sosednji zaselki prestali pod fašistično Italijo. Reportaža je pripravila novinarka Radia Ljubljana Boža Škobrne.

V Idriji izšla Tribuna

IDRIJA — Prizadevanjem za boljše informacije občanov in delovnih ljudi občine Idrije se je pridružil tudi uredniški odbor »Tribune«, glasila občinske konference SZDL Idrije, ki je te dni izdal letošnje tiskano številko »Tribune«, ki obsega 28 strani, v nakladi 6000 izvodov, tako da jo bo prejelo vsako gospodinjstvo v občini Idrije.

Poleg informacij o poteku gradnje osnovne šole in zdravstvene do-

ma v Idriji, s sredstvi tretjega samoprispevka občanov idrijske občine, objavljajo v »Tribuni« tudi aktualne prispevke o gradnji vrtca v Sp. Idriji, usmerjenem izobraževanju in nalogah fronte organizacije SZDL — tem časa. Sodelavci »Tribune« pa so zabeležili tudi številne prireditve in aktivnosti ob letošnjem občinskem prazniku. Zanimivi so tudi prispevki učencev nekaterih osnovnih šol idrijske občine.

Kolikor bodo v prihodnje zagotovljena finančna sredstva bo »Tribuna« redno izhajala in s svojo vsebino prispevala k boljšemu informiranju delegatov in občanov, prav tako pa bo zabeležila življenjski utrip v občini Idriji.

Silvo Kovač

Sovodenski 40-letniki so praznovali



V naših vaseh je prišlo že pred časom v navado, da se zberejo enkrat vsakega deset let domačini, ki so v teku leta praznovali 40, 50, 60 ali še več let. Večkrat smo v

Primorskem dnevniku objavili slike teh ali onih slavljencev iz tega ali onega kraja. Tokrat so na vrsti 40-letniki iz sovodenske občine, ki so se zbrali pred nekaj dnevi. Do

polne so bili pri maši v sovodenski cerkvi, zatem so položili vence pred spomenik padlim v NOB, šli so na vasko pokopališče, kjer poživajo tudi nekateri njihovi vrstniki. Kosilo so imeli v gostilni na Vrhu, popoldne so šli na izlet po Furlaniji, zvečer so dan zaključili z večerjo v gostilni v Petovljah. Na naši sliki so pred spomenikom padlim v Sovodnjah.

Številne svečanosti v spomin na borce, padle za svobodo

Generalni konzulat SFRJ v Trstu ter delegacija borčevske organizacije iz Slovenije v Gonarsu, kjer je grobnica umrlih internancev

Ob večeršnjem dnevu mrtvih so se zvrstile po vseh občinah in krajih spominne svečanosti, med katerimi je naša misel poletela k najdražjim, ki jih ni več med nami. Spomnila pa se je tudi na tiste sirove slovenskega naroda, ki so svoja življenja dali za svobodo in napredek, za pravico do rabe slovenskega jezika, ki nam jo je odklepal fašizem, za človeka vredno dostojno življenje.

Osrednja svečanost je bila na glavnem goriškem pokopališču v Gorici, kjer so se zbrale delegacije VZPI-ANPI, SKGZ, Mladinskega centra v Gorici, Zveze borcev Slovenije ter generalnega konzulata SFRJ v Trstu, ki so h grobnici padlih v odprtem gibanju položili vence, se z enominutnim molkom oddolžile spominu padlih ter prisluhnile žalostinkam, ki jih je v slovensčini in italijanščini zapel pevski zbor »Andrej Paglavac« iz Podgore pod vodstvom pevavodje Ciglic. Prisotni so bili številni slovenski in italijanski nekdanji partizani ter občani.

Spominna svečanost se je potem nadaljevala pri lani odkritem spomeniku padlim jugoslovanskim vojakom v naših krajih, kjer so položili vence, počastili žrtve z enominutnim molkom ter z žalostinko. Še pred tem sta generalni konzulat SFRJ v Trstu ter delegacija borčevske organizacije Slovenije počastila spomin umrlih internancev v taborišču Gonars. Poleg županov te občine ter predsednikov VZPI-ANPI okoljskih furlanskih občin so se obreda udeležili tudi učenci osemletke iz Dobrovega v Brdih, ki so zapeli pri grobnici ter recitali.

Na pokopališču v Standeržu je krajevna sekcija VZPI-ANPI počastila padle borce z intinno svečanostjo, med katero so položili venec. Milan Pelicon pa je spregovoril o vili žrtvi ter borcev in njenem pomenu za svobodo, ki jo uživamo. Dogodek je povzdignil nastop ženskega pevskega zbora kulturnega društva »Oton Župancič« pod vodstvom Elde Nanut.

Pred spomenikom v Steverjanu so ob 11. uri položili vence občinske uprave, sekcije VZPI-ANPI, kulturnega društva »Briški krič«, prostovoljnega društva »Sedež«, SSK ter borčevske organizacije iz Dobrovega v Goriških brdih. Zapela sta pevski zbor obeh društev pod vodstvom Ivana Klančiča in Hermana Srebrnič. Delegacija nekdanjih partizanov iz Steverjana je prisostvovala spominni svečanosti pri spomeniku v Gonjčah. SSK za Goriško je svoj venec položila k spomeniku padlim v Pevni. Občutna svečanost je bila pri spomeniku v Podgori, kjer so domači partizani položili venec, pevski zbor »Andrej Paglavac«, ki ga vodi Marjan Ciglic, pa je zapel za lastinke. Počastitev spomina padlih se je udeležilo lepo število pripadnikov obeh narodnosti.

Občinska uprava v Doberdobi pod vodstvom župana Maria Lavrenčiča je večeraj položila vence k vsem štirim spomenikom padlim v občini, in sicer na Poljanah, v Dolu, Jamlah in v Doberdobi. Ob vsaki



od teh svečanosti je zapel pevski zbor Kras iz Dola - Poljan pod vodstvom Pavline Komel, medtem ko so otroci recitali. Ob tej priložnosti so bili poleg velikega števila občanov prisotni tudi predstavniki društva in tabornikov.

Lepo število ljudi se je zbralo pred spomenikom NOB v Pevni, kjer so se spomnili padlih iz Pevme. Oslavja in Štavrca. Svečanost je priredila rajonska skupščina. Po polaganju vencev k spomeniku in enominutnem molku v spomin na padle borce so spregovorili predsednik rajonskega sveta Joško Kosič, bivši partizan domačin Karlo Sošol in štmavski župnik ter bivši internanec v Nemčiji Rafko Premrl.

Govorniki so med drugim dejali, da so naši ljudje žrtvovali življenje zato, da bi se v teh krajih ohranila slovenski jezik in slovenska kultura. Zaradi tega se jih moramo spominjati s hvalnostjo in resničnost naših pravic. Svečanost je sklenil moški pevski zbor iz Štavrca pod vodstvom prof. Gabrijela Devetaka, ki je zapel nekaj priložnostnih pesmi.

V sovodenski občini so bile spominne slovesnosti s polaganjem vencev in krajšim priložnostnim kulturnim spredom pred partizanskimi spomeniki na Vrhu, v Gabrijah ter v Sovodnjah. Na slovesnosti na Vrhu sta pola dekliški zbor PD Danica ter združeni zbor PD Danica in Sovodenski nonet, na spredu so bile tudi recitacije. V Gabrijah je bila tokrat prvič spominna slovesnost pred spomenikom, ki so ga odkrili julija letos. Poleg vencev občinske uprave ter sekcije združenja borcev, je venec položila tudi delegacija sovodenske sekcije SSK. Na slovesnosti je pel združeni zbor PD Danica in Sovodenski nonet, pod vodstvom Zdravka Petejana. Podobna slovesnost je bila ob 11. uri tudi pred spomenikom v Sovodnjah. Kljub zelo hladnemu vremenu se je spominjskih slovesnosti v vseh treh krajih udeležilo precejšnje število občanov.

Na sliki: svečanosti v Pevni (goraj) in na Vrhu (spodaj).

DEŽURNA LEKARNA V TRZICU
Danes ves dan in ponoči je v Trziču dežurna lekarna bolnišnice, Ul. Terenziana 28, tel. 44-387.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna S. Giusto, Korzo Italija 244, tel. 83-538.

Prosvetno društvo Sovodnje izreka svojem pokojne Marje Sosič iskreno sožalje.

Kino

Gorica

VERDI 15.15—22.00 »Una notte d'estate«. G. Rowlands in B. Henry. Barvni film.

CORSO 16.00—22.00 »Kagemusha — l'ombra del guerriero«. Barvni film.

VITTORIA 15.30—22.00 »L'insegnante al mare con tutta la classe«. A. Rizzoli in L. Banfi. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Tržič

EXCELSIOR 14.00—22.00 »Mako, lo squalo della morte«.

PRINCIPE 14.00—22.00 »American gigolo«.

Nova Gorica

in okolici

SOČA 10.00 »Junaki Disneylanda«. Risanka.

16.00—18.00—20.00 »Zadnji dnevi Pompejev«. Ameriški film.

SVOBODA 16.00 »Herbie gre v Montecarlo«. 18.00—20.00 »Lasje«. Ameriški film.

DESKLE 17.00—19.30 »Lov za Stegnjem«. Ameriški film.

21.00 »Doživljaja privatnega detektiva«. Ameriški film.

Prispevki

V sklad z gradnjo Kulturnega doma v Sovodnjah so prispevali: Helena Marini 5.000 lir, Joško Prinčič 40.000 lir, Anton Cijak 15.000 lir, F. M. 2.000 lir, Marino Pelicon 10 tisoč lir, N. N. 15.000 lir. Namesto cvetja na grb Marje Cotič daruje Rozalija Petejan družino 40.000 lir za dograditev Kulturnega doma v Sovodnjah.

ZAHVALA

Ob izgubi našega brata in strica

Ladislava Zottija

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so kakorkoli počastili njegov spomin. Posebna zahvala pevskemu zboru, g. župniku in gospe Zmagn.

SVOLCI

Vrh, 2. novembra 1980

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage mame in none

MARIČKE DEVETAK vd. COTIČ

se iskreno zahvaljujemo sosedom, g. župniku in vsem, ki so na katerikoli način počastili njen spomin.

Hčere in drugo sorodstvo

Sovodnje, 2. novembra 1980

KMEČKA BANKA

USTANOVljena LETA 1909

GORICA · Ulica Morelli 14

Tel. 2206 - 2207

TELEX 460412 AGRBANK

VSE BANČNE USLUGE MENJALNICA

Razna obvestila

Na pristojnem uradu SAUB mora biti zainteresirani do 31. januarja vložit prošnje za izkoriščanje termalnih struktur v zdravstvene namene. Slovensko planinsko društvo sporoča, da bo tradicionalni praznik kovanja pri Štekarjevih na Valeriju v nedeljo, 9. novembra, s pričetkom ob 11. uri. Za tiste, ki se bodo v Steverjan napolnili pes, naj zapišejo, da bo zbirališče pri pevnem mostu ob 9. uri.

LJUDJE IN KULTURA

PRILOGA
PRIMORSKEGA DNEVNika
O KULTURNEM DOGAJANJU
V ZAMEJSTVU



Mačkolje se pripravljajo na veliko slavlje

IZ BENEŠKE SLOVENIJE

TUDI TO POT NAM JE USPELO

Tudi tokrat nam je uspelo! Od vselej so nam namreč vsiljevali prepričanje, da v naši majhni Benešiji ne more biti nič pristno našega: vse dobro, vse pozitivno (!?) naj bi bilo prišlo od zunaj! Toda sedaj, v teh zadnjih letih z veseljem in zadovoljstvom opažamo, da se po zaslugi delavnih in poštvalnih Benečanov, ki se zavajajo svojih korenin, prebujajo naše tradicije, od zdavnaj pozabljene ne samo od nas, temveč celo od naših očetov. Ni še mimo eno prijetno presenečenje in že se pojavlja novo. To je primer naše Beneške folklorne skupine, za katero še pred pičlimi dvema letoma sploh nismo verjeli, da je mogoča.

Tako smo se, ne da bi vso zadevo preveč razglašali, sestali v društvu «Ivan Trinko» v Čedadu z Nadjo in Bredo, da bi se lotili dela. Bili so to prvi koraki. Nadja in Breda sta s pomočjo Basile iz Srednjega proučili naše stare

plese in narodne noše, ki jih tudi mi, ki tu živimo, nismo poznali. Poznali pa jih nismo ne samo po naši krivdi, temveč tudi zaradi «civilizacijskih» posegov in «italianizacije», zaradi katerih smo zatajili vse, kar je bilo pristno našega; dejansko smo zatajili naš narodnostni izvor.

Naše navdušenje ob misli, da bomo lahko tudi mi imeli svojo lastno folklorno skupino, ki bo tolmačila naše nekdanje navade in naše ples, je bilo neizmerno in kaj kmalu je «okužilo» številne mlade ljudi, ki so se do tedaj zadovoljili zgolj s tem, da so občudovali druge folklorne skupine in jim zavidali. To navdušenje je še vedno tako: Veliko nas je, imamo odličnega (in zelo mladega) harmonikarja in v nas je polno dobre volje, četudi smo spoznali, da ples ni tako preprosta zadeva, kot smo mislili: celo valček, ples, ki ga vsi poznajo, je postal za nas tako zapleteno opravilo, da je kaj!

Vemo, da je to samo začetek zahtevnega in naporenega delovanja; vemo tudi, da je še veliko neraziskanih narodnih noš in plesov. Marsikdo bi lahko celo oporekal, da ni pravilno proučevati in predstavljati samo naš in plesov iz Srednjega, saj se Beneška Slovenija ne omejuje samo na srednjsko občino. Zal pa nam je med vsemi, ki smo jih pozvali k sodelovanju samo Basilia znala posredovati točnejše podatke o folklornem bogastvu. Trdno pa smo prepričani, da nam bodo tudi druge ženske in moški Beneške Slovenije, tako kot Basilia, pomagali dokazovati vsem tistim, ki trdijo, da Benešija nima lastnih tradicij, da jih je nasprotno zelo veliko, da so zelo bogate in lepe in da nimamo ničesar zavidati drugim narodom.

Kako bo naše ljudstvo sprejelo pobudo ustanovitve Beneške folklorne skupine, je še preudržljivo govoriti, prepričani pa smo, da bo tudi skupina, kot Beneško gledališče pred njo, nekaj, kar nas bo še bolj povezovalo z našim ljudstvom, z našimi dolinami. Ta pobuda bo tudi nov način odkrivanja okolja, v katerem živimo. Želimo vsekakor, da bi nadaljevali po poti, ki so jo začrtale druge organizacije in da bi tudi s folklorno dejavnostjo prispevali, da bi se med našo skupnostjo dvigala zavest o narodnostni pripadnosti.

Marinka in Danijela

Razstava Milka Bambiča na Opčinah

V okviru svoje razstavne dejavnosti bo SPD Tabor z Opčin odprlo v sredo, 5. novembra, ob 20.30 v Prosvetnem domu razstavo slikarja Milka Bambiča. Razstavljene bodo njegove slike, risbe in razni letaki, ki jih je izdelal v svojih dolgi in plodni ustvarjalni praksi. Ob odprtju razstave in predstavitvi umetnika in njegovega dela bosta zapela, kot je že v navadi za takšne prireditve v openskem domu, moški in ženski pevski zbor, ki ju vodi Sveto Grgič.

V Mačkoljah odpirajo obnovljeno srenjsko hišo

Prihodnja nedelja, 9. novembra, bo za Mačkolje eden tistih pomembnih datumov, ki bodo ostali zapisani s svetlimi črkami v zgodovini vaškega družbeno - kulturnega življenja. Odprli bodo obnovljeno srenjsko hišo, kjer se bo lahko bolje kot doslej razvijala kulturna dejavnost in kjer se bodo lahko lažje odvijale tudi druge družbene dejavnosti vasi. Dogodek bo skratka za vso vaško skupnost in še zlasti za kulturni društvi, ki delujeta v Mačkoljah, izrednega pomena, zato se nanj tudi z vse vnemo in poštvalnostjo pripravljajo.

Srenjska hiša stoji na kraju, kjer je stala domačija nekega kmeta, ki so jo leta 1921 zažgali fašisti. Ker je ostalo pogorišče prazno, so vaščani sami zgradili torkljo in nad torkljo sobo za sestanke vaških organizacij. Zgradba od takrat ni spremenila svojega obličja, dokler se ni dolinska občina odločila, da z denarjem, ki ga je dobila kot odškodnino zaradi požiga vasi leta 1943, prenove srenjsko hišo in uredi v Mačkoljah primeren prostor za družbene in kulturne potrebe vasi. Prenovljena srenjska hiša zavzema večjo površino, kot jo je zavzemala prejšnja. Obsega namreč prostore nekdanje pralnice in stare domačije. Dom je precej obsežen in dvorana v drugem nadstropju je dovolj velika, da lahko zadovolji potrebe vasi. Zgornje nadstropje je povezano z nekdanjo srenjsko hišo, v spodnjih prostorih pa je torklja preurejena v muzej. Zraven je še nekaj sob, ki bodo služile za razne dejavnosti kulturnih društev. Hiša stoji sredi vasi. Ob tem je treba povedati tudi, da je kulturno društvo Primorsko z udarniškim delom postavilo stari «pil» na kraj, kjer je stal nekoč. Bil je namreč mejnik med srenjami Dolina, Mačkolje in Prebened.

V Mačkoljah se že več časa vestno pripravljajo na nedeljsko slovesnost. Zlasti vre v mrzlični dejavnosti v obeh društvih, ki bosta sodelovali na otvoritveni slovesnosti. V Mačkoljah delujeta namreč dve kulturni društvi, «Mačkolje» in «Primorsko». Obe se ponašata z bogato tradicijo in aktivno prispevata k rasti kulturnega življenja ne samo v vasi, temveč v vsej dolinski občini.

Daljšo zgodovino ima kulturno društvo Primorsko, ki je bilo ustanovljeno že v daljnem letu 1898, kot bralno društvo. Njegova bogata dejavnost je bila večkrat prekinjena, vsakokrat pa je mačkoljanskim prosvetnim delavcem uspelo dejavnost spet oživiti. Prvič je bilo ukinjeno v mračnih letih fašistične strahovlade in spet obnovljeno po osvoboditvi, vendar je po nekaj letih spet obmolnilo. Vmes je bilo nekaj pobud, pravi prepoved pa je društvo Primorsko doživelo v začetku letošnjega leta, ko se je sestel pripravljalni odbor ter sestavil programe za obnovitev dela. Na prvem občnem zboru je bil sprejet tudi nov statut, ki se sklicuje na ideale narodnoosvobodilne borbe in izvoljen nov odbor, ki si je takoj zavihal rokave. Med najpomembnejšimi letošnjimi prireditvami velja omeniti priredbo 9. pokrajinske razstave vin pod pokroviteljstvom tržaške pokrajine in v sodelovanju dolinske občine.

Glavna skrb mladih kulturnih delavcev pa je bila vseskozi usmerjena v nedeljsko prireditev otvoritve nove srenjske hiše.

Rojstvo prosvetnega društva Mačkolje je spodbudilo zlasti zanimanje, ki ga je vzbujal mešani pevski zbor, ki je deloval že od leta 1949, ko so bile Mačkolje ločene od osapske župnije. Nekaj let

kasneje so torej ustanovili zbor, za katerega je dal pobudo dr. Janežič. Vsa leta je društvo prirejalo kulturne večere v stari srenjski hiši. Okrog leta 1962 pa je nastala potreba, da se še bolj razvijejo vaški prazniki v Bregu, ker so tedaj samo v Dolini redno prirejali tradicionalno Majenco. Tako je nastala zamisel o prazniku češenj, ki je tudi postal že tradicija. Glavni cilj, ki so si ga člani društva zastavili, je ta, da ohranijo živo slovenstvo v vasi in da se oslanjajo na vaško kulturno tradicijo.

V začetku letošnjega leta je prišlo med obema društvoma do določenih trenj, vendar je na koncu prevladalo mnenje, da je kulturni razvoj mogoč le ob enotnosti in sodelovanju, ne da bi se zato kdorkoli odrekal svoji avtonomiji. Najspodbudnejši primer določenega sodelovanja se odraža že v samih pripravah za nedeljsko slovesno odprtje novega kulturnega hrama v vasi. Društvi bosta skupno nastopili na kulturni prireditvi, četudi vsako s samostojnim programom.

Nedeljska prireditev bo razdeljena v dva dela. Zjutraj bo uradna predaja ključev ob prisotnosti občinskih in drugih oblasti. Ob tej priložnosti bo nastopil mešani pevski zbor društva Mačkolje. Popoldne pa bo v novih prostorih kulturna prireditev. Društvo Mačkolje bo sodelovalo s koncertom pevskega zbora in s prizorom iz vaškega življenja, ki ga je pripravil dramski odsek. Društvo Primorsko pa se bo predstavilo z dramatisiranim partizanskim mitingom, prilagojenim mišljenju današnje mladine v režiji Sergeja Verca.

Obe društvi sta sodelovali tudi pri urejanju novih prostorov. Ko je gradbeno podjetje po naročilu občine končalo svoja dela, je bilo treba urediti še notranje prostore z odrom in pri tem sta obe društvi prispevali določena finančna sredstva. Pri opremljanju odra sta s tehničnimi nasveti sodelovala tudi Demetrij Cej in Boris Kobal.

Resnična želja vse naše skupnosti je, da bo v Mačkoljah z odprtjem nove srenjske hiše zavel ugodnejši veter, da se bo ob tej priložnosti vzpostavljeno sodelovanje med kulturnimi dejavniki v vasi še naprej krepilo in razvijalo in da bo zagon, s katerim so se mačkoljanski kulturni delavci v teh zadnjih časih oprijeli dela, pretvoril v dejansko rast kulturnega življenja v vasi ter pomenil tudi pomemben delež v kulturni stvarnosti vse naše narodnostne skupnosti.

BARBARA GRUDEN

KD Lipa
vabi na

ZILJSKO SVATBO
V PESMI, BESEDI, PLESU IN GLASBI

Ki bo v soboto, 8. novembra, ob 20.15 v kinodvorani v Bazovici.

Sodelujeta pevski zbor SPD «Roža» - Šentjakob v Rožu na Koroškem in akademska folklorna skupina «France Marolt» iz Ljubljane.

Vabljeni

NAŠI POGOVORI S KULTURNIMI DELAVCI

Milko Križman - pestri načrti KD Kraški dom



Milko Križman

Reperitabor je sicer zemljepisno in številčno majhna občinska skupnost, ki pa ima precej izrazito ter živahno kulturno tradicijo in delovanje. Zaslugo za to ima domače prosvetno društvo Kraški dom, ki uspešno opravlja svoje kulturno poslanstvo.

Ohranili smo se na dolgoletnega dinamičnega predsednika Milka Križmana, da bi nam povedal, kaj ima v programu Kraški dom za sezono, ki se je pravkar pričela.

V letošnji sezoni poteka pomemben jubilej, saj bo naše društvo slavilo 10-letnico svojega obstoja. Slovesnost bomo pripravili ob Prešernovi proslavi, tako da bomo takrat praznovali dvojen praznik. Mladina se je že angažirala in se trudi, da uredi arhiv. Nameravamo namreč izdati posebno brošuro, ki bo dala kratek opis in prerez našega obstoja in

delovanja. Poleg tega nameravamo prirediti raznovrstne kulturne večere, gostili bomo razne skupine in ob tem naj opozorimo, da bo 18. novembra nastopil pri nas, v prostorih šolske telovadnice opevski Tabor z Melonarjado. Moški pevski zbor Srečko Kumar redno vadi (dvakrat tedensko) pod vodstvom Mirka Guština in ima pred seboj več nastopov, včeraj pa je zapel ob občinskem spomeniku padlim v NOB in na pokopališču.

Načrtujete morda tudi vi kako gostovanje v sklopu sodelovanja s sorodnimi društvi?

Nameravamo obiskati in vzpostaviti stik s Toskano, z občino San Lorenzo v bližini Firenc. Tam naj bi nastopil naš zbor, recitatorji, morda tudi dramska skupina in pripravili bomo tudi razstavo, da bi tamkajšnjim ljudem pokazali, kje živimo in kaj delamo zamejski Slovenci.

Občinska uprava je uredila dom Albina Bubniča v Repnu in čez kak mesec bo predan namenu tudi športno-kulturni center v Repnu. Kako se na to pripravljate in kaj si od tega obetate.

Če naj iskreno odgovorim, si od tega obetam delo. Občinska uprava nam bo v kratkem dala na razpolago novo opremo za naš dom, tako da bodo pogoji za delovanje skoraj idealni in prepričan sem, da bo to botrovalo tudi večjemu razvoju in zanimanju za kulturo. V telovadnici pa bo dana možnost, da gostimo skupine tako iz zamejstva, kot iz matične domovine, kjer imamo dobre stike s sezansko občino, Tržcem, Logatcem. Te stike bomo morali še popestriti.

Kakšne stike ima vaše društvo z drugimi krajevnimi druženop-

litičnimi dejavniki?

V glavnem so ti stiki dobri. Občinska uprava ima res velik posluš za naše potrebe, s športniki sicer sodelujemo, vendar bomo morali te stike vsebinsko še izboljšati in v večji meri bo treba poglobiti stike tudi s šolo.

In še zadnje vprašanje. Katega uspeha bi se kot predsednik Kraškega doma najbolj veselil?

Želim in upam, da se bodo mla-

di še bolj množično angažirali in pristopili v društvo. Mladinci in mladinke morajo spoznati, kaj so pravzaprav naša društva in kakšno poslanstvo opravljajo. Društvo naj postane drugi dom vsakega občana, ki bo s kulturnim delovanjem vsestransko bogatil najprej samega sebe in istočasno dal svoj doprinos za razvoj in uveljavljanje naše narodnostne skupnosti.

B. S.

Izletniška dejavnost v oktobru

Kaze, da je oktober mesec društvenih izletov. V preteklem mesecu je bila namreč vrsta takšnih pobud. KD Vodnik iz Doline je 19. oktobra priredil izlet na Krk in v notranjo Istro. Člani kulturnega društva Slovenec iz Boršta so bili 26. oktobra v Taboru, istega dne pa so bili na izletu tudi člani kulturnega društva Rdeča zvezda in športnega društva Kras in člani padriškega društva Sloven. Prvi so potovali v Istro, drugi pa v Benetke.

Včeraj je priredilo nov izlet društvo Rovte - Kolonkovec. Kolonkovečani so odpotovali v Beograd, kjer bodo obiskali Titov grob.



Festival narodnih noš na Katinari leta 1948

IZ ZGODOVINE NAŠIH KRAJEV

Življenje prosvetnega društva «Lonjer-Katinara»

Začetki organiziranega prosvetnega življenja v Lonjerju segajo v leto 1893, ko je tu že obstajal pevski zbor «Zvon». Zbor je poleg cerkvenega petja gojil tudi posvetno pesem. Pod vodstvom pevovodje Steleta je zbor nastopil z velikim uspehom v gledališču Rossetti v Trstu.

Že leto kasneje so zavedni lonjerski možje ustanovili «Pevsko in bralno društvo v Lonjerju». Pravila društva je dne 14. 7. 1894 potrdilo cesarsko-kraljevo namestništvo v Trstu.

Svoj sedež je društvo imelo v gostilni konsumnega društva, pri Pušarjevih. 14. 9. 1900 je društvo z dekretom dopolnilo svoje ime v «Pevsko in bralno društvo Zastava v Lonjerju». Predsednik društva je bil Štefan Pečar - Vančen, sedež društva pa so preselili v novo poslopje konsumnega društva. V vodstvu zbora se je zvrstilo več pevovodij, po prvi svetovni vojni je zbor vodila domačinka, učiteljica Antonija Čok - Strgletova. Društvo je priredilo do prve svetovne vojne več nastopov doma in po okoliških krajih. Ob razvitu društvenega prapora dne 7. 8. 1910 so priredili veličastno proslavo. Kumica prapora je bila gospa Josipina Mandić, ki je ob tej priložnosti podarila društvu dvojni vezeni botrski trak z napisom. Zbor je takrat štel

35 pevcev in pevk. V sklopu društva je poleg zbora deloval tudi dramski odsek.

Leta 1908 je akademsko društvo «Balkan» odprlo v vasi ljudsko knjižnico, katere vodstvo je zaupalo domačemu prosvetnemu društvu.

Med prvo svetovno vojno je prosvetno življenje v vasi zamrlo, ker je bila večina moških vpoklicana v vojsko. Po vojni se je prosvetno delovanje obnovilo, društvo je gostovalo na Opčinah, v Bazovici, v Sežani pri Sv. Ivanu itd. V teh letih beležimo delovanje podružnice Ljudskega odra, ki je bila v vasi ustanovljena leta 1919.

Zadnja prireditev domačega «Pevskega društva Zastava» je bila leta 1923 na vrtu pri Blaževih. Društveno življenje so fašistične oblasti vedno bolj zavirale, dokler ni bilo društvo z dekretom štev. 7180, z dne 23. 8. 1927 razpuščeno z obrazložitvijo, da društveno delo ni v skladu z državnim redom. Kljub razpustu pa so pevci na skrivaj vadili slovensko pesem in jo prepevali na izletih, ki so jih prirejali.

Antifašistični duh je bil stalno prisoten v Lonjerju, saj so se vsi zavedali, da hoče fašizem uničiti slovenski živelj v teh krajih. Zato je naravno, da je ideja OF takoj prevzela naše ljudi, ki so se množično priključili narodnoosvobodilni borbi že pred kapitulacijo Italije. Po kapitulaciji Italije pa so se NOB pridružili tudi vsi fantje in možje, ki so bili v italijanski vojski ali v posebnih bataljonih. Skozi Lonjer je vodila ena izmed najvažnejših stalnih kurirskih poti, ki so povezovala Trst z okolico. Lonjer je bila vedno zavedna slovenska vas, zato so si obveščevalci (VDV) izbrali tu kraj za svoj bunker, ki pa so ga pripadniki fašistične tolpe Collotti, skupaj z Nemci, sklenili na prvi dan pomladi 1945 uničiti. V bunkerju je bilo tisto jutro 6 borcev, med njimi en domačin. Od šestih so trije junaško padli v boju, Nemci pa so ubili tudi domačina Andreja Pertota. Takoj po vojni so vaščani postavili na mestu, kjer je bil bunker, spomenik. Vsem padlim vaščanom iz Lonjerja in s Katinare ter borcem IV. armade, ki so padli maja 1945 v bojih za osvoboditev vasi pa so postavili spomenik na katinarskem pokopališču.

Mladina iz vasi se je že med vojno z vnemo lotila prosvetnega dela, ilegalno so vadili v igri in petju. Tako so takoj po osvoboditvi 27. 5. 1945 priredili na vrtu pri Županovih miting, z nastopi moškega mešanega ter otroškega zbora, z recitacijami in z igro «Na Visokem».

Avgusta 1945 je društvo pod imenom prosvetno društvo «Lonjer» pristopilo k SPZ, že septembra pa se je društvo preimenovalo v prosvetno društvo «Lonjer - Katinara» in kot tako priredilo zelo uspešen miting v Lonjerju. Kljub ne-

primernemu sedežu društva (star senik) je bilo društveno delo v prvih povojnih letih zelo uspešno, imelo je 180 članov ter poleg pevskih zborov še dramski odsek in knjižnico. Dramska skupina je naštevala več iger, kot «Veriga», «Mat» in «Trije snubci» (vse leta 1945).

Prosvetno društvo je skupaj s SPZ priredilo 13. 6. 1948 festival narodnih noš na Katinari. Bila je to množična prireditev na kateri so sodelovala skoraj vsa slovenska društva iz Trsta in okolice.

Med uspešnejše nastope društva vsekakor spada več nastopov dramske skupine z igro «V Ljubljano jo dajmo» iz leta 1952. V tem letu je vaška mladina priredila tudi izlet v Opatijo, Reko in Sušak.

Ob 60-letnici obstoja društva so vaščani priredili julija 1956 tridnevno slavo, ob tej priložnosti je dramska skupina naštevala igro «Stari greh», s katero je kasneje z uspehom gostovali po bližnjih vaseh.

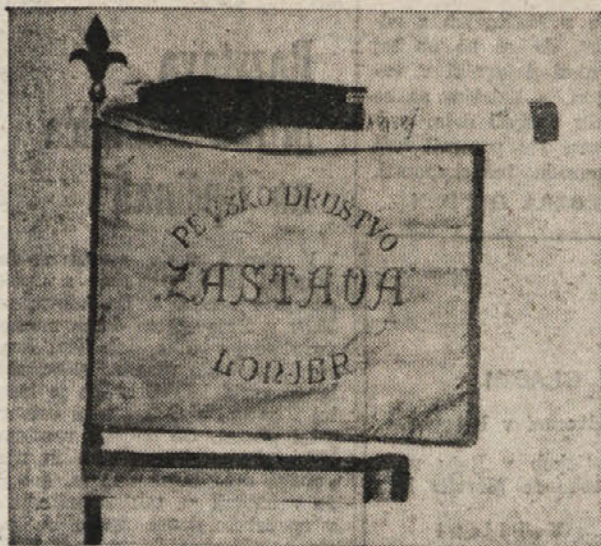
Tudi v naslednjih letih je bilo društveno delo precej razgibano, priredili so več razstav, izletov, predavanj ter vaških šlager. Temu je sledilo nekaj let društvenega martvila, prav zaradi pomanjkanja mladih sil, ki bi društvu dale novega poleta.

Na pobudo mladine so se šele leta 1973 ponovno zbrali na občnem zboru in sklenili, da vodstvo društva prepustijo mladim. Mladi so se takoj lotili dela in že prihodnje leto z uspehom «Obnovili» tradicionalno vaško šagro na dvorišču gostilne pri Županovih.

Na občnem zboru junija 1975 so sklenili še tesneje sodelovati z domačim športnim društvom «Adrija» ter predvsem nastopati složno, ne glede na svetovne nazore, kajti le tako bodo lahko uspešno kljubovali asimilaciji, ki jo prinaša razlaščenje zemlje okrog Lonjerja in Katinare, graditev naselja Rocol - Melara ter bolnišnice, ki lahko s prihodom novih ljudi, popolnoma spremeni etnično sestavo obeh vasi. Julija 1977 je društvo priredilo zelo uspešen vaški praznik na «Golovki» na Katinari. Oktobra 1978 je društvo skupaj s športnim društvom Adrija odprlo nove skupne društvene prostore v lokalih bivše gostilne «Pri Županovih». Vaški društvi sta s sodelovanjem KUD Ivan Vadal s Prestranka pri Postojni organizirali junija 1979 piknik, kjer so se srečali vaščani iz Lonjerja in s Katinare s svojimi rojaki, ki živijo širom po Jugoslaviji. Srečanja se je udeležilo nad 400 ljudi. Tudi v pretekli sezoni je bil program dela društva zelo bogat, skupaj s športnim društvom so organizirali poleg tradicionalnih počastitev raznih obletnic, več predavanj, okroglih miz in filmskih večerov.

Pripravil:

Odsek za zgodovino - NSK



Prapor pevskega društva «Zastava» iz Lonjerja

VESTI Z GORIŠKEGA

Z VEČJIMI UPI V NOVO SEZONO

V novi sezoni se delovanje društev, ki so včlanjena v Zvezo slovenskih kulturnih društev na Goriškem, pričinja v boljših pogojih, kot v preteklosti. To so ugotovili predsedniki in odborniki društev na posvetu, ki je bil na novem sedežu ZSKD v Ulici Croce v Gorici pred nekaj dnevi. Pojem »boljši pogoji« seveda ne velja za vsa društva, kajti nekatera se bodo še naprej borila s precejšnjimi težavami, tako prostorskega kot organizacijskega in kadrovskega značaja.

Najprej nekaj besed o novih prostorih zveze. V nekdanjem šolskem domu v Ul. Croce, kjer so skoro osemdeset let generacije slovenskih učencev in dijakov (z izjemo obdobja med fašistično vladavino) obiskovale slovenske šole raznih stopenj, bo po preureditvenih delih kmalu steklo novo delo na kulturnem področju. Medtem ko ima Glasbena matica na razpolago za svoje potrebe drugo nadstropje, sta pritličje in prvo nadstropje v upravi ZSKD. Pisarna zveze bo v prvem nadstropju, kamor se bo iz Ul. Malta preselila v kratkem. V prvem nadstropju bo z več sobami razpolagala Slovenska ljudska knjižnica Damir Feigl, ki bo po več letih ponovno odprla svojo vedno bogatejšo knjižno zbirko. V knjižnici je sedaj približno 6.000 knjig, veliko teh je najnovejše izdaje. Na razpolago bodo tudi razni časopisi in revije. V knjižnici je precej starih, tudi dokumentarno važnih knjig. Naloga knjižnice bo tudi, da pomaga knjižnicam na podeželju in šolam. Seveda bo knjižnica delovala v tesnem sodelovanju z novogoriško knjižnico Franceta Bevka in tudi z drugimi knjižnicami, v njen delokrog bodo sodile tudi predstavitve važnejših knjižnih izdaj avtorjev.

V tem okviru bo deloval, vedno v prvem nadstropju stavbe, tudi dokumentacijsko-etnografski odsek, v katerem bodo zbirali krajevno dokumentacijo, plakete, fotografije, filme in vse drugo, kar je za nas, Goriške Slovence, važno ter tudi vse, kar bo lahko v prihodnje šlo v predvideni števerjanski etnografski muzej in v morebitne druge podobne zbirke drugje na Goriškem.

Pomembno vlogo pri dokumentacijskem delu bo imel Slovenski fotoklub Skupina 75, ki bo imel tudi sedež v tem poslopu in katerega člani bodo brez dvoma še naprej kot doslej, skrbeli za prirejanje razstav in sodelovali na raznih tekmovanjih.

V pritličju pa že vadi goriška folklorna skupina »Travnika«, v katero so se v zadnjem času včlanili mladi iz mesta in številnih drugih krajev našega podeželja. Skupina pripravlja sedaj nov program, ki ga bo na pomlad lahko posredovala.

Druga pomembna pridobitev je povečani in prenovljeni Kulturni dom v Sovodnjah, ki ga odprejo v nedeljo, 23. novembra. Sovodnjenci so vložili v ta objekt veliko truda s prostovoljnim delom, sedaj končujejo še notranja dela in se pripravljajo tudi na otvoritveno prireditve, na kateri bodo prikazali v nekaj točkah to, kar zmore njihova prosvetna družina. Obenem objublajo, da se bo delovanje njihovih skupin še povečalo, ko ne bodo imeli več skrbi z gradnjo in urejanjem doma. To jim rade volje verjamemo, saj so že v preteklosti dokazali, kaj zmorejo, če si zavijajo rokave.

Omenili smo dve novosti na kulturno-prosvetnem področju na Goriškem. Seveda ne gre prezreti drugih pobud. V Štandreu imajo razvejeno dejavnost in v zadnjih tednih so preuredili domače prostore, sedaj pa namenjajo izvesti še nekaj sprememb, ki bodo olajšale delo raznim društvenim skupinam. V Podgori so sami uredili skromen prostor, ki

pa ne zadošča njihovim potrebam. Želijo namreč ojačiti svoj pevski zbor s pevci od drugod, še zlasti s področja Pevme in Oslavja, kjer zbora ni. V Pevni pridno vadi otroški zbor, domačini pa si želijo, da bi v društvu zaživela še kakšna druga dejavnost.

Tudi v števerjanu bodo kmalu imeli nove, četudi zasilne prostore, v katerih nameravajo urediti briški etnografski muzej, k čemur jih spodbuja dosedanja akcija zbiranja materiala, ki je dala že precej rezultatov. Akcijo bo ZSKD razširila tudi na druge briške vasi, tako, da bodo čez kako leto v tem kraju lahko uredili zares zanimiv briški muzej. Seveda nismo pozabili na števerjanski zbor in druge dejavnosti.

Na Krasu pa obnavljajo dejavnost v Doberdolu, kjer so se pevskega zbora, ki je bil nekoč skoro edina dejavnost v društvu, pridružile še druge pobude. V Dolu imajo vrsto težav zaradi po-

manjkanja ustreznega prostora in skoro gotovo je, da se bo kulturna dejavnost razširila, ko bo to vprašanje rešeno. Na Vrhu se je letos dekliskemu zboru pridružil še moški in tudi tu že nestrpno pričakujejo, kdaj se bo lahko začel graditi prosvetni sedež.

Na boljšem so na Peči, kjer pa so se doslej omejili predvsem na kotankanje in kjer b' bilo treba pričeti še s kako drugo kulturno dejavnostjo. V Gabrjah so pred kratkim dobili društvene prostore, ki pa jih bo treba urediti. Dole so v tej vasi imeli polne roke dela s postavljanjem partizanskega spomenika in prepričani smo, da bodo z enako vnemo uredili tudi prosvetni dom.

Na posvetu so se predsedniki pogovarjali še o tem in onem. Izrazili so željo, da bi prišlo do še bolj tesnih izmenjav, istočasno pa, da bi njihovim skupinam omogočili gostovanje v drugih krajih.

MARKO WALTRITSCH



V torek je gostovalo v Kulturnem domu pionirsko gledališče z Reke z baletom »Lectovo srce«

Godba ni samo sredstvo za poživiljanje šager

Godbeništvo ima v naših krajih bogato tradicijo; toda današnji položaj na tem področju ni povsem razveseljav. V to dejavnost v zadnjih desetletjih ni bilo vloženega dovolj truda. Godbe na pihala pravzaprav nekoliko života, ob robu kulturnega življenja. Ob vsaki prireditvi si sicer želimo tudi prisotnost godbe, ki bi ustvarila slavnostnejše vzdušje, vendar teh godb prepogostokrat ne upoštevamo na isti ravni, kot druge umetniške skupine. Res je, da kakovost naših godbenih skupin ni bila vselej navdušujoča, to pa še ne opravičuje mišljenja, da so godbe dobre samo za poživitev neke šagre. Koncert godbe na pihala je lahko prav tako pomembno kulturno-umetniško doživetje, kot so koncerti drugih glasbenih ali vokalnih skupin. Takšno mnenje bi bilo treba zato za vselej odpraviti iz naše miselnosti. Istočasno pa je treba ukreniti vse potrebno, da se obstoječe godbe še okrepijo, in zlasti, da nastanejo nove, da se zanimanje razširi med mlade ljudi. V zadnjih letih je bilo nekaj takšnih poskusov, ki pa se niso ohranili in krivda je spet na strani kulturnih dejavnikov, ki so poklicani, da skrbijo tudi za godbeništvo, a se tega opravila niso nikoli lotili načrtno in sistematično.

Tako se danes soočamo z zaskrbljujočim pomanjkanjem kadrov. Godbe bi tu ali tam že nastale, a ni ljudi, ki bi prevzeli njihovo vodstvo.

Vprašanje je torej na stečaj odprto. Godbe na pihala bodo lahko spet prevzele svojo pravo kulturno vlogo, če bodo tudi naše osrednje kulturne organizacije zanje nekaj ukrenile. Kaže, da se v zad-

njem času vendarle nekaj spet premika. Kamen je v skaljeno vodo zamejskega godbeništva vrgla Zveza slovenskih kulturnih organizacij. Že dalj časa se namreč v Zvezi razpravlja o koncertu godb na pihala. S takšno prireditvijo v samem tržaškem Kulturnem domu bi v prvi vrsti dokazali naši javnosti, da je godba zanimiva in prijetna tudi s koncertne strani, da lahko spregovori človekovi občutljivosti s prav tako učinkovitimi umetniškimi izrazom, kot druge skupine.

O prireditvi koncerta, kot tudi o številnih drugih problemih, ki tarejo našo godbeniško stvarnost, so razpravljali pred dnevi na posvetu predstavnikov godb na pihala, ki ga je v Gregorčičevi dvorani priredila Zveza slovenskih kulturnih društev. Predstavniki godb - članic ZSKD, to je godb s Proseka in Kontovele, iz Ricmanj in godbe »Breg« iz dolinske občine, so odločno postavili zahtevo po ustanovitvi glasbene šole za godbenike. Če želimo, je bilo rečeno, da bi tudi naše godbe dosegle višjo umetniško in izvajalsko raven, so potrebni tudi kvalificirani učni in izvajalski kadri. Izrečena je bila tudi kritika Glasbene matic, ker je premalo upoštevala potrebe naših godb.

Konkretno so nadalje govorili o koncertu, ki bo v začetku prihodnjega leta v Kulturnem domu. Na tej reviji bodo poleg omenjenih nastopile še godba na pihala iz Nabrežine in godba iz Idrije, ki slavi letos 315. obletnico svojega obstoja. Želja prirediteljev je, da bi koncert resnično pospešil pobude za stvaren dvig godbene dejavnosti v zamejskem kulturnem prostoru.

OB POJAVU NASTAJANJA ŽENSKIH PEVSKIH ZBOROV

ŽENSKA SE VSE BOLJ UVELJAVLJA

»Da so ženske zadnja leta izbrale zborovsko dejavnost kot obliko kulturnega udejstvovanja, pripisujemo predvsem dvema faktorjema. Seveda pridejo tu v poštev v prvi vrsti odmevi in vplivi ženskega boja za emancipacijo; v kolikšni meri pa so ženska prizadevanja za emancipacijo prodrli v zavest našega ženstva, je težko določiti. Važno vlogo pri soudeležbi ženske v kulturnem snovanju in delovanju je zato odigralo verjetno tudi dejstvo, da je tržaška zamejska družba trenutno na prehodu iz kmečke v industrijsko družbo. V kmetijski družbi je ženska imela svojo vlogo v proizvodnem procesu in v prenašanju in ustvarjanju kulturnih vrednot. V industrijski družbi je ženska potisnjena v družinski krog in je izgubila svojo prejšnjo vlogo. Tržaški Slovenci so usvojili vrednote industrijske družbe in s tem se je tudi položaj ženske spremenil; sedaj pa si ženska želi ven iz tega tesnega in omejevalnega družinskega prostora in zborovsko petje je eden izmed načinov, da se ženska spet pojavlja na prizorišču kulturnega ustvarjanja in se začneja ponovno uveljavljati. Vprašanje pa je, ali omenjena oblika zadostuje. Tako meni o pojavu širjenja ženskih in dekliskih pevskih zborov na Tržaškem v teh zadnjih časih sociolog Darko Bratina, ki se je pred kratkim ukvarjal z raziskovanjem kulturnih institucij in kulturnega ustvarjanja v tržaški pokrajini.

Trenutno deluje na Tržaškem devet ženskih in dekliskih pevskih zborov, in sicer v Devinu, v Nabrežini, v Križu, na Proseku, na Opčinah, v Dolini, v Škedenju, pri Glasbeni matici in v sklopu folklorne skupine »Stu ledi«. Zbori so večinoma nastali v zadnjih dveh, treh letih. Predstavnice nekaterih zborov smo povprašali, iz kakšnih razlogov je njihov zbor nastal in čemu pripisujejo širjenje zanimanja za zborovsko petje med ženskami. Odgovori žensk so bili nekoliko drugačni od odgovorov deklet.

Skoraj pri vseh anketiranih je prevladovalo mnenje, da je ženska z odločitvijo, da bo sodelovala v pevskem zboru, naredila važen korak na poti k uveljavitvi same sebe tudi izven družinskega okolja. »Ženska je spoznala, da ima pravico do svojega prostega časa in svojega življenja«.

»Moški imajo gostilno, svoje konjičke, kvartanje... ženske pa samo dom in družino, nimajo možnosti družbenega udejstvovanja in združevanja; pevski zbori naj bi bili ena od oblik združevanja, da se ženska končno reši osamljenosti in problemov, kot so alkoholizem, živčnost in podobno, ki so z osamljenostjo povezani. Naše vaje niso le pevske vaje, so priložnost, da govorimo, da pridejo na dan naši problemi, da se sprostimo, da se v skupnem pogovoru osvobodimo modelov, ki nas vežejo: taki in podobni so bili odgovori pevk. Družabni moment je torej, poleg, seveda veselja do petja, odigral važno vlogo pri ustanavljanju ženskih pevskih zborov. Družabnost je važna tudi za dekleta, čeprav je v njihovem primeru želja do petja bolj poudarjena.

Predstavnice devinskega dekliskega zbora in škedenjskega zbora

sta tudi poudarili, da so ženske v narodno ogroženih predelih nekoliko bolj zavedne in občutljive za probleme v zvezi z asimilacijo in torej tudi bolj aktivne na kulturnem področju.

Začetki pevske dejavnosti so bili za poročene ženske povezani z določenimi težavami, saj so morale moške in otroke pripraviti do tega, da so se znašli brez matere in žene, četudi samo za nekaj večerov. Verjetno je tudi zaradi takih težav med moškimi prevladovalo mnenje, da so ženske nestalne, nezanesljive in da torej ženski zbori ne dosežejo zaželenih kvalitete. »Razširjeno je bilo mnenje, da se poročena ženska odmakne od kulturnega delovanja, ker je njen naravni prostor v družini, nam je povedal ravnatelj Glasbene matic Sveto Grgič. Vse pa kaže, da se je s tem v zvezi nekaj le premaknilo z mrtve točke.

Tak je torej položaj na Tržaškem. Kaj pa v Sloveniji? Ali tudi v matici domovini beležijo razcvet ženskih in dekliskih pevskih zborov? Na Zvezi kulturnih organizacij pravijo, da je pojav zajel tudi Slovenijo in smatrajo, da je ženska aktivnost na tem področju odraz izboljšane socialnega skrbstva in predvsem zvišanja življenjskega standarda žensk, kar pomeni tudi večjo samostojnost, odločnost in voljo po uveljavljanju.

KSENIJA MAJOVSKI

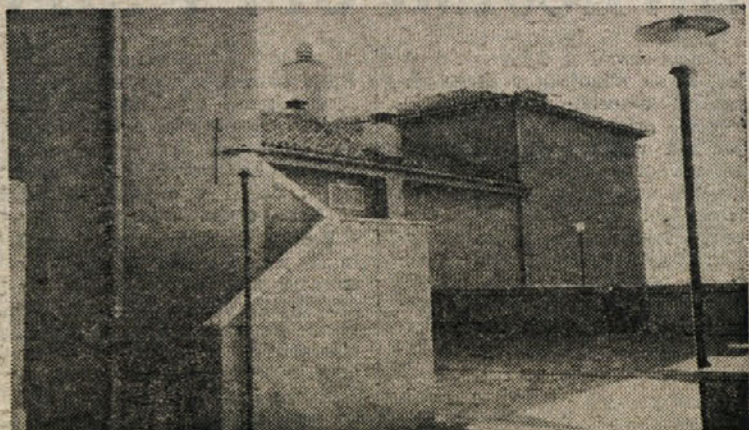


Dekliski pevski zbor iz Devina

PRIREDITVE V OKTOBRU

3. 10. Rdeča zvezda — Salež: koncert moškega pevskega zbora V. Mirk v Gabrovcu in nastop moškega in mešanega pevskega zbora Rdeča zvezda iz Saleža.
3. 10. PD Lonjer - Katinara: gostovanje dramskega odseka SPD Tabor z Opčin z gledališko predstavo «Melonarjada».
5. 10. Dekliški zbor iz Devina na izletu na Koroskem, ob tej priložnosti koncert v Selah.
5. 10. V barkovljanskem društvu - Ul. Cerreto 12 — praznik kalamarov.
5. 10. Pevski zbor Marij Kogoj: koncert mladinskega pevskega zbora Glasbene matice iz Trsta v Marijinem domu pri Sv. Ivanu.
6. 10. Društvo slovenskih izobražencev: okrogla miza o dogodkih na Poljskem (Stojan Spešić, Sergij Pahor in Jože Pirjevec).
7. 10. SPD Igo Gruden: gostovanje dramskega odseka SPD Tabor z Opčin s predstavo «Melonarjada».
10. 10. PD Rdeča zvezda: gostovanje dramskega odseka SPD Tabor z Opčin s predstavo «Melonarjada».
11. 10. Slovenski kulturni klub: Zabavni večer (Andrej Merku).
12. 10. V okviru srečanja med pobrateniima Borom in Slovonom iz Ljubljane, srečanje med KD S. Škamperle s KUD Vida Pregarc Ljubljana - Moste. Nastop folklornih skupin škedenjske osnovne šole I. Grbec.
12. 10. Praznik grozdja v Lonjerju, ki ga prireja KD Lonjer - Katinara in ŠD Adria. Nastop otroške folklorne skupine KD Rdeča zvezda iz Saleža.
13. 10. Društvo slovenskih izobražencev: pogovor o Dragi 1980 in predlogi za Drago 1981.
17. 10. KD Primorec — Trebče: gostovanje dramskega odseka SPD Tabor z Opčin s predstavo «Melonarjada».
18. 10. Društvo Slovencev miljske občine: gostovanje dramskega odseka SPD Tabor z Opčin s predstavo «Melonarjada». Nastop domačega pevskega zbora Jadran.
18. 10. SPD Igo Gruden: koncert violinista Tomaža Lorenza in pianiste Alenke Šček.
18. 10. Slovenski kulturni klub: Predavanje Iva Jevnikarja o potovanju po Ameriki (diapozitivi).
19. 10. Foto Trst '80 na izletu po Benečiji — srečanje z beneškim fotokrožkom.
19. 10. Moški pevski zbor Vasilij Mirk v Benetkah, gost Beneškega združenja za jezikovno in muzikološko raziskovanje.
19. 10. KD Valentin Vodnik: izlet na Krk in v notranjo Istro.
20. 10. Društvo slovenskih izobražencev: na pobudo škofijskega pastoralnega urada srečanje s škofom L. Bellomijem.
25. 10. SKD Tabor z Opčin: gostovanje amaterskega odra «Jaka Štoka» Prosek - Kontovel s komedijo «Gospod Evstahij s Proseka».
25. 10. Slovenski kulturni klub: Prireditve posvečene Francetu Bevku ob 90-letnici rojstva in 10-letnici smrti.
25. 10. TPPZ gostoval v Celovcu in Mauthausnu.
26. 10. Dekliški pevski zbor Devin: koncert Sodelovalni koncert v osnovni šoli v Devinu. Sodeloval tudi dekliški pevski zbor Devin.
26. 10. PD Slovenec iz Boršta in Zatrežca: izlet v Tabor.
26. 10. PD Rdeča zvezda in ŠK Kras: izlet po Istri.
26. 10. PD - MK Slovan: izlet v Benetke.
26. 10. Nastop moškega in ženskega pevskega zbora Tabor ter recitatorjev z Opčin ob odkritju spominskega obeležja padlim partizanom IV. armade NOVJ.
26. 10. Nastop godbe na pihala, otroškega pevskega zbora, recitatorjev, in moškega pevskega zbora Vasilij Mirk s Proseka - Kontovela ob odkritju spominskega obeležja padlim partizanom IV. armade NOVJ.
27. 10. Društvo slovenskih izobražencev: Srečanje s člani ansamblov Galebi in Mavrica ob povratku s turneje po Ameriki (diapozitivi).
28. 10. Slovenski klub — načrtovanje spomenika (debata, diapozitivne načrte in razgovor med arhitekti, likovniki in člani komisije ob natečaju za bazoviški spomenik).
28. 10. Pionirsko gledališče z Reke v Kulturnem domu v Trstu z animiranim baletom «Lectovo srce».
28. 10. Zveza cerkvenih pevskih zborov: začetek seminarja za vodje mladinskih zborov.
30. 10. PD Primorec — Trebče: odprtje razstave zbirke v Ljudskem domu. Nastop ženske pevske skupine «Stu ledi».

Tudi Križani kmalu v prenovljenem domu



Obnovljeni dom v Križu

V Križu bodo v nedeljo, 16. novembra predali svojemu namenu obnovljeni prosvetni dom Albert Sirk, ki bo tako rešil zgode prostorske probleme, s katerimi se soočajo kulturno društvo Vesna, športno društvo Mladina in Konzorcij predelovalcev vina tržaške občine. Našim skromnim, a ne zato manj potrebnim in dragocenim objektom, se bo tako pridružil še kriški prosvetni dom, ki se bo v bližnji bodočnosti zaradi sodobne in smotne ureditve prostorov lahko razvil v kulturno in splošno družbenopolitično središče zahodnega Krasa.

Kriški prosvetni dom nosi že mnogo let ime po znanem domačinu, akademskemu slikarju Albertu Sirku, ki je bil v mladih letih eden stebrov vaškega prosvetnega življenja in je tudi kasneje, ko je živel v Jugoslaviji, vedno sledil delovanju kriškega društva. Sirk je bil član predvojnega Ljudskega odra in leta 1922 je bil med ustanoviteli prosvet-

nega društva Vesna, kjer je skupno z Justom Košuto, vse do odhoda v Slovenijo, uspešno vodil gledališki amaterski odsek in tudi sam večkrat nastopil kot igralec. Kot znano, nosi tudi kriška osnovna šola ime po Albertu Sirku, na čigar rojstno hišo so kriški kulturni delavci postavili v povojnih letih lepo spominsko ploščo.

Novi prostori bodo odločilno vplivali na razvoj dejavnosti kulturnega društva Vesna, ki je moralo v letih, ko so dom obnavljali, znatno omejiti in skrajšati svoje programe. Društvo ni razpolagalo niti z najnujnejšim prostorom za sešanje, zato so se morali odborniki najprej sestajati v vaški gostilni in nato v kriškem otroškem vrtcu šole Albert Sirk. Kljub pomanjkanju prostorov pa dejavnost ni popolnoma zamrla, saj je dalo društvo v teh letih pobudo za vrsto uspešnih prireditvev v kriškem Ljudskem domu. Sedaj čaka kriške prosvetne delavce naporno delo pri načrtovanju dejavnosti v obnovljenem domu in pri angažiranju čim večjega števila ljudi, posebno mladih pri vodenju in razvijanju dejavnosti.

Osrednja dvorana doma bo namenjena večjim prireditvam, sodobni oder in razne tehnične naprave pa bodo omogočile tudi redna gostovanja Slovenskega stalnega gledališča. Odbor kulturnega društva Vesna si prizadeva, da bi reorganiziral in obogatil knjižnico v zgornjih prostorih doma, kjer bosta imeli svoj sedež kulturno društvo in športno društvo Mladina. Želja vaških kulturnih delavcev je, da bi knjižnica v bližnji prihodnosti postala ne samo prostor za izposojanje knjig in revij, ampak tudi sedež za srečanja in izmenjave mnenj o kulturni stvarnosti. V tem smislu želijo tudi, da bi knjižnica služila potrebam šolskih otrok in da bi tako navezali tesno sodelovanje s šolsko stvarnostjo. V spodnjem delu kriškega objekta pa je manjša sodobna dvorana, namenjena družabnosti, predavanjem in vsem tistim pobudam, kot so seminarji, okrogle mize ter druga podobna srečanja, ki dajejo pečat življenju in dejavnosti društva. Na tem področju se odborniki kulturnega društva Vesna trudijo, da bi izdelali čim bolj kvaliteten program, ki bi upošteval potrebe in zanimanje današnjega človeka. Ob tem je treba še dodati, da bo v prosvetnem domu Albert Sirk redno deloval še dobro opremljeni bar za članke in obiskovalce doma. Kot vidimo, čaka odbornike kulturnega društva Vesna z odprtim obnovljenega doma mnogo dela in prizadevanj ne samo pri utrjevanju dejavnosti že obstoječih odsekov, kot sta moški in dekliški zbor, ampak tudi pri iskanju novih poti za spoznavanje kulture in družbene stvarnosti v vaši in v našem mestu sploh.

S. T.

TOKRAT V ŽARIŠČU

V trebenskem Ljudskem domu je bila te dni razstava čisto posebnih zbirke, ki nam lahko služi tudi kot izhodišče za razmišljanje o našem prosvetnem delovanju, predvsem o novih prijemih, s katerimi bi bilo treba tovrstno ustvarjalnost popestriti. Zadnje čase smo namreč pričali precejšnemu presnavljanju na prosvetnem polju, ki je polje kulture, lahko bi tudi rekli ljudske kulture, v isti sapi je nemara tudi potrebno reči, da je to presnavljanje še v poskusni fazi.

Vendar povrnimo se v Trebče. Tam so kulturni delavci PD Primorec priredili svojevrstno razstavo, ki so jo poimenovali «razstavo zbirke». V Ljudskem domu smo si lahko ogledali najrazličnejše predmete in reči, ki jih sicer na svoji življenjski poti vsak dan vidimo, imamo z njimi opranka, jih uporabljamo, a nam kljub vsemu ostajajo v zavesti kot tujci, kot orodje potrošnje in trenutne uporabe. Škatlice vžigalic in zavojčki cigare, pločevinke piva, kovanci in bankovci, igračke ovite v narodne noše, naračeni papir, v katerega branjke ovijajo sadeže, pa tudi bolj zahtevne zbirke, od znamke do metuljev — vse to zadobi nov pomen, če gledamo na te predmete skozi drugačne oči. Pred nami je razgrnjen čudovit svet barv, oblik in pomenov, ki ima tudi globlje korenine, korenine kulture in participacije posameznika in skupnosti k kulturi.

Kultura je skupek spoznanj, vrednosti, tradicije, tehničnih postopkov, načinov obnašanja itd.; ki jih prenašamo, oddajamo in rabimo sistematično ter so karakteristični za določene družbene kroge, narode, sklope narodov ali za celotno človeštvo. Kultura je kompleks znanstvenih, zgodovinskih, filozofskih, umetniških, literarnih tradicij določenega naroda. Jasno je, da je kultura naroda tudi kultura posameznika, saj jo posamez-

nik producira in šele nato postane skupna last. Velikokrat pa smo od te produkcije odmaknjeni, največkrat do nje ravnodušni, nas ne zanima, ker se ne čutimo sotorci danega kulturnega gibanja ali fenomena. Skratka, približati kulturo ljudem in ljudi približati kulturi — to je naloga nas vseh, naših društev, ki s tako vnemo delujejo na vasi. Ni treba, da posebej poudarjam težavnost take naloge, saj so vsi zavedamo in ob tem naletimo še na dodatne težave, za katere je v dobri meri kriva pomanjkljiva vzgoja in kulturna širina tistih, ki krojijo javno mnenje. Pomanjkanje plemenite in razčiščene ideje v naših sredstvih, množičnega obveščanja, deviantno poročanje o najrazličnejših kulturnih fenomenih in pomanjkanje kritike ter jedke, jasne in trde besede, ki ne bi bila ovita v politične tančice — vse to otežuje delo.

Približati kulturo ljudem, da postanejo njeni sotorci. V tem vidim pomen razstave zbirke v trebenskem Ljudskem domu. Pobuda je za naše pojme domala novost. V njo se je vključila celotna ras, posamezniki so se razkrili in posredovali svoji skupnosti presenetljiva odkritja, ki bodo mogoče ostala samo na ravni vaških pogovorov, a marsikoga spodbudila, da se bo vprašal, «zakaj ne bi zbral tudi jaz, uredil svojo staro šaro in se predstavil javnosti?». Tudi iz nepomembnih stvari in okoliščin se rojeva kultura, se rojeva tradicija. Tudi daje skupnosti plemenit videz. Samo bojzani se moramo otresti in samozavestno nastopiti, kot je dokazala tudi trebenska razstava, ki odpira nove oblike kulturno-prosvetnega dela. Kultura za človeka in naš človek bo kmalu v vrtnicu kulture — z vsem zadovoljenjem in osebnim zadovoljstvom, ki iz tega

M. ČUK

Razstava o nabrežinskih kamnolemih

Nabrežinsko kulturno društvo Igo Gruden začelja letno sezono z izvirno in nadvse zanimivo pobudo. Čez dva tedna bodo namreč v dvorani Igo Gruden odprli razstavo o nabrežinskih kamnolemih in o kamnoseški dejavnosti. Gre za pomemben prikaz te dejavnosti, ki je nastala že za časa antike (o izkoriščanju nabrežinskega kamna poročajo že iz starorimskih časov), a je vzcvetela pred dobrim poldrugim stoletjem in je postala v drugi polovici prejšnjega stoletja nosilni steber gospodarstva Nabrežine in bližnje okolice.

Kaj bo prikazano na razstavi? Predvsem vrsta dokumentov, fotografij in odrezkov iz časopisov, ki so jih predstavniki domačega društva zbrali pri številnih kamnoseških in kamnoseških podjetjih. To gradivo ne bo prikazovalo le dejavnosti v Nabrežini sami, ampak bo tudi dalo vsaj okvirno sliko o slovesu, ki ga je imel nabrežinski kamen po svetu. Tako bodo razstavljene tudi fotografije nekaterih pomembnih objektov, ki so zgrajeni iz nabrežinskega kamna. Gre za razna poslopja na Dunaju, v Budimpešti in drugod, pa tudi za pomembna arhitektonska dela, kakršni so solkanski železniški most, ki je bil, ko so ga zgradili, najdaljši lok na sve-

tu. In končno velja omeniti še objekte, ki so jih zgradili v Egiptu, med katerimi dva monumentalna leva, izklesana iz nabrežinskega kamna, ki s'ojita ob začetku Sueškega prekopa.

Drugi del razstave bo namenjen obdelovanju nabrežinskega kamna. Razstavljeno bo vse orodje, od zelo starega do modernega in prikazan celoten ciklus obdelovanja, od lomljenja skale v kamnolomu do poliranja oziroma klesanja.

Razstavo so člani društva začeli pripravljati že sredi poletja; dela je bilo mnogo, predvsem z zbiranjem gradiva. Pretekli ponedeljek pa so se sestali z domačimi kamnoseki, ki bodo prav tako sodelovali pri organizaciji razstave, tako s strokovnimi nasveti kot tudi s tem, da bodo dali društvu na razpolago orodje in tudi nekatere izdelke.

Otvoritev razstave bo, kot že rečeno, v nedeljo, 16. novembra v dopoldanskih urah. Ob tej priložnosti bo nastopil moški pevski zbor Igo Gruden, nastopil pa bo tudi pevski zbor Fantje izpod Grmade, ki bo zapel tudi eno furlansko pesem, v priznanje številnim Furlanom, ki so leta in leta garali v nabrežinskih kamnolomih.



Med slovesnostjo ob odprtju razstave v Trebčah

Kulturno prilogo pripravil
DUŠAN KALC

NOVA PREMIERA V SLOVENSKEM STALNEM GLEDALIŠČU

Ephraim Kishon: Bil je škranec

V režiji Mirana Herzoga nastopajo Mira Sardoč, Jožko Lukeš in Stane Starešinič

Medtem ko je en del ansambla Slovenskega stalnega gledališča pripravil za veliki uspeh postavil na oder Pirandellovo komedijo 'Človek, zverina in čednost', se je drugi del ansambla (Mira Sardoč, Stane Starešinič in Jožko Lukeš, režiser Miran Herzog) pogledal v študij drugega dela na repertoarju nove sezone SSG, veselo zalagajoč židovskega pisatelja in dramatika Ephraima Kishona, s precej poetičnim naslovom 'Bil je škranec'.

V pričujočem sestavku pred premiero, ki je najavljena za petek, 7. t.m., predstavljamo osebnost Ephraima Kishona in njegovo delo.

Ephraim Kishon je danes eden izmed najbolj znanih izraelskih pisateljev. Prevodi njegovih povesti in uprizoritev njegovih komedij se javljajo po vsem svetu in v okviru najrazličnejšega občinstva. Izreden uspeh njegovih del priča o silovitosti in nadvse živahni preporodi židovske literaturo v moderni izraelski državi. Kishon se je rodil v Budimpešti leta 1924 kot Ferenc Hoffmann in se je leta 1949, kot sam pravi, 'preporodil' v Izraelu pod novim imenom Ephraim Kishon. Nacistični, nato pa stalistični režim, sta pisatelja zamaževala z znamenjem židovstva, kar je v tedanjem času pomenilo drugačnost, izrinjenost, nesprejemljivost. Po brezkrovnih viharjih, jetništvih, tesnobah in smrtnih nevarnostih je Kishon končno došel v 'stare domovine', kjer se je iz pisatelja v madžarskem jeziku spremenil v židovskega pisatelja. Bil je to dolga in težava delovna pot, v katerem je Kishon po številnih težavah končno uspel. V šestdesetih letih je dosegel nenavaden in prodoren uspeh, ki ga ni več zastavil. V komičnih povestih, v grenko-sladkih osebnostih, v briljantnih in paradoksalnih situacijah, v vrtoglavi in povsem člo-

veški satiri, ki se javlja v delu Ozrite se, gospa Lot!, je občinstvo petih kontinentov lahko spoznalo protislovno, a nadvse življensko realnost izraelske družbe. Bilo je to odkritje avtorja, ki je s svojim osebnim slogom ustvaril nekaj povsem novega, ki je stalo biblijsko tradicijo 'nesposlušnosti poslušalci'. Kit trpi za morskimi boleznimi. To je neposlušnost. David! Mojzes in petrolej. Nič trobent v Jerih, to so samo nekatera izmed najbolj znanih Kishonovih del.

Kishonu je bil teater od zmeraj zelo blizu, saj je veliko študij svojih povesti tudi dramatično. Kot velik poznavalec sceničnih mehanizmov in globok poznavalec psihologije igralcev, ki so vedno bili tarča njegovega humorizma, se je dramatik kmalu prispel tako v Broadway kot v Ankar, v Hamburgu kot v Buenos Airesu. Med najbolj znanih komedijami naj omenimo vsaj Poročno pogodbo in Železnega poročnika, predstavi, ki že dolga leta beležita popolnoma zasedene dvorane. To vzbuja občudovanja polno zavist pri izraelskih kritikih, ki so v nasprotju s kritiki iz drugih krajev največkrat trdi, da sam samotni avtor, ki je sicer dokaj plašen, vendar pa popolnoma samosvoj v svojih sodbah, v zadržanju in v zavzemanju tudi hote 'nadležnih' stališč. Kishon je režiral številne filme in bil istočasno tudi njihov založnik.

Pisateljeva žena, njegovi otroci, njegova hiša in prijatelji, vsi so njegova prisotni v njegovih delih in so stalni protagonisti njegove osebnosti. Njegove tragedije, njegove privatne in javne bakle. Miran, navidez 'normalen', ponosno svoboden, mirljuben in strpen človek, ki pa vendar reagira takrat, ko ga nadležni in nasilni svet prenesramno izkiva, z vsem svojim pogumom, z močjo svojega razuma in z ostrimi pisateljskimi svojimi duha. In vsak njegov poseg pusti neizbrisno za-

menje. Njegova satira, tudi ti, sta, ki je naperjena proti njegovim sovražnikom in sovražnikom njegovega naroda, ni nikoli čisti na in zlobna. Je pa trda in grenka, saj razkazuje, razstavlja, razkriva in prikazuje vso človeško zlobo in zlonamernost, ves tako imenovani 'enarobe svet', kjer so nasilje, absurd, iracionalnost, 'drugačnost' že pravilo. Je pa to tudi pozitivna satira. Če se avtor norčuje iz svojih najbližjih, počenja to zato, ker jih ima rad prav kot so, v vsej njihovi blaznosti, v njihovih razvadah in napakah. Njegov smeh je grenak, a nikakor ne uničujoč. S svobodno igro svoje satirične fantazije, z elegantno in inteligentno spacenostjo karikature, nas Kishon končno prepriča, da je v smehu vsa resnost in konstruktivnost, ki nam jo lahko tudi je umetnik v tolažbo in uživanje.



Mladinski pevski zbor iz Maribora v Kulturnem domu

PRI CANKARJEVI ZALOŽBI V LJUBLJANI

Štiri knjige iz zbirke Nobelovci

Urednik Janko Moder predstavlja tokrat francoskega lirika in filozofa Sullyja Prudhommea, ameriško pisateljico Pearl Buckovo, nemškega zgodovinskega pisca Theodorja Mommsena in grškega pesnika Odiseasa Alepudelis Elitisa

Cankarjeva založba v Ljubljani izdaja zbirko Nobelovci, ki se je v času svojega izhajanja razvijala v izdajo izbranih del svetovno pomembnih pesnikov in pisateljev, ki so dobili največje literarno priznanje, Nobelovo literaturno nagrado. Te izbrane knjige pa tudi po svoji reprezentativnosti predstavljajo eno najpomembnejših lepših zbir, kar jih izdajajo slovenske založbe. Zda imamo pred seboj štiri knjige, ki jih predstavljajo z majhno zamudo, kar pa ni bistvenega pomena, saj so vse knjige izredno vrednostne. Pred seboj imamo 56., 57., 58., in 59. knjigo 'Nobelovcev', vse štiri knjige predstavljajo zadnje knjige sedmoletnega letnika. Urednik Janko Moder je izvrstil med te knjige Sullyja Prudhommea, francoskega lirika in pisatelja-filozofa. Nadležna je tu ameriška pisateljica Pearl S. Buckova, znana po svojih romanih iz kitajskega življenja. Theodor Mommsen je dobil Nobelovo priznanje za svojo Rimsko zgodovino, torej kot mojster 'umetnosti zgodovinskega pisanja', kot se glasi obrazložitev nagrade. Odiseas Alepudelis Elitis pa je sodoben grški pesnik, ki je po svetu najbolj zaslovel prav z Nobelovo nagrado. Gre torej za časovno precej različne umetniške ustvarjalce, od katerih je Grk dobi bil nagrado lanske leto. Mommsen na začetku našega stoletja (1902) Pearl S. Buckova pred zadnjo vojno, leta 1938, Sully Prudhomme pa leta 1901. Pisatelji oziroma pesniki so si tudi po narodnosti različni, obravnavajo različno snov tako da so predstavljena dela in avtorji vsestransko različni. Druzi jih je Nobelova nagrada, da pa je bila vsaj pri nekaterih vzrok, da bodo njihova dela spoznali tudi slovenski prijatelji literature.

René Francois Armand Sully Prudhomme se je predstavil javnosti kot zrel pesnik leta 1865 z zbirko Stanc, kateri so sledile druge pesniške zbirke. Vmes pa je izdal razprave o filozofiji in estetiki. Njegova poezija se odlikuje po močnih barvah, je platična v obdelavi oblik in usklajena s čustvi in mislimi. Tako vsaj se glasi obrazložitev nagrade. Avtor spremene besede k slovenski izdaji, urednik Janko Moder pa nam dopolnjuje to podobo s prikazom pesnikovega življenja (1839-1907), zlasti pa njegovega literarnega ustvarjanja in pomena za francosko in svetovno literaturo. Izdal je več zbirke pesni, ki so se iz ljubezenske lirike in pesmi mladostnega zanosa prevlele v meditativno in refleksivno, in v daljši pesnitvi v katerih je obravnaval človeške probleme in se dotikal svetovnih dogajanj. Sully Prudhomme je eden zadnjih pesnikov pozitivistično-intelektualistične stare šole, erudit in sanjač, pa se je vedno postavljalo vprašanje, kako je mogel dobiti Nobelovo nagrado, ko so ob njegovem času živeli veliki umetniki kot Tolstoj, Carducci, Mistral, Sienkiewicz, Ibsen, Selma Lagerlöf in še drugi. Janko Moder kot avtor uvoda ga označuje kot tipičen primer pesniške enodnevnosti.

Ameriška pisateljica Pearl S. Buckova je dobila Nobelovo nagrado za bogate in resnično epske opise kmečkega življenja na Kitajskem in za mojstrska življenjska dela. Janko Moder, pisec spremene besede nam predstavlja pisateljico v bolj kritični luči, saj je umrla v marsičem nerazumljena pa tudi sama ni mogla razumeti stehizirane dvajsetega stoletja v lovu za sebičnimi in hegemonističnimi cilji svetovnih sil. Pisateljica je znana po številnih romanih iz ameriškega življenja, zlasti pa po romanih, zajetih iz življenja na Kitajskem, kjer je dolga leta živela. Prav ta kitajska dela pa so močno sporna,

saj je bila v času njih nastanka pisateljica deležna vespolne slave, po kitajski revoluciji pa so bila njena dela kritizirana češ da v njih ni predstavlja pravega kitajskega življenja. Slovenci Buckovo sicer že dobro poznamo, saj smo prevodili že veliko njenih del, med njimi roman Dobra zemlja, Mati, Zmajevce seme, Skrita reča, Dobra reka in v prav zadnjem delu Smrt v gradu in ženski paviljon. Izdaja iz zbirke Nobelovci prinaša roman Dobra zemlja, ki ga je kot prvi tekst pisateljice v slovensčino preliel leta 1934 Stanko Leben, za sedenjo izdajo pa je prevod prispeval urednik sam, čigar prevod je pri mariborski založbi Obzorja izšel leta 1976.

Theodor Mommsen je dobil priznanje švedske Akademije kot največji živeči mojster zgodovinskega pisanja in za monumentalno delo Rimska zgodovina. Utemeljitelj nagrade poudarja, da je Mommsen dobil nagrado za delo, ki ga odlikuje vsestranska znanstvenost, obenem pa silovit, živahen slog. Slovenska izdaja prinaša v izobcu prav to Rimsko zgodovino in to v izboru znanega slovenskega umet. zgodovinarja profesorja Jožeta Kastelica, ki je delo tudi prevedel. Isti je napisal tudi besedo o Mommsenu, ki je bil v svetu nemške kulture 19. stoletja eden najbolj bleščečih mož. Tudi njegova Rimska zgodovina je eno najpomembnejših zgodovinskih del 19. stoletja, pri čemer je za njegovo pisanje značilno moderniziranje davno pretekle zgodovine. Res pa je, da je za Mommsena značilno idealistično-romantično izhodišče v prikazovanju zgodovine, proti čemu so nastopili mlajši zgodovinarji, vendar pa je Mommsenovo delo ostalo živo kot eno vrhunskih del zgodovinskega pisanja v Rimu.

Elitis pesnik Odiseas Alepudelis Elitis je dobil Nobelovo nagrado lanske leto in sicer za poezijo, ki zajema iz grškega izročila in Te dni bo izšla dolgo pričakovana knjiga 'Tomšičeva brigada - uvodni del', ki jo je napisal Franci Strle, ki se je sam boril v vrstah proslavljenih Tomšičeve brigade.

'Tomšičeva brigada - uvodni del' je prva od štirih knjig o prvi in najslavnejši brigadi slovenske partizanske vojske in je temeljno delo za razumevanje nastanka tudi vseh drugih brigad.

Knjiga ima sledeča poglavja: Zakaj je Ljubljanska pokrajina postala najmočnejše žarišče in središče slovenskega partizanstva - Prva temeljna analiza danih okoliščin in zavestnih sil - Osvobodilna fronta je nastala dejansko že v letu pred razpadom in razkosanostjo Jugoslavije - Edinstveno politično zaledje z Narodno zaščito - Veliki nasledki 'Kožljanske republike' - Razvoj prvih partizanskih jurišnih enot na Notranjskem in Dolenskem - Zasedbi karabinerji v Želimiru in 1942 Gavghal - Partizani maza na pragu Ljubljane - Zaledje in smrt Toneta Tomšiča - Kdo ga je izdal in kdo mučil - Izbor in bojni polet Tomšičevih mazačevalcev - Preboj iz okolišnice na Polzevem - Prva osvoboditev Zvezmerka - Velika zmaga pri Marinci vasi - Dvakrat tepena

čutno močjo in duhovno bistrino podaja boj sodobnega človeka za svobodo in ustvarjalno dejavnost. Janko Moder, ki je izbral in prevzel pesmi, pa slovenskemu prijatelju poezije predstavlja pesnika, njegovo življenje in njegovo poezijo. Ta spremna beseda je dokaj obširna, kakor da bi slovenski prevajalec hotel nadoknaditi zamujeno, saj pesnika sosednje države skorajda ne pozna. Pa čeprav je tudi prof. Marjan Tavčar že pisal o tem grškem sodobniku, Nobelovemu nagradencu in prevajal njegovo liriko. Se bolj bo prijatelju poezije približal Elitisovo umetnost izbir njegovih poezij od prvih pesmi pa do pesnitve Maria Nefeli, ki je izšla v letu nagrade, torej 1979. Slovenska predstavitev sedemdesetletnega sodobnega grškega pesnika, je zanimiva predstavitev tuje sodobne literature, posebno če je ta tako specifična kot je to sodobna grška poezija.

TIK PRED IZIDOM UVODNEGA DELA

Knjiga o «Tomšičevi brigadi»

Knjiga, katere avtor je Franci Strle, ima 600 strani, 190 fotografij, 22 skic, seznam borcev itd. - Prvi knjigi bodo sledile še tri

Te dni bo izšla dolgo pričakovana knjiga 'Tomšičeva brigada - uvodni del', ki jo je napisal Franci Strle, ki se je sam boril v vrstah proslavljenih Tomšičeve brigade.

'Tomšičeva brigada - uvodni del' je prva od štirih knjig o prvi in najslavnejši brigadi slovenske partizanske vojske in je temeljno delo za razumevanje nastanka tudi vseh drugih brigad. Knjiga ima sledeča poglavja: Zakaj je Ljubljanska pokrajina postala najmočnejše žarišče in središče slovenskega partizanstva - Prva temeljna analiza danih okoliščin in zavestnih sil - Osvobodilna fronta je nastala dejansko že v letu pred razpadom in razkosanostjo Jugoslavije - Edinstveno politično zaledje z Narodno zaščito - Veliki nasledki 'Kožljanske republike' - Razvoj prvih partizanskih jurišnih enot na Notranjskem in Dolenskem - Zasedbi karabinerji v Želimiru in 1942 Gavghal - Partizani maza na pragu Ljubljane - Zaledje in smrt Toneta Tomšiča - Kdo ga je izdal in kdo mučil - Izbor in bojni polet Tomšičevih mazačevalcev - Preboj iz okolišnice na Polzevem - Prva osvoboditev Zvezmerka - Velika zmaga pri Marinci vasi - Dvakrat tepena

mobila skupina divizije Isonzo - Kdo je nasprotoval reči zastavi s srpom in kladivom - Zakaj je bila 1. slovenska proletarska udarna brigada preimenovana v partizansko udarno brigado. Knjiga, ki ima blizu 600 strani, prinaša še 190 fotografij prvih partizanov, 22 barvnih skic, 218 opomb pod črto, 705 navodov virov, seznam borcev in imensko kazalo, vezana je v polno platno. Navedeno knjigo bodo dobili brezplačno vsi preživeli borci Tomšičeve brigade ter najbližji sorodniki padlih in po vojni umrlih borcev te brigade. Po določilih odbora 1. slovenske proletarske udarne brigade Toneta Tomšiča se za borca Tomšičeve brigade smatra vsak partizan, ki se je udeležil vsaj ene izmed bojnih akcij Tomšičeve brigade. Isto velja za partizane enot, ki so bile predhodniki Tomšičeve brigade in sicer: za borce udarne grupe 3. partizanskega bataljona Ljube Serčarja, Dakijevce, Leteče udarne patrulje, Proletarske udarne čete in 1. slovenskega proletarskega udarnega bataljona Toneta Tomšiča.

Odbor 1. SPUB Toneta Tomšiča ima vpisanih v kartoteki 5.490 borcev in bork, ocenjuje pa da jih manjka še okoli 1.800. Mnogi kartoni so bili izpolnjeni že leta 1952. Odbor Tomšičeve brigade zato prosi vse preživlele borce Tomšičeve brigade, ki so po letu 1952 spremenili svoj naslov, da mu nemudoma sporoče današnji naslov. Odbor nadalje prav tako prosi najbližje sorodnike borcev, ki so umrli po letu 1952, da sporoče podatke pokojnega borca in svoj naslov.

Vse podatke je čimprej poslati na naslov: Odbor 1. SPUB Toneta Tomšiča - kartoteka, Vrtača 11, 61000 Ljubljana.

Knjiga 'Tomšičeva brigada - uvodni del' stane v prednaročilo 300 dinarjev, po izidu pa 400 din. Knjigo lahko naročite tudi v Tržaški knjižarni, Ulica sv. Frančiška 20, Trst, ali v Gorici na upravi Primorskega dnevnika, Drevored XXIV Matjeja I.

JOŽE OBLAK

Tri knjige zbirke Kondor

Odveč je najbrž poudarjati, da zbirka Kondor, zbirka izbranih del iz domače in svetovne književnosti, predstavlja najstarejšo slovensko knjižno-zbirko, obenem pa najob-

nost po pevsko tehnični dovršenosti ter muzikalni domeljivosti, kar nudi velike možnosti za sproščeno oblikovanje. Zaradi tega se dirigent Branko Rajster lahko loti tudi najzahtevnejših skladb tako po pevski kakor po muzikalno interpretativni plati. Po prvi dosegah zbor blesteče uspehe, ki mu sledijo tudi visoki trenutki poudarjalnih dogajanj.

Koncert v Trstu je pokazal, da je bil zbor dobro pripravljen in da je popolnoma obvladal spored, ki je zahteval visoko izvajalsko raven, tako v smislu pevske lepote, kakor v smislu oblikovalne dogmatičnosti. Toda že po prvih starih pesmih so pevci kazali rahle znake utrujenosti, ki se je kasneje še nekoliko stopnjevala, tako, da je prišlo do trenutkov nehomogenosti zlasti v prvih sopranih in tudi do intonacijske nečistosti vokalnih in nismo pravzaprav bili deležni tiste kvalitete petja in ne kreiranja, ki ju ta zbor v resnici ima in ki ju je že tolikokrat ponovil in potrdil na že prej navedenih koncertih in tekmovanjih. No, temu pa se ni čuditi, če upoštevamo naglo spremembo klime, posebno zdaj, v jesenskem času, in poleg tega še slabo vreme, ki dokaj negativno vpliva na pevce sploh, še posebno na mlade. Zaradi tega ni bilo pristnejše zanositosti pri oblikovanju in gradnji, ne tistega poleta, ki je poslušalce vedno tako prevzel in navdušil. S tem pa ne moremo reči, da kljub navedenim trenutnim šibkostim koncert ni bil na sprejemljivem umetniškem nivoju, ki da je zboru še vedno visoko ceno tako po izbranim in dobro nastudiranim programom, kakor po izvedbi. Navsezadnje pa se lahko vprašamo, kateri zbor bi zmogel pod takimi pogoji bolje in prepričljiveje izvesti tak program.

IVAN SILIČ

BERITE

REVIJO

DAN

Slovenska imena naših krajev

71.

POLAVA

Božo Zuanella nadaljuje s svojimi podkovanjem in koristno rubriko 'Toponimastika deli Valli del Natisone' v beneseknem mesečniku Dom. Novi list z dne 9. oktobra mu v nepodpisani recenziji septembrske številke Doma očita, da mu tu pa tam v etimologiji nekoliko spodrsne, predvsem zaradi premajhnega poznanja zahodno in severnoevropskih jezikov in razvoja fonetike; upam, da se ne bo beneski prijatelj prestrašil, pred tem brezpredmetnim očitkom, s katerim Novi list vztraja pri svoji neodgovorni in topi teoriji o skandinavskem izvoru slovensčine. Ker se pisec ne podpisuje, vabim to pot odgovornega urednika, ki mi že dolga leta dolguje privatni odgovor na privatno postavljeno vprašanje, naj to pot javno odgovori, čemu Novi list toliko let vztraja pri očitno zmotni teoriji in komu misli s tem karstiti.

Zuanellove razlage so temeljite in kar se da odlično podkovanje z novimi zgodovinskimi podatki. Če mi kdaj spodrsne, kakor in kolikor (in nič več) lahko spodrsne vsakomur, ki se v buda s tako težko snovjo, mu spodrsne na področju slovenske historične gramatike. Znanje skandinavskih jezikov nima tu nič opraviti.

Tako se od vseh razlag v septembrski številki Doma ne strinjam le z njegovim izjavljanjem krajevnega imena Polava (it. Polava) in enakovrednega mikrotoponima prav tam (Polava) iz 'epologa' ali iz 'polja'. Slovenski

historični lj daj v beneskih narečjih j, torej iz 'polja' bi s fantomom -ava pričakovali obliko 'Polava'. Polog pa je sestavljen s predlogom po in korenem /og/, iz katerega je glagol ležati. Nemogoče je pričakovati, da se prav korenski del besede reducira samo v tem primeru do ne-spoznavnosti brez izrazitega spremembe (z, h, ipd.). Priimek Poladšek, ki ga Zuanella citira v zvezi s tem toponimom, prav s svojim fantomom -šek dokazuje, da je sestavljen iz apelativom polava; tega apelativa pa ne najdemo ne v Pleteniku ne v toponimastičnih seznamih, ki so mi na voljo. Torej?

Zaradi izrazitega slovenskega (in slovenskega) fantoma -ava lahko vtrajno iščemo rešitev v slovenskem jeziku. Na voljo nam je samostalniška -ova = površina, zemeljska plast; pogled na teren, ki ga imenujejo Polava in po katerem je dobila vsa ime, nas lahko potrjuje v ti domnevi. Zuanella dodaja predložno zvezo v/z, ime za prebivalce: Polavljani in polavski. Ime za prebivalce priča o starosti tega zaselka Zuanelli priporoča le, naj doda na vsa imena naglas.

podpiraj dijaško matico

Srečanje pesnikov in pisateljev-začetnikov

Zveza kulturnih organizacij Slovenije razpisuje sodelovanje v Zvezo sindikatov Slovenije tudi letos srečanje pesnikov in pisateljev-začetnikov, predstavnikov drugih narodov in narodnosti Jugoslavije, ki stalno ali začasno bivajo v Sloveniji (tudi iz zamejstva). Srečanje bo sredi decembra na Ravnan. Na okrogli mizi se bodo avtorji pogovarjali s člani žirije o pregledanih prejetih tekstih in z organizatorji o delu, možnostih objavljanja in o sodelovanju. Na literarnem večeru se bodo izbrani avtorji predstavili poslušalcem s predlaganimi teksti. Kandidati morajo biti stari več

ko 15 let in doslej še niso izdali nobenega svojega dela v knjižni obliki. Spisi so seveda lahko v materinem jeziku (ki ni slovenski), v poštev pa prihajajo črtice, novele, satire, humoreske, romani, pesmi, epigrami, basni, aforizmi, dramska besedila, dramski prizori, skeči, TV igre, filmski scenariji, recitali, kritični prispevki, eseji z vseh področij umetnosti, kulturnega in družbenega življenja.

Prispevke je treba poslati najkasneje do 25. dec. 1980 na ZKO, Ljubljana, Kidričeva 5.

Kulturno pismo iz Ljubljane

Aktualni problemi likovnega življenja

Likovno življenje ljubljanskih galerij je v zadnjih mesecih intenzivno, vendar pa je bila v teh dneh v ospredju predvsem druga razprava komunistov - de-avcev na področju likovne dejavnosti, ki je razgrnila nekatera aktualna idejno-politična vprašanja organiziranja likovne dejavnosti pri nas, vprašanja likovne razstavne politike ter razmerij med likovno kritiko in uredniško politiko. Izšlo je za razpravo je pobudila lanske majska razstava 'Slovenska likovna umetnost 1945-1978', ki je sprožila zelo velik odmev med kritiki in polemike prizadele slikarjev po časopisih. Razstava je odprla kopico še neresenih problemov na področju naše likovne kulture, o- pazorila na mnoge neenotnosti in nepravilnosti ter na nezadovolj-

stvo likovnega ustvarjalca glede njegovega družbenega samopopravnega in ekonomskega položaja in z njim povezane vloge likovne umetnosti v družbi.

Ob tem je zanimivo, da je nezadovoljstvo med ustvarjalci izraženo kljub temu, da lahko delajo resnično svobodno in da jim od zunaj nihče ne vsiljuje nikakršnih ideoloških obrazcev, dogem ali zahtev žnevnih politike. Še tako široki horizonti svobode umetniškega ustvarjanja, kot je v razpravi ugotovil Miha Rotovnik, član jo predsedstva RK SZDL, ki so bistveni z opredeljenimi položaji ustvarjalca v družbi, niso dovolj. Ob vseh velikih pojavnih uspehih ostajajo 'redolgo nereseni' nekateri temeljni problemi: vprašanje likovne vzgoje in vrsta pomani-

kljivosti izobraževalnega sistema za poklic in likovnih dejavnosti, težak materialni položaj samostojnih likovnih ustvarjalcev, ki je rezultat nujenjen samopopravnih in družbeno-omniskih vprašanj, odsotnost kakršnekoli načrtno družbene akcije za gradnjo ateljejev (od tod zlasti nezadovoljstvo mladih), še vedno opazna odsotnost oblikovalske razsežnosti v načrtovanju življenjskega okolja in v sami proizvodnji, pa do nujenjen delegatskih odnosov v Društvu slovenskih likovnih umetnikov in kulturnih skupnostih, ki ne uspejo vsem problemom likovnih dejavnosti posvečati sistematične pozornosti.

Miha Rotovnik je - tudi kot delovni predstnik sveta ALU - v razpravi poudaril, da sedanji srednjepotni načrt kulturnega raz-

voja Slovenije med 1981 in 1985 ni dovolj naklonjen reševanju problemov: tako v kulturnih skupnostih; kjer je likovna dejavnost precej potisnjena v ozadje, pa tudi stanovanjske in vzgojnoizobraževalne skupnosti ne vključujejo na povedi, ki bi bile za likovno ustvarjalce optimistične. Nobena kulturna skupnost nima vsestranske izdelanega predloga, kako rešiti problem materialnih nadomestil in kriterijev za stimuliranje likovnega ustvarjanja, prav tako ni še strokovno izdelanega in politično utemeljenega predloga DS LU o prioriteten listi najbolj nujnih ateljejskih potreb, čeprav ga stanovanjska skupnost zahteva že nekaj let.

Prav sedaj pa poteka zaključna faza široko zastavljene ankete o ateljejski problematiki v vrstah

članov DSLU. Na 380 anketnih vprašalnikov - toliko je sedaj društvenih članov - so organizatorji sicer dobili le 139 odgovorov, vendar pa ima le 40 ustvarjalcev urejene ateljejske prostore, za uređitev prostorov za 99 članov DSLU pa bo potrebna skupna in do- bro zastavljena akcija ob širši družbeni podpori in medobčinski koordinaciji. Kajti pokazalo se je, da bi večje ustvarjanje rada i- mela ateljeje v ljubljanski občini Celer.

Poleg tega bo potrebno z zakoni urediti vprašanje statusa samostojnih umetnikov (razprava in dopolnitve se vlečejo že nekaj let), vprašanje likovne galerijske dejavnosti, dalje raziskovanje dejavnosti, (opazno je zmanjšanje sredstev s strani Republiške raziskov-

valne skupnosti), pravno urediti temelje za novo visoko šolo za oblikovanje (akcija že teče, za- četek oddelka pa je predviden za prihodnje leto) ter po drznejših pripravah končno ustanoviti Mednarodni likovni grafični center v Tiolskem gradu. O reševanju teh temeljnih problemov v vse večji meri odločajo likovni delavci sami, čeprav se zdi, da se tega še ne zavedajo povsem, ali pa rešujejo problematiko vsak za se, kolikor pa more. A kot na dani je, da se večina teh akcij ne da uresničiti individualno, zato se bo, tako domnevamo, kmalu pokazala poleg ustvarjalne zrelosti tudi družbena in stanovanjska zavest brigade slovenskih likovnih ustvarjalcev.

MARJAN ZLOBEC

Ameriška volilna kampanja v slikah

Kampanja za ameriške predsedniške volitve se izteka, prav v zadnjih dneh pa zadobiva še bolj podoben velike gledališke predstave, ki tako ali drugače pritegne celotno ameriško prebivalstvo, je pa tudi v središču pozornosti svetovnega javnega mnenja, saj bo od izida volitev v določeni meri tudi odvisen razvoj svetovne politike v prihodnjih letih. Toda programi obeh glavnih kandidatov, Carterja in Reagana, so se posebno v tem volilnem etnosu dokaj v ozadju. Poudarek je na znanosti, manifestativnosti in prazničnosti, ki so Evropejcem nekoliko tuje, ki pa po mnenju ameriških izvedencev javnega mnenja lahko premaknejo tehtnico v korist ali v škodo kandidatov. Slike, ki jih objavljamo, nudijo zanimiv, čeprav zelo omejen, prežet skozi to stvarnost. (Vse slike telefot AP)



«Uradna» portreta kandidatov: demokrata Jimmyja Carterja in republikanca Ronalda Reagana



Mož na sliki ni kandidat, pač pa znani komik Bob Hope, ki je pripravil gledališko predstavo, v kateri satirčno obravnava ameriško volilno kampanjo



Protagonisti volilne kampanje v ZDA niso samo kandidati, ampak tudi njihovi sorodniki, lahko pa tudi njihove domače živali. Na sliki: Reaganova hčerka Nancy s psom Boomerjem, ki je pred kratkim nastopil v neki televizijski nadaljevalki



Večja skupina Indijancev, članov «Gibanja ameriških Indijancev», je te dni dopotovala v Washington, da bi tukaj pred predsedniškimi volitvami izrazila svoj protest zaradi ravnanja vlade do njihove manjšine. Indijanci protestirajo tudi zaradi oboroževalne tekme. V mestnih parkih so postavili svoje tipične šotore

Vladimir Gradnik Primorski prostovoljci v obrambi severne meje 1918-1919

Medtem je avstrijska vlada z zakonom določila in proglasila koroško in štajersko deželo za slovenskim Podravjem, Mariborom in Ptujem za avstrijsko ozemlje. Na vsem tem spornem ozemlju so Avstrijci še vedno opravljali in nadaljevali svojo prejšnjo oblast. Nemški mestni svet v Mariboru je zbral okrog 1500 vojakov nemške narodnosti (meščansko gardo) z namenom, da prežene Slovence iz Maribora.

Nemci niso imeli do Maribora nobene absolutne pravice, ker so bili v mestu, še bolj pa v okolici, v manjšini. Po uradnem ljudskem štetju leta 1910 je bilo na obeh obrežnih krajih Drave čez 80 odstotkov slovensko govorečih prebivalcev, kljub mahinacijam nemške administracije in birokracije, ki je s prefinjenimi zakonskimi in administrativnimi predpisi omejevala pravice Slovencev, da bi svobodno in enakopravno glasovali.

Občinski odbor v Mariboru je bil kakor že prej, tudi leta 1918 v nemških rokah. Nemški je bil tudi policijski, uradniški in vojaški aparat. Vzrok temu je bila volilna zakonodaja, ker je bogatejši davkoplačevalni razred (Nemci) bil privilegiran, zato je volil kandidata le iz svojih vrst. Tako izvoljeni nemški odbori so postavljali v upravne aparate samo pripadnike nemškega naroda, le tu in tam slovenske odpadnike.

Da Maribor in Podravje ni bilo nemško, je priznal tudi sam vodja nemškega Reicha Hitler ob obisku (1941) štajersko-koroških dežel, ko je v Mariboru zapovedal: «Naredite mi to deželo nemško». Če bi bila ta dežela z Mariborom že prej stvarno nemška, bi je ne bilo potrebno spet ponemčevati.

b/ NA KOROŠKEM

Na koroški strani je bilo stanje še težje kot na štajerskem. Tu so se v še večji meri pokazale posledice stoletnega materialnega in moralnega nemškega pritiska, kar je slovenskemu brezmočnemu ljudstvu vilo strah in nezaupanje tako, da je od sosednih bratov precej pozabljeno in zanemarjeno, postalo narodnostno v večji meri ravnodušno, mlačno in šibkeje zavedno.

Okoli sredine novembra 1918 so avstrijske oblasti na Koroškem zbrale tisoč vojakov, enote artilerije in tudi eskadrilo avionov, po deželi so formirali zaščitne čete, ne da bi jih zavezniki v tem motili. Na Koroškem ni bilo vojaških enot s pretežno slovenskimi vojniki, da bi mogle postaviti jedro za formiranje slovenskih prostovoljnih oddelkov. Slovenski narodni sveti tu niso mogli priti do veljave. Ljudstvo se ni razumelo in se še ni živelo v novo nastali položaj na svetu in v domovini. Tudi ni bilo dovolj takih, ki bi jih o tem poučili. Tako so v ljudski podobi in razlagi ostale le grožnje nemške propagande. Zaradi tega je bojazen zaradi gospodarskega pritiska in ekonomske odvisnosti nenehno obdajala slovenskega delavca, kmeta in tudi uradnika. Ni bilo hrabrega človeka, ki naj bi šel po poti generala Maistra, razen poveljnika prostovoljcev poročnika Malgaja, ki je zadnje dni novembra 1918 zavzel najprej Mežiško dolino, potem pa še Pliberk in ozemlje vse do Velikoveca.

RADIO VELEIZIJA

Nedelja, 3. novembra 1980

ITALIJANSKA TV	
Prvi kanal	
10.00	Oko, ki ubija, vragolije Martija Feldmana
10.35	Koncert za jutrišnji dan
11.00	Maša
11.55	Sledovi časa
12.15	Velike reke: DONAVA
13.00	DNEVNIK 1 — OB 13. URI
13.30	Dnevnik 1 — Vesti
14.00	V teku nedelje
14.15	Sportne vesti
14.35	Disco ring, tedenska oddaja posvečena glasbi in ploščam
15.30	Dogodivščina Nigla 5. in zadnji del
16.30	90. minuta
17.00	«Fuori due» — predpremiere oddaje «Scacco matto»
17.15	Dobrodošli Platters
18.10	Sportne vesti
23.40	Arabella — 5. in zadnji del TV nadaljevanke
21.40	Nedeljske sportne vesti
22.40	Pregled programov za prihodnji teden
Ob koncu DNEVNIK in Vremenske razmere	
Drugi kanal	
10.00	Antologija supergupa
10.30	Kino klub
11.05	Simfonični koncert dirigira Franco Caracciolo
11.45	Nekoč je bil zivalski vrt
12.00	Dnevnik 2 — Atlas
12.30	Risanke
13.00	DNEVNIK 2 — OB 13. URI
13.30	Poldark
15.15	Dnevnik 2 — Neposredni sportni prenosi
16.30	Legnano: PLAVANJE Benetke: NAMIZNI TENIS Siena: KOSARKA
16.30	Pregled programov za prihodnji teden
16.45	BRATA
17.30	MATT HELM — TV film
18.40	Dnevnik 2 — Gol flash
19.00	Italijansko nogometno prvenstvo — B liga
19.50	Napoved vremena
20.00	DNEVNIK 2 — ODPRTI STUDIO
20.40	«QUALCOSA DI MONICA», oddaja vodi Monica Vitti
21.45	Dnevnik 2 — DOSSIER

TRST A
8.00, 13.00, 14.00, 19.00 Poročila;
8.30 Dobro jutro po naše; 9.00 Glasbena matineja; 10.00 Sv. maša iz katedrale sv. Justa v Trstu; 11.00 Mladinski oder: «Junak Hon Kilj Tuna»; 11.30 Beleška, sledijo: Folklorni odmevi; 12.00 Kulturni dogodki; 12.30 Melodije od vseposod; 12.40 Slovenski primki; 13.00 Zborovska glasba; 13.20 Zborovska glasba; 13.40 Instrumentalni solisti; 14.10 Otroški kotiček; Tik-tak; 14.30 Roman v nadaljevanju — Boris Pasternak; «Doktor Živago»; 4. del; 15.00 Glasbeni ping-pong; 17.00 Mi in glasba; vokalno instrumentalna dela triaških skladateljev; 18.00 Kulturno pismo.

KOPER
(Italijanski program)
7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30, 20.30, 21.30, 22.30, 23.30, 24.30 Poročila; 7.00 Glasba za dobro jutro; 9.00 Štirje koraki; 9.30 Luciano dopisniki; 10.00 Z nami je...; 10.10 Življenje v soli; 10.35 Mozaik, glasba in nasveti; 11.00 Kim, svet mladim; 12.05 Glasba po željah; 14.00 Mala diskoteka; 14.33 Izbrali smo za vas; 15.20 Glasbeni trenutek; 15.45 Pesmi, pesmi; 16.00 Stadion in telovadnica; 16.10 Istra skozi petje in plese; 16.32 Crash; 16.55 Pismo iz...; 17.00 Poslušajmo jih skupaj; 18.15 Ansambl Peter Hamillon; 18.32 Srečanje z našimi pevci; 19.00 Diskoteka sound.

KOPER
(Slovenski program)
6.30, 7.25, 13.30, 14.30 Poročila;
6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Jutranji kolektor; 6.37 Kinospored; 13.00 Pregled dogodkov, najava sporeda; 13.05 Stoji, stoji lipica — glasbeni utrinki iz zamejstva; 13.40 Izbrali smo za vas; 14.00 V podaljšku; 14.37 Glasbeni notes; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Glasba po željah; 16.00 Pogovor o jeziku; 16.10 Vas telefon, naš mikrofon in zabavna melodija na vaš telefonski klic; 25.888; 16.30 Primorski dnevnik.

RADIO 1
7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 19.00, Poročila; 6.00 Glasbeno prebujanje; 7.25 Kakšno glasba!; 9.00 Radio anch'io; 11.00 Štiri četrtine; 12.03 Vi in jaz; 13.25 Pošta kočija; 13.30 Ulica Asiago Tenda; 14.30 Carovniško kladivo; 15.03 Rally; 15.30 Popolnarska srečanja; 17.03 Patchwork; 18.35 Solska vzgoja; 19.30 Neposredni prenos iz Ulice Asiago; 20.00 Rdeča plošča.

LJUBLJANA
7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 24.00 Poročila; 6.30 Dobro jutro, otroci!; 8.08 Z glasbo v dober dan; 8.25 Ringaraja; 8.40 Pesmica za mlade risarje in pozdravi; 9.05 Z radiom na poti; 9.40 Turistični napotki; 10.05 Rezervirano za...; 11.35 Znano in priljubljeno; 12.10 Veliki revijski orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru; 13.00 Danes ob 13. uri; 13.30 Priporočila vam...; 14.05 V gosteh pri zborih jug. radijskih postaj; 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Zabavna glasba; 15.50 Radio danes, radio jutri!; 16.00 Vrtljak; 17.00 Studio ob 17. uri; 18.00 Na ljudstvo temo; 18.25 Zvočni signali; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Minute z ansambлом Slovenija; 20.00 Kulturni globus; Glasba velikanov; 22.15 Iz naših sporedov;

LJUBLJANA
7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 24.00 Poročila; 6.30 Dobro jutro, otroci!; 8.08 Z glasbo v dober dan; 8.25 Ringaraja; 8.40 Pesmica za mlade risarje in pozdravi; 9.05 Z radiom na poti; 9.40 Turistični napotki; 10.05 Rezervirano za...; 11.35 Znano in priljubljeno; 12.10 Veliki revijski orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru; 13.00 Danes ob 13. uri; 13.30 Priporočila vam...; 14.05 V gosteh pri zborih jug. radijskih postaj; 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Zabavna glasba; 15.50 Radio danes, radio jutri!; 16.00 Vrtljak; 17.00 Studio ob 17. uri; 18.00 Na ljudstvo temo; 18.25 Zvočni signali; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Minute z ansambлом Slovenija; 20.00 Kulturni globus; Glasba velikanov; 22.15 Iz naših sporedov;

LJUBLJANA
7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 24.00 Poročila; 6.30 Dobro jutro, otroci!; 8.08 Z glasbo v dober dan; 8.25 Ringaraja; 8.40 Pesmica za mlade risarje in pozdravi; 9.05 Z radiom na poti; 9.40 Turistični napotki; 10.05 Rezervirano za...; 11.35 Znano in priljubljeno; 12.10 Veliki revijski orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru; 13.00 Danes ob 13. uri; 13.30 Priporočila vam...; 14.05 V gosteh pri zborih jug. radijskih postaj; 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Zabavna glasba; 15.50 Radio danes, radio jutri!; 16.00 Vrtljak; 17.00 Studio ob 17. uri; 18.00 Na ljudstvo temo; 18.25 Zvočni signali; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Minute z ansambлом Slovenija; 20.00 Kulturni globus; Glasba velikanov; 22.15 Iz naših sporedov;

LJUBLJANA
7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 24.00 Poročila; 6.30 Dobro jutro, otroci!; 8.08 Z glasbo v dober dan; 8.25 Ringaraja; 8.40 Pesmica za mlade risarje in pozdravi; 9.05 Z radiom na poti; 9.40 Turistični napotki; 10.05 Rezervirano za...; 11.35 Znano in priljubljeno; 12.10 Veliki revijski orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru; 13.00 Danes ob 13. uri; 13.30 Priporočila vam...; 14.05 V gosteh pri zborih jug. radijskih postaj; 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Zabavna glasba; 15.50 Radio danes, radio jutri!; 16.00 Vrtljak; 17.00 Studio ob 17. uri; 18.00 Na ljudstvo temo; 18.25 Zvočni signali; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Minute z ansambлом Slovenija; 20.00 Kulturni globus; Glasba velikanov; 22.15 Iz naših sporedov;

LJUBLJANA
7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 24.00 Poročila; 6.30 Dobro jutro, otroci!; 8.08 Z glasbo v dober dan; 8.25 Ringaraja; 8.40 Pesmica za mlade risarje in pozdravi; 9.05 Z radiom na poti; 9.40 Turistični napotki; 10.05 Rezervirano za...; 11.35 Znano in priljubljeno; 12.10 Veliki revijski orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru; 13.00 Danes ob 13. uri; 13.30 Priporočila vam...; 14.05 V gosteh pri zborih jug. radijskih postaj; 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Zabavna glasba; 15.50 Radio danes, radio jutri!; 16.00 Vrtljak; 17.00 Studio ob 17. uri; 18.00 Na ljudstvo temo; 18.25 Zvočni signali; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Minute z ansambлом Slovenija; 20.00 Kulturni globus; Glasba velikanov; 22.15 Iz naših sporedov;

LJUBLJANA
7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 24.00 Poročila; 6.30 Dobro jutro, otroci!; 8.08 Z glasbo v dober dan; 8.25 Ringaraja; 8.40 Pesmica za mlade risarje in pozdravi; 9.05 Z radiom na poti; 9.40 Turistični napotki; 10.05 Rezervirano za...; 11.35 Znano in priljubljeno; 12.10 Veliki revijski orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru; 13.00 Danes ob 13. uri; 13.30 Priporočila vam...; 14.05 V gosteh pri zborih jug. radijskih postaj; 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Zabavna glasba; 15.50 Radio danes, radio jutri!; 16.00 Vrtljak; 17.00 Studio ob 17. uri; 18.00 Na ljudstvo temo; 18.25 Zvočni signali; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Minute z ansambлом Slovenija; 20.00 Kulturni globus; Glasba velikanov; 22.15 Iz naših sporedov;

LJUBLJANA
7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 24.00 Poročila; 6.30 Dobro jutro, otroci!; 8.08 Z glasbo v dober dan; 8.25 Ringaraja; 8.40 Pesmica za mlade risarje in pozdravi; 9.05 Z radiom na poti; 9.40 Turistični napotki; 10.05 Rezervirano za...; 11.35 Znano in priljubljeno; 12.10 Veliki revijski orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru; 13.00 Danes ob 13. uri; 13.30 Priporočila vam...; 14.05 V gosteh pri zborih jug. radijskih postaj; 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Zabavna glasba; 15.50 Radio danes, radio jutri!; 16.00 Vrtljak; 17.00 Studio ob 17. uri; 18.00 Na ljudstvo temo; 18.25 Zvočni signali; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Minute z ansambлом Slovenija; 20.00 Kulturni globus; Glasba velikanov; 22.15 Iz naših sporedov;

LJUBLJANA
7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 24.00 Poročila; 6.30 Dobro jutro, otroci!; 8.08 Z glasbo v dober dan; 8.25 Ringaraja; 8.40 Pesmica za mlade risarje in pozdravi; 9.05 Z radiom na poti; 9.40 Turistični napotki; 10.05 Rezervirano za...; 11.35 Znano in priljubljeno; 12.10 Veliki revijski orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru; 13.00 Danes ob 13. uri; 13.30 Priporočila vam...; 14.05 V gosteh pri zborih jug. radijskih postaj; 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Zabavna glasba; 15.50 Radio danes, radio jutri!; 16.00 Vrtljak; 17.00 Studio ob 17. uri; 18.00 Na ljudstvo temo; 18.25 Zvočni signali; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Minute z ansambлом Slovenija; 20.00 Kulturni globus; Glasba velikanov; 22.15 Iz naših sporedov;

LJUBLJANA
7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 24.00 Poročila; 6.30 Dobro jutro, otroci!; 8.08 Z glasbo v dober dan; 8.25 Ringaraja; 8.40 Pesmica za mlade risarje in pozdravi; 9.05 Z radiom na poti; 9.40 Turistični napotki; 10.05 Rezervirano za...; 11.35 Znano in priljubljeno; 12.10 Veliki revijski orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru; 13.00 Danes ob 13. uri; 13.30 Priporočila vam...; 14.05 V gosteh pri zborih jug. radijskih postaj; 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Zabavna glasba; 15.50 Radio danes, radio jutri!; 16.00 Vrtljak; 17.00 Studio ob 17. uri; 18.00 Na ljudstvo temo; 18.25 Zvočni signali; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Minute z ansambлом Slovenija; 20.00 Kulturni globus; Glasba velikanov; 22.15 Iz naših sporedov;

LJUBLJANA
7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 24.00 Poročila; 6.30 Dobro jutro, otroci!; 8.08 Z glasbo v dober dan; 8.25 Ringaraja; 8.40 Pesmica za mlade risarje in pozdravi; 9.05 Z radiom na poti; 9.40 Turistični napotki; 10.05 Rezervirano za...; 11.35 Znano in priljubljeno; 12.10 Veliki revijski orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru; 13.00 Danes ob 13. uri; 13.30 Priporočila vam...; 14.05 V gosteh pri zborih jug. radijskih postaj; 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Zabavna glasba; 15.50 Radio danes, radio jutri!; 16.00 Vrtljak; 17.00 Studio ob 17. uri; 18.00 Na ljudstvo temo; 18.25 Zvočni signali; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Minute z ansambлом Slovenija; 20.00 Kulturni globus; Glasba velikanov; 22.15 Iz naših sporedov;

LJUBLJANA
7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 24.00 Poročila; 6.30 Dobro jutro, otroci!; 8.08 Z glasbo v dober dan; 8.25 Ringaraja; 8.40 Pesmica za mlade risarje in pozdravi; 9.05 Z radiom na poti; 9.40 Turistični napotki; 10.05 Rezervirano za...; 11.35 Znano in priljubljeno; 12.10 Veliki revijski orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru; 13.00 Danes ob 13. uri; 13.30 Priporočila vam...; 14.05 V gosteh pri zborih jug. radijskih postaj; 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Zabavna glasba; 15.50 Radio danes, radio jutri!; 16.00 Vrtljak; 17.00 Studio ob 17. uri; 18.00 Na ljudstvo temo; 18.25 Zvočni signali; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Minute z ansambлом Slovenija; 20.00 Kulturni globus; Glasba velikanov; 22.15 Iz naših sporedov;

LJUBLJANA
7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 24.00 Poročila; 6.30 Dobro jutro, otroci!; 8.08 Z glasbo v dober dan; 8.25 Ringaraja; 8.40 Pesmica za mlade risarje in pozdravi; 9.05 Z radiom na poti; 9.40 Turistični napotki; 10.05 Rezervirano za...; 11.35 Znano in priljubljeno; 12.10 Veliki revijski orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru; 13.00 Danes ob 13. uri; 13.30 Priporočila vam...; 14.05 V gosteh pri zborih jug. radijskih postaj; 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Zabavna glasba; 15.50 Radio danes, radio jutri!; 16.00 Vrtljak; 17.00 Studio ob 17. uri; 18.00 Na ljudstvo temo; 18.25 Zvočni signali; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Minute z ansambлом Slovenija; 20.00 Kulturni globus; Glasba velikanov; 22.15 Iz naših sporedov;

LJUBLJANA
7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 24.00 Poročila; 6.30 Dobro jutro, otroci!; 8.08 Z glasbo v dober dan; 8.25 Ringaraja; 8.40 Pesmica za mlade risarje in pozdravi; 9.05 Z radiom na poti; 9.40 Turistični napotki; 10.05 Rezervirano za...; 11.35 Znano in priljubljeno; 12.10 Veliki revijski orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru; 13.00 Danes ob 13. uri; 13.30 Priporočila vam...; 14.05 V gosteh pri zborih jug. radijskih postaj; 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Zabavna glasba; 15.50 Radio danes, radio jutri!; 16.00 Vrtljak; 17.00 Studio ob 17. uri; 18.00 Na ljudstvo temo; 18.25 Zvočni signali; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Minute z ansambлом Slovenija; 20.00 Kulturni globus; Glasba velikanov; 22.15 Iz naših sporedov;

LJUBLJANA
7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 24.00 Poročila; 6.30 Dobro jutro, otroci!; 8.08 Z glasbo v dober dan; 8.25 Ringaraja; 8.40 Pesmica za mlade risarje in pozdravi; 9.05 Z radiom na poti; 9.40 Turistični napotki; 10.05 Rezervirano za...; 11.35 Znano in priljubljeno; 12.10 Veliki revijski orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru; 13.00 Danes ob 13. uri; 13.30 Priporočila vam...; 14.05 V gosteh pri zborih jug. radijskih postaj; 14.25 Naši

MEDNARODNI ŽENSKI ODOBJKARSKI TURNIR



Zmaga in poraz Haladasa

Borovke so klonile Madžarkam, ki so morale priznati premoč Koprčank

Borov memorialni turnir na stadionu «1. maja» se odvijal v znamenitu izredno izenačenosti. Po dveh dneh tekem, ki so se vse končale z izidom 2:1, ima vsaka ekipa še možnost osvojit prvo mesto in tako je ime končnega zmagovalca v veliki meri še neznan. Čeprav lahko predvidevamo, da je morda najbližji zmagi Haladas. Trenutno je gotovo le to, da s točkami tekme ne bo moglo določiti zmagovalca, ampak bodo odločali seti, če ne celo točke setov.

Če sodimo po sinočnih tekmah, potem lahko rečemo, da je najpo polneje igro pokazal Koper (ki si je zaradi podcenjevanja nasprotnice v prvem večeru skoraj gotovo za pravilno mesto, katero bi si lahko zagotovil že sinoči). Koprčanke igrajo zelo dinamično in do padljivo odbojko. Proti Haladasi je izkušena Orehekova zelo koristno do polnevala dinamiko svojih mlajših sigralk, zlasti za njeno požrtvovalnost in doprinos na vseh delih igrišča. Boljši del igre je ta šesterka pokazala v polju, manjka pa ji učinkovitost (predvsem oster napad, ki bi ji pri pravem omogočil vsaj za razred višjo kakovost no raven odbojke.

Haladas na tekmi s Koprkom ni pokazal tega, kar smo od nje pričakovali. Madžarske prvotistice igrajo namreč dokaj staromodno odbojko, ki živi predvsem od zanesljivih podaj H. Szokejeve, katere so Verdericse, Varsanyjeva, K. Horvathova in Pachnerjeva, okroščajoč se s svojo teletvo. Če lahko pohvalimo napad, na teza ne moremo reči za igro v polju v celoti, kjer je prišla do izraza zlasti počasnost, pa tudi slaba postavitvenost nekaterih igralnic. Zanimanje smo namreč opazili na nastopu Borovki, ki pa oči, v se niso v svoji klasični formi, zelo dobro se je v šesterki vključila novinka Cergoljeva, ki je bila med najboljšimi v polju in pod mrežo, najkristnejšo igro na vsem igrišču je pokazala Glavinova (morda bi bila njena premaknitev na drugo mesto v postavi koristnejša), nekaj zelo

Včerajšnji izidi

KOPER — HALADAS 2:1
(18:16, 8:15, 15:7)

Sodnik Schiro, stranski
Zacchigna, zapis. Secchi.
HALADAS — BOR 2:1
(15:10, 12:15, 15:4)

Sodnik Secchi, stranski
Schiro, zapis. Zacchigna.

POSTAVE

KOPER: Radišič, Bandelj,
Orehek, B. in N. Klun,
Matič, Kikelj, Mermo-
lja, Kržišnik, Sever,
Trošt, Govrč.

HALADAS: Verderics, S.
Szoke, H. Szoke, Var-
sanyi, E. Horvath, Ta-
kacs, Segueyev, Mesza-
ros, K. Horvat, Pach-
ner, Dorn.

BOR: Bolčina, Rauber, L.
in E. Maver, Montanari,
Glavinova, Debenjak, Cer-
goli, V. in M. Klemše,
Zupancič, Kus.

LESTVICA

Koper	3	2	1	5:4	4
Bor	2	1	1	3:3	2
Haladas	2	1	1	3:3	2
Sloga	1	0	1	1:2	0

Današnji spored

Ob 9.30
Sloga — Haladas
Ob 11. uri
Bor — Sloga
Ob 12.30 zaključek in
nagrajevanje.

učinkovitih udarcev je pokazala Kusova, zlasti s centra (toda ekipa pred malo izkoristi njeno zmoglost in bi jo morala bolj zalazati z uporabnimi žogami), v ostalem pa ima šesterka še mnogo praznin ter ustvarja vtis neugradnosti in nehomogenosti.

Haladas je za tekmo z Borovkami opravil v svoji postavi nekaj sprememb, ki so se izkazale za koristne, zlasti v zadnjem setu, ko je temeljito izkoristil krizo v Borovkih vrstah, ki je razgalila vrsto pomanjkljivosti v igri naših deklet.

Pred začetkom turnirja sta se na pogovorni sestali delegaciji Bora in Haladasa (Borovo je vodil predsednik Mitja Race, Haladasovo pa predsednik Peter Torok) in sta se dogovorili da bosta v bodoče na vezali še tesnejše stike.

B. P.

ZA

MEMORIAL

NEDE

MIJOT

NOGOMET

KVALIFIKACIJE ZA SVETOVNO PRVENSTVO

ITALIJA S PRECEJŠNJO LAHKOTO PREMAGALA NERAZPOLOŽENE DANCE

Gostje zaigrali daleč pod pričakovanih - Zamenjave so pri «azzur-rih» vnesle več svežine in učinkovitosti - Najboljša sta bila Conti in Graziani, docela pa sta zatajila Bettega in Altobelli

Italija — Danska 2:0 (1:0)

ITALIJA: Zoff, Gentile, Cabrin, Marini, Collovati, Scirea, Conti, Tardelli, Altobelli, Graziani, Bettega.

DANSKA: Kjer, Rasmussen, Stef-fensen, Rontved, Lerby, Olsen, Bertelsen, Jensen, Arnesen, Elkjer, Bastrup.

STRELEC: Graziani v 7. in v 51. min.

SODNIK: Lacarne (Alžirija; koti 9:3 za Italijo; gledalec: 50 tisoč).

RIM — V taboru «azzurrov» je znova zavel optimizem. Včerajšnji BOR: Pernarcic, De Walderstein, Batič, Kalc, Sgubin, Tul, Ferluga. Končni izid ne sme varati. Mladinska Borova vrsta je bila odločno boljša nasprotnik, kot pričajo tudi delni izidi prvega, drugega in zadnjega seta, ko so «plavi» dokazali, da se je raven njihove igre letos občutno izboljšala. Številne hitre kombinacije v napadu in do bri servisi so popolnoma zmedli slabega, toda žilavega nasprotnika. V tretjem in četrtem setu pa je prišla na dan neizkušenost slovenskih igralcev in poznalo se je, da ekipi manjkajo ustrezne menjave.

dar ne v teki meri, da bi se docela izognil zahtevam, naj poseže po še bolj korenitih spremembah.

Pred četrtnim drugim nastopom v okviru kvalifikacij za svetovno prvenstvo je vladala velika zaskrbljenost, še zlasti po tem, kar so Danci pokazali v Ljubljani proti Jugosloviji in doma proti Grčiji. Čeprav so obakrat izgubili, so se izkazali za sila nevarnega tekmeča. Ker si niso mogli dovoliti še tretjega spodrsjaja, ki bi docela pokopal njihove možnosti za uvrstitev, je bilo pričakovati, da bodo dobesedno navallili na Zoffova vrata. Zaskrbljenost pa je bila sko-raj odveč, saj razen solidne igre na sredini igrišča, kjer so spravili v težave domačine, niso pokazali nič posebnega. Še zlasti so odpo-vedali v napadu, kjer niso niti enkrat resneje zaposlili Zoffa. Zado-stneje podatek, da so svojo najboljšo priložnost imeli šele v 36. minuti drugega polčasa, še to pa je Ar-nesen nespretno zapravil.

Pri «azzurrih» se je tokrat izka-zal zlasti Graziani, od njem pa Gentile in Conti, medtem ko sta v obrambi solidno opravila svojo na-ologo Scirea in Cabrin. Daleč pod pričakovanih sta zaigrala zlasti Al-tobelli in Bettega, tako da je bilo hudo občutiti pomanjkanje režiserja (Antognonija ali Pecchia).

Se kratka kronika. Domačini so prišli v vodstvo že v 7. minuti: Conti je podal Gentileju, ta pa skoraj s konca igrišča v kazenski prostor, kjer je Graziani neubran-ljivo streljal v mrežo. Graziani se je izkazal tudi tri minute kasneje, vendar je njegov strel z glavo šel nad prečko. «Azzurri» so imeli še nekaj priložnosti, vendar se izid do konca polčasa ni več spremenil.

V nadaljevanju je kazalo, da se bodo gostje le «prebudili», vendar je prav Graziani v 6. minuti po po-dajni Contija s koga znova premagal danskega vratarja, ki nosi tudi pre-cesen del krivde za to gol. Danski se sicer skušala rezultat zni-žati, najlepšo priložnost, kot smo omenili, pa je Arnesen zapravil.

Tudi Italijani, cigar-jugi sta v glav-nem nosila Graziani in Gentile, pa niso več resneje ogrozili Kjerovih vrat, tako da je ostalo pri 2:0.

Srečanje je prisostvoval tudi pre-dsednik Pertini, ki se je ob koncu zadržal z igralci in Borovcem, ka-tereimu je s svojo običajno duhovitostjo in sproščenostjo dejal: «Se-daj ne bodo več tako slabo govo-rili o vas. Kar naprej, saj ste po-znani človeki in se pri tem tudi po-zanimaj, kakšne vrste je njegova pipa.

LONDON — ZDA so osvojile pr-vo mesto na mednarodnem žen-skem teniškem turnirju za pokal Wightman.

SINOČI V PRVENSTVU C-2 LIGE

JADRANU NOVI POMEMBNI TOČKI

Jadranovci zaslužno premagali moštvo Cittadelle
Dolinska telovadnica zopet pretesna - Poprečna igra

Jadran — Gabrielli 90:79
(46:33)

JADRAN: Adrijan Sosić 4. Žer-jal 10 (8:10) Klavdij Starc 8. Val-ter Sosić, Kraus 4 (0:2), Ivo Starc 7 (3:10), Boris Vitez 3 (7:9), Ban 14 (4:5), Danec 10 (2:4), Klobas 2 (3:3).
GABRIELLI: Zurla, Sgarbossa 5 (3:4), Pan 12 (4:6), Sartore 4, Toniato 15 (3:3), Pesavento 3 (1:3), Anto-nello 2, Simoni 21 (5:7), Rebella 10 (1:4).

SODNIK: Zveržič in Nadalutti (oba iz Vidma).
PM: Jadran - 1634; - Gabrielli 20:33.

ON: Jadran 25, Gabrielli 29.
PON: Sgarbossa (31), Toniato (36), Kraus (39), Baruffo (40).

Jadran je sinoči v Dolini pred nabito polno dvorano v 4. kolu prvenstva C-2 lige osvojil novi, pomembni točki: zaslužno je pre-magal moštvo Gabrielli iz Cittadelle. Glede sinočnjega srečanja je ne-dvomno najvažnejša ugotovitev prav ta, da je naše moštvo osvojilo no-vi točki in s tem tudi tretjo za-poredno zmago, kar je v tej, ze-lo izenačeni ligi še kako pomemb-no. S prikazano igro oba ekipa pa-gotovo ne moremo biti zadovoljni: Jadranovci so bili preveč živčni, na srečo pa se je sinoči dobesedno razgledal Boris Vitez, ki je bil z 31 točkami najuspešnejši strelec srečanja, obenem pa je v obrambi in napadu polovil izredno veliko število žog.

Po tekmi je Jadranov trener Pe-ter Brumen takole ocenil sinočnje srečanje: «Igrali smo slabo in tudi slabo je bilo obnašanje nekaterih igralcev, kajti z mirnejšo igro bi lahko zmagali z dosti večjo razli-ko, obenem pa bi tudi navdušili številno občinstvo. Od posamezni-kov bi vsekakor omenil Borisa Vi-teza, krause in mladega Roberta Daneua.

Trener gostov Zurla pa nam je dejal: «Jadran je zaslužno zmagal in predvsem sem navdušen nad igro Borisa Viteza. Mislim pa, da sta sodnika preveč dopuščala moško

igro, pri čimer so bili olajšani do-mačini.»

Po našem mnenju, pa so nedvo-mno «bolj moško» igro pokazali prav gostje.

Da so nekaterim jadranovcem včeraj nekoliko popustili živci, je ver-jetno, kot je dejal Brumen, treba iskati v prejemnem številu tren-ingov. Sicer pa ostaja tudi dej-stvo, da je Jadran sposoben zmagati v tem prvenstvu tudi, ko ne igra najbolje. To tudi potrjuje, da ima naše moštvo še dosti «košar-karske rezerve».

B. Laković

V 1. JUGOSLOVANSKI LIGI
Presenečenje v Beogradu

V 2. kolu 1. jugoslovanske košar-karske lige je sinoči največje pre-

senečenje pripravil Radnički iz Beo-grada, ki je, sicer le s točko raz-like, premagal državne prvake Bosno, ki letos nastopa brez Del-basića (služi vojaški rok), zapustil-ra jo je tudi trener Tanjević, ki bo odslej vodil državno represen-tanco, Iskra Olimpija bo igrala dan-es v Beogradu, kjer se bo sre-čala s Crveno zvezdo.

IZIDI 2. KOLA
Zadar - Jugoplastika 107:90
Radnički - Bosna 95:94
Budućnost - Partizan 69:103
Šibenka - Cibona 104:129
Rabotnički - Kvarner 92:90
C. zvezda - I. Olimpija, danes.

LONDON — ZDA so osvojile pr-vo mesto na mednarodnem žen-skem teniškem turnirju za pokal Wightman.

KOŠARKA

ZA PRVENSTVO A-1 LIGE

Nov Američan (Hayes) v Gorici?

Zamenjal bo Lainga - Danes Goričani v Sieni, Tržačani pa doma

Steve Hayes, 25-letni temnopolti Američan (213 cm visok za 100 kg) bo verjetno zamenjal Johna Lainga v vrstah Tai-Ginsenga. Odločitev naj bi padla prav te dni v glavem odboru gorškega košarskega društva, potem ko je ekipa v pr-venstvu 1. zvezne lige doživela 6 zaporednih porazov in je s tem na zadnjem mestu lestvice.

Novi Američan, ki bi moral prav te dni dospeti v Gorico, je ljubiteljem košarke že znan, saj je pred tremi leti igral v vrstah Fernet Tonica iz Bologne.

Ob tem pa se poraja vprašanje, zakaj so se pri gorškem vodstvu odločili, da obdržijo Pondexterja, ki je nižji od Lainga in tudi slabši pri lovljenju odbitih žog.

Danes pa bodo Goričani v osmem kolu prvenstva A-1 lige gostovali v Sieni, kjer se bodo spoprijeli z Antolinjem. Favoriti so domačini. Tekma bo po TV ob 14.30.

Tržaški Hurlingham pa bo v tem kolu igral doma proti bolonjski peterki I&B. Lombardijev varovan-ki bi moral iztržiti nov prvenstveni par točk.

DANAŠNJI SPORED (17.30)
Antonini - Tai Ginseng (14.30); Recoaro - Varese; Grimaldi - Bily; Hurlingham I&B Bologna; Scavoli - Ferrarelle; Sindyne - Pinti-
nox; Squibb - Bancoroma.

PRVENSTVO NARAŠČAJNIKOV

Zanesljiva zmaga
Borove A ekipe

Bor A — Ricreatori 84:54
(45:21)

BOR: Tavčar 3, Vascotto, Volk 17, Zaccaria, Žerjal 8, Bradassi 28, Cividri 2, Jagodic, De Carli 20, Brandolin 6.

V 3. kolu naraščajniškega prvenstva je Bor A zanesljivo in brez večjih težav premagal moštvo Ri-creatorja, pa čeprav so igralci igrali brez obolenih Krevatina in Tremula.

Tavčar, Bradassi in De Carli so bili tokrat v Borovih vrstah naj-boljši.

Inter 1904 — Bor B 109:28
(57:8)

BOR: Krapež 3, Žerjal 2, Žer-jul, Tavčar 21, Pauli 2, Vertovec, Vecchiet, Počakaj.

PROSTI METI: 4:20.
PET OSEBNIH NAPAK: Vecchiet in Pauli.

V tretjem nastopu Borovih naraščajnikov so mladi, toda borbeni košarkarji izgubili proti izkušene-mu moštvu Inter 1904. Povedali bi, da so naši predstavniki povsem zadovoljni. Od posameznikov bi po-hvalili odličnega Tavčarja v na-padnu, Karja za terborbenost Pauli-ja v obrambi.

PARIZ — Adriano Panatta se je uvrstil v finale mednarodnega te-niškega turnirja v Parizu, velja-

Andrej

DOMAČI ŠPORT

DANES

NEDELJA, 2. novembra 1980

NOGOMET

2. AMATERSKA LIGA

14.30 v Krizu
Vesna - Costalunga

14.30 v Bazovici
Zarja - Rosandra

14.30 v Dolini
Breg - Kra

14.30 v Trebčah
Primorje - Olimpija

14.30 na Padričah
Gaja - S. Andrea

10.30 na Proseku
Primorje - Sistiana

14.30 v Standeržu
Juventina - Adria

14.30 v Doberdolu
Mladost - Vermeigliano

14.30 v Kopri
S. Lorenzo - Sovodnje

NARAŠČAJNIKI

10.30 v Krizu
Vesna - CGS

LESTVICA 5. SKUPINE

Jugoslavija	2	2	0	7	1	4
Italija	2	2	0	4	0	4
Grčija	1	1	0	1	0	2
Luksemburg	2	0	0	2	0	7
Danska	3	0	0	3	1	5

SPORED LETOSNIH SREČANJ

15.11. Italija - Jugoslavija

19.11. Danska - Luksemburg

6.12. Grčija - Italija

V 1. JUGOSLOVANSKI LIGI

Danes Rijeka - Olimpija

V 13. kolu prve jugoslovanske no-gometne lige so včeraj odigrali dve srečanja. V Beogradu je Hajduk, sicer nezaluzeno, iztržil točko pro-ti domačemu OFK Beograd. Tekma se je namreč končala pri neodloče-nem izidu 1:1. Pravi tok brez zma-govalca (2:2) se je končalo sreča-nje v Sarajevu med domačo enaj-sterico in Crveno zvezdo. Danes ob 13.30 pa bodo na sporedu še ostale tekme:

Partizan - Napredak, Zagreb - Budućnost, Rijeka - Olimpija, Ra-dnički - Vojvodina, Sloboda - Dina-mo, Borac - Velež in Vardar - Ze-ljezničar.

NOGOMET

V mladinskih prvenstvih

BREGOVI KADETI IZTRŽILI TOČKO

Poraza cicibanov in mlajših cicibanov Brega

KADETI

Breg — E. Adriatica 0:0

BREG: Smoljak, Albertini, Sa-vron, Grizonic, Zubin, Tul, Kratič, Kofol (Jež), Samec, Zonta, Žerjai (Martini).

Brežani so po dokaj dobri igri po-vsem zaslužno iztržili točko v sre-čanju z močno «enajsterico» Edile Adriatica. V prvem polčasu so bili naši nogometaši boljši, medtem ko so v nadaljevanju nekoliko več po-kazali gostje.

CICIBANI

Fortitudo A — Breg 1:0 (0:0)

BREG: Zobeč, Kajzer, E. Kratič, Maver, B. Kratič, Praselj, Švara (Bevk in Felician).

Kljub porazu so Brežani s prika-zano igro povsem zadovoljni in bi si zaslužili neodločen izid.

MLAJŠI CICIBANI

Fortitudo — Breg 1:0 (0:0)

BREG: Bandi, Glavinova, Krašovec, Kozina, Ota, Alberti, Slavec (Zu-pin in Starac).

Mladi Bregovci nogometaši šok v tem srečanju zagrešili več napak in tudi zamudili več izredno ugod-nih priložnosti za gol. Lahko bi ce-lo zmagali. Iz Milj pa so se naši nogometaši vrnili praznih rok.

F. Korošec

DANES NA GREZARJU

Triestina proti

solidnemu Trevisu

Po dveh zaporednih gostovanjih (v Casaleju je iztržila obe točki, medtem ko je v Empoliju zatajila in doživela tudi svoj prvi prvenstveni poraz), bo Triestina danes na Grezarju sprejela v goste drugo-uvrsteno Treviso. V taboru Tržačanov sicer vlada optimizem, saj se je v ekipi ponovno vrnil Lucchetti in kaže, da bo tudi poskodbani Strukelj kaj kmalu spet na igrišču.

NA POBUDO SK DEVIN IN SPDT

V nedeljo dan planincev z ocenjevalnim pohodom

Start in cilj v Samatorci - Čas pohoda bo 3 ure

V nedeljo, 9. t.m., priredita Smu-čarski klub Devin in Slovensko planinsko društvo iz Trsta jesenski ocenjevalni pohod in dan planincev. Zbirališče bo v Samatorci, na trav-niku, kjer domačini prirejajo vsako-letno vaško šagro. Tu bo start in cilj pohoda ter družabnih iger. V ju-tranjih urah, odhodi se bodo pričeli ob 9. uri in zaključili ob 10. uri, bo na vrsti pohod, ki se bo vil v krožni obliki iz Samatorce čez sale-sko gričevje do Zgonika in od tod čez Kosten in Sv. Lenart spet v Sama-torci. V popoldanskih urah pa bodo s pričetkom ob 13. uri vsele dru-zabne igre za otroke in odrasle. Organizator bo tudi poskrbel za to-plo hrano in pristno kapljico.

PRAVLINIK

1. Planinska sekcija Smučarskega kluba Devin in SPDT prireja ta pohod v nedeljo, 9. t.m., ob dnevu pla-nincev jesenski ocenjevalni po-hod in družabne igre. Start in cilj pohoda na vaškem travniku v Samatorci.

2. Jesenskega ocenjevalnega po-hoda se lahko udeležijo ekipe ali družine, najmanj treh članov.

3. Odhodi se pričnejo ob 9. uri ter se zaključijo ob 10. uri. Ob vpi-su, ki bo na kraju samem, dobi vsaka ekipa vprašalno polo in pravilnik.

4. Organizatorja bosta nagradila prvih šest ekip s pokali. Nagra-de prejmejo še: najštevilnejša sola, ekipa z najvišjo povprečno starostjo ter ekipa z najnižjo po-vprečno starostjo. Med vsemi na-stopajočimi ekipami žrebanje e-gene prisuta.

5. Vpisnina: za odrasle 2.000 lir, za otroke 1.000 lir.

6. Ekipa ali družina mora v po-polni postavi mimo kontrolnih točk in na cilj, čas pohoda tri ure.

7. Organizatorja odklanjata vsakr-no odgovornost za škodo, ki lahko nastane iz kateregakoli razloga, tako pri udeležbi ali pri drugih osebah ali predmetih, pred, med in po pohodu.

S. F.

MINIBASKET

FESTIVAL V BEOGRADU

Borovi minikošarkarji se bodo vrnili danes

«Tu v Beogradu je vse v naj-boljšem redu. Vsi naši najmlaj-si so nam s sprejemom in nad-programom festivala miniba-sketa navdušeni. Domov se bomo vrnili danes, v nedeljo, z letalom ob 17.40. Tako nam je včeraj telefoniral iz Beo-grada eden od spremljevalcev Borove skupine v Beogradu Igor Candiani.

Mladi Borovi košarkarji pa niso odigrali samo nekaj sre-čanj, udeležili so se tudi pre-dajav s strokovnjaki (Žerzavi-ca, Nikolić in drugi

SOLARA

VEČJA MOČ — MANJŠA PORABA

NOV MODEL
SOLARA

Tri verzije v štirih različicah: LS 1294 cc — GL 1442 cc — GLS 1592 cc — SX 1592 cc. Izredno nizka poraba: različica 1592 cc, 5. prestavni prevozi z enim samim litrom bencina 16,4 km pri hitrosti 90 km/h. SOLARA, najpopolnejši izdelek, ki odraža stil in tehnologijo podjetja TALBOT. Od 6.340.000 lir dalje (razen sprememb proizvajalca) vključno davek IVA in prevoz. Popolno jamstvo.

Poskusite ga pri zastopniku:

DUPLICA Giovanni

Drevored IPPODROMO 2/2 — TRST — Tel. 763487

TALBOT**SEJEM KMETIJSKIH STROJEV IN PRIDELKOV**

TEKMOVALNA IN PRODAJNA RAZSTAVA

DVORIŠČNIH ŽIVALI

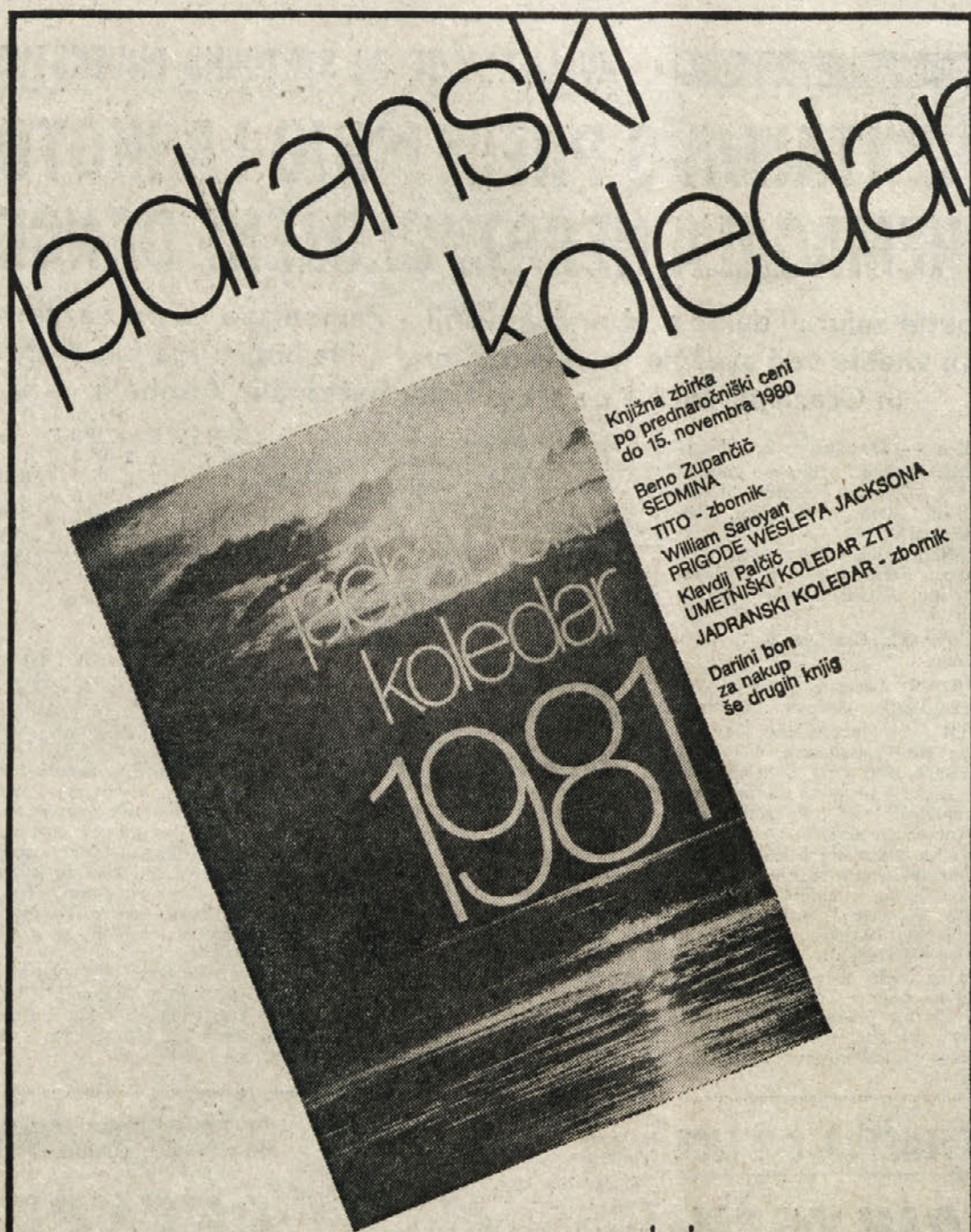
SREČANJA — TEKMOVANJA — ATRAKCIJE

29. november — 8. december 1980
URNIK: od 9. do 17. ureZBORNIKA ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO,
OBRT IN KMETIJSTVO — GORICA
gozia esposizioni

Via della Banca 15 — Tel. 0481/33440

TALISTVO IN GLAVNA DIREKCIJA
TRGOVINE, INDUSTRIJE, OBRTI
GORICA — VIDEI — FIRENZE — UGIANNO 3

Orgalli

OBIŠČITE SEJEM!Knjižna zbirka
po prednoročniški ceni
do 15. novembra 1980Beno Zupancič
SEMENA
TITO — zbornik
William Saroyan
PRIGODE WESLEYA JACKSONA
Klavdij Palčić
UMETNIŠKI KOLEDAR ZIT
JADRANSKI KOLEDAR — zbornik
Darilni bon
za nakup
še drugih knjig

ZALOŽNIŠTVO TRŽAŠKEGA TISKA

si že naročen**OGLAŠAJTE V PRIMORSKEM DNEVNIKU****ROLICH**

NABREŽINA

Kamnelomi 35/c — Tel. 20-03-71

KERAMIČNE PLOŠČICE
SANTARIJE**ZA VSAKOGR**

NEKAJ POSEBNEGA

optika

foto-kino

kontaktne leče

Ulica Buonarroti 6

(prečna U. Rossetti)

TRST Telefon 77-23-96

PELLICCERIA

CERVO

priporočena trgovina

za vaše nakupe

KRZNA — JOPE

elegantni modeli

najboljše kakovosti

NASITKI vseh vrst.

Bogata izbira

Najnižje cene v naši deželi

TRST, Viale XX. settembre 16

Tel. 796-301

OPTIKA — FOTO — KINO

MARUŠIČ

Ulica San Nicolò 33 — tel. 60227

vam nudi

● Takojšnji in brezplačni pre-

gled vida.

● Recepte za nove leče pri ob-

novitvi voznškega dovolje-

nja.

● Očala za branje, barvanje

leč in popravila naočnikov.

● Kontakne leče.

Pripisujejo za

DIJAŠKO MATICO

**NOVOST ZA VSAKO
STOPNJO NAGLUSNOSTI****NEVIDNI SLUŠNI APARAT**

Da bi povrnil sluh milijonom ljudem po vsem svetu, so se v zadnjih letih mnogo trudili in napredovali, toda do danes problema le niso rešili.

Izdelovalec slušnih aparatov MAICO je leta in leta ta problem natanko raziskoval in dosegel res presenetljive rezultate. Sanje vseh tistih, ki slabo slišijo, so se uresničile. Končno so izdelali nevidni slušni aparat, ki zagotavlja jasno in udobno poslušanje. Osebe, ki jim je sluh opešal, s tem novim aparatom slišijo glase svojih domačih in lahko prisluhnejo televiziji in filmu. GRE ZA ABSOLUTNO NOVOST, ki jo lahko vsakdo BREZPLAČNO preizkusi.

Obišcite nas. Zadostovalo bo nekaj sekund in spet boste jasno, brez živčnosti, razumeli glasove, tudi če bi vam jih pripetavali. Ob vsakem prikazovanju aparatov MAICO posebni popusti. Za poskuse obišcite nas brez vsakršne obveznosti.

v BOLJUNCU

Lekarna

Val Rosandra

tel. 228124 v sredo, 5. 11. 80

v ZGONIKU

(Božje polje)

Lekarna

dr. Budin

tel. 225596 v četrtek, 6. 11. 80

v BAZOVICI

Lekarna «Al Carso»

Ul. I. Gruden 27

tel. 226165 v petek, 7. 11. 80

v TRSTU

naš ured

Ul. Maiolica 1 vsak dan

tel. 79490

**SALON POHIŠTVA IN HIŠNE OPREME**

FOTOGRAFSKA RAZSTAVA

ZBORNIKA ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO,
OBRT IN KMETIJSTVO — GORICA**gozia esposizioni**

Via della Banca 15 — Tel. 0481/33440

TALISTVO IN GLAVNA DIREKCIJA
TRGOVINE, INDUSTRIJE, OBRTI
GORICA — VIDEI — FIRENZE — UGIANNO 3

Orgalli

PRIDITE V GORICO

PONEDELJEK, 3. NOVEMBRA 1980

DAN ZAROČENCEV**inex-adria avio promet****ZIMSKI VOZNI RED 80/81**

1. november 1980 — 30. aprila 1981

relacija	od—do	ob dnev.	odhod	prihod	preko	prih.	odh.	št. leta	cena
from - to	validity	days	dep.	arrival	via	arr.	dep.	flight no.	price
LJUBLJANA—Brnik (26 km)									
BEOGRAD	01.XI.-30.IV.	123456-	06.45	07.40	—	—	—	JP 800	996
DUBROVNIK	02.XI.-26.IV.	-----7	07.30	08.30	—	—	—	JP 778	870
MARIBOR	11.XI.-30.IV.	-2-4----	06.40	07.05	—	—	—	JP 850	350
PRISTINA	05.XI.-29.IV.	--3-----	07.30	08.45	—	—	—	JP 830	1200
SARAJEVO	03.XI.-29.IV.	1-3-5--	07.30	08.20	—	—	—	JP 810	800
SARAJEVO	11.XI.-30.IV.	-2-4----	06.40	08.15	MBX	07.05	07.30	JP 850	800
SARAJEVO	07.XI.-24.IV.	-----5--	15.30	16.15	—	—	—	JP 590	800
SKOPJE	03.XI.-29.IV.	1-3-5--	07.30	09.30	SJJ	08.20	08.40	JP 810	1200
SKOPJE	11.XI.-30.IV.	-2-4----	06.40	09.25	MBX	07.05	07.30	JP 850	1200
SKOPJE	01.XI.-25.IV.	-----6-	06.30	07.45	—	—	—	JP 648	1200
SPLIT	05.XI.-29.IV.	--3-----	08.25	09.10	—	—	—	JP 328	660
SPLIT	08.XI.-25.IV.	-----6-	07.05	07.50	—	—	—	JP 688	660
TITOGRAD	03.XI.-29.IV.	1-3-5--	07.30	10.40	SKP	09.30	10.00	JP 810/820	1850
TITOGRAD	03.XI.-29.IV.	1-3-5--	07.30	15.35	SJJ	08.20	15.00	JP 810/821	1400
BEOGRAD—Surčin (20 km)									
LJUBLJANA	02.XI.-30.IV.	12-45-7	17.30	18.25	—	—	—	JP 801	996
LJUBLJANA	05.XI.-29.IV.	--3-----	18.45	19.40	—	—	—	JP 801	996
DUBROVNIK—Čilipi (22 km)									
LJUBLJANA	02.XI.-26.IV.	-----7	16.10	17.10	—	—	—	JP 779	870
LJUBLJANA	02.XI.-26.IV.	-----7	18.00	19.00	—	—	—	JP 789	870
ZAGREB	02.XI.-26.IV.	-----7	16.05	16.55	—	—	—	JP 759	800
MARIBOR—Slivnica (12 km)									
LJUBLJANA	11.XI.-30.IV.	-2-4----	19.25	19.50	—	—	—	JP 851	350
SARAJEVO	11.XI.-30.IV.	-2-4----	07.30	08.15	—	—	—	JP 850	750

relacija	od—do	ob dnev.	odhod	prihod	preko	prih.	odh.	št. leta	cena
from - to	validity	days	dep.	arrival	via	arr.	dep.	flight no.	price
MARIBOR									
SKOPJE	11.XI.-30.IV.	-2-4----	07.30	09.25	SJJ	08.15	08.35	JP 850	1200
PRISTINA—Prishtina (20 km)									
LJUBLJANA	05.XI.-29.IV.	--3-----	19.10	20.25	—	—	—	JP 831	1200
ZAGREB	05.XI.-29.IV.	--3-----	09.25	10.15	—	—	—	JP 833	800
SARAJEVO—Butmir (12 km)									
LJUBLJANA	03.XI.-29.IV.	1-3-5--	18.20	19.05	—	—	—	JP 811	800
LJUBLJANA	11.XI.-30.IV.	-2-4----	18.20	19.50	MBX	19.05	19.25	JP 851	800
MARIBOR	11.XI.-30.IV.	-2-4----	18.20	19.05	—	—	—	JP 851	750
SKOPJE	03.XI.-29.IV.	1-3-5--	08.40	09.30	—	—	—	JP 810	800
SKOPJE	11.XI.-30.IV.	-2-4----	08.35	09.25	—	—	—	JP 850	800
SKOPJE	03.XI.-29.IV.	1-3-5--	15.00	16.40	TGD	15.35	15.55	JP 821	800
TITOGRAD	03.XI.-29.IV.	1-3-5--	15.00	15.35	—	—	—	JP 821	600
TITOGRAD	03.XI.-29.IV.	1-3-5--	08.40	10.40	SKP	09.30	10.00	JP 810/820	1450
ZAGREB	05.XI.-30.IV.	--34----	10.00	10.40	—	—	—	JP 316/491	650
ZAGREB	01.XI.-25.IV.	--2-6-	08.30	09.10	—	—	—	JP 616	650
SKOPJE—Petrovec (23 km)									
LJUBLJANA	03.XI.-29.IV.	1-3-5--	17.10	19.05	SJJ	18.00	18.20	JP 811	1200
LJUBLJANA	11.XI.-30.IV.	-2-4----	17.10	19.50	MBX	19.05	19.25	JP 851	1200
LJUBLJANA	01.XI.-25.IV.	-----6-	17.15	18.30	—	—	—	JP 649	1200
MARIBOR	11.XI.-30.IV.	-2-4----	17.10	19.05	SJJ	18.00	18.20	JP 851	1200
SARAJEVO	03.XI.-29.IV.	1-3-5--	17.10	18.00	—	—	—	JP 811	800
SARAJEVO	03.XI.-29.IV.	1-3-5--	10.00	11.35	TGD	10.40	11.00	JP 820	800
SARAJEVO	11.XI.-30.IV.	-2-4----	17.10	18.00	—	—	—	JP 851	800
TITOGRAD	03.XI.-29.IV.	1-3-5--	10.00	10.40	—	—	—	JP 820	650
ZAGREB	04.XI.-30.IV.	-2-4----	09.55	11.00	—	—	—	JP 861	1150
ZAGREB	01.XI.-25.IV.	-----6-	08.15	09.20	—	—	—	JP 614	1150

relacija	od—do	ob dnev.	odhod	prihod	preko	prih.	odh.	št. leta	cena
from - to	validity	days	dep.	arrival	via	arr.	dep.	flight no.	price
SPLIT—Kaštel (25 km)									
LJUBLJANA	05.XI.-29.IV.	--3----	19.05	19.50	—	—	—	JP 329	660
LJUBLJANA	02.XI.-26.IV.	-----7	16.30	17.15	—	—	—	JP 739	660
ZAGREB	05.XI.-29.IV.	--3----	09.55	10.35	—	—	—	JP 312	650
ZAGREB	01.XI.-25.IV.	-----6-	08.35	09.15	—	—	—	JP 612	650
ZAGREB	02.XI.-26.IV.	-----7	09.00	09.40	—	—	—	JP 716	650
TITOGRAD—Golubovci (14 km)									
LJUBLJANA	03.XI.-29.IV.	1-3-5--	15.55	19.05	SKP	16.40	17.10	JP 821/811	1850
LJUBLJANA	03.XI.-29.IV.	1-3-5--	11.00	19.05	SJJ	11.35	18.20	JP 820/811	1400
SARAJEVO	03.XI.-29.IV.	1-3-5--	11.00	11.35	—	—	—	JP 820	600
SKOPJE	03.XI.-29.IV.	1-3-5--	15.55	16.40	—	—	—	JP 821	650
ZAGREB—Pleso (17 km)									
DUBROVNIK	02.XI.-26.IV.	-----7	07.30	08.20	—	—	—	JP 758	800
PRIŠTINA	05.XI.-29.IV.	--3----	17.50	18.40	—	—	—	JP 832	800
SARAJEVO	04.XI.-28.IV.	-2-----	15.30	16.10	—	—	—	JP 290	650
SARAJEVO	05.XI.-29.IV.	--3----	17.25	18.05	—	—	—	JP 317	650
SARAJEVO	01.XI.-25.IV.	-----6-	15.40	16.20	—	—	—	JP 617	650
SKOPJE	04.XI.-30.IV.	-2-4----	15.35	16.40	—	—	—	JP 860	1150
SKOPJE	01.XI.-25.IV.	-----6-	15.35	16.40	—	—	—	JP 615	1150
SPLIT	05.XI.-29.IV.	--3----	17.45	18.25	—	—	—	JP 313	650
SPLIT	01.XI.-25.IV.	-----6-	15.45	16.25	—	—	—	JP 613	650
SPLIT	02.XI.-26.IV.	-----7	15.05	15.45	—	—	—	JP 717	650

JATOVE DOMAČE IN MEDNARODNE ZVEZE Z LETALIŠČEM LJUBLJANA OD 1. NOVEMBRA 1980 DO 31. MARCA 1981

ODHODI IZ LJUBLJANE

	Št. leta JU	DNEVI	Odhod	Prihod	BUS Odhod	Preko	Tip Letala	Transfer Časi
BEOGRAD	721	2, 67	06.50	07.50	05.30		72-S	
BEOGRAD	721	1, 345	07.50	08.50	06.50		72-S	
BEOGRAD	727	2	10.30	11.30	09.10		DC-9	
BEOGRAD	723	34	15.00	16.00	13.40		DC-9	
BEOGRAD	723	1	16.10	17.10	14.50		DC-9	
BEOGRAD	723	56	16.30	17.30	15.10		72-S	
BEOGRAD	727	7	19.30	20.30	18.10		72-S	
BEOGRAD	727	2, 4	20.50	21.50	19.30		DC-9	
BEOGRAD	725	3, 5, 7	21.10	22.10	19.50		DC-9	
DUBROVNIK	229	2	15.45	16.45	14.25		DC-9	
DUBROVNIK	906	7	16.20	17.20	15.00		DC-9	
OHRIID	721/968	2	06.50	07.50	05.30	BEG	72-S/DC-9	07.50/10.30
OHRIID	723/968	3	07.50	08.50	06.30	BEG	72-S/DC-9	08.50/16.20
OHRIID	721/970	4	07.50	08.50	06.30	BEG	72-S/DC-9	08.50/16.20
OHRIID	723/970	5	18.20	19.20	17.00	BEG	72-S/DC-9	17.00/19.40
PRIŠTINA	723/978	1	16.30	17.30	15.10	BEG	72-S/DC-9	16.00/19.40
PRIŠTINA	723/978	3	15.00	16.00	13.40	BEG	72-S/DC-9	07.50/19.40
SARAJEVO	955	2	06.50	07.50	05.30		DC-9	
SARAJEVO	904	4	17.10	18.05	15.10		DC-9	
SKOPJE	904	1	16.30	17.25	15.10	BEG	DC-9/72-S	17.30/20.00
SKOPJE	904	3	14.30	15.20	13.10	BEG	DC-9/72-S	16.00/19.00
SKOPJE	955	5	16.30	17.20	15.10	BEG	DC-9/72-S	16.00/20.00
SKOPJE	955	4	16.30	17.20	15.10	BEG	DC-9/72-S	17.25/21.05
SKOPJE	955	2	16.30	17.20	15.10	BEG	DC-9/72-S	07.50/09.05
SKOPJE	904	1	17.10	18.05	15.10	BEG	DC-9/72-S	08.50/09.30
SPLIT	904	5	14.30	15.20	13.10		DC-9	
TITOGRAD	723/742	1	16.30	17.20	15.10	BEG	DC-9/72-S	17.30/20.00
TITOGRAD	723/742	3	16.30	17.20	15.10	BEG	DC-9/72-S	16.00/19.00
TITOGRAD	723/742	2	15.00	16.00	13.40	BEG	DC-9/72-S	16.00/20.00
TITOGRAD	723/742	4	15.00	16.00	13.40	BEG	DC-9/72-S	17.25/21.05
TITOGRAD	955/826	4	16.30	17.20	15.10	BEG	DC-9/72-S	07.50/09.05
TIVAT	721/750	2	06.50	07.50	05.30	BEG	DC-9/72-S	08.50/09.30
TIVAT	721/750	6	06.50	07.50	05.30	BEG	DC-9/72-S	08.50/09.30
TIVAT	721/750	7	06.50	07.50	05.30	BEG	DC-9/72-S	08.50/09.30
TIVAT	721/750	4	07.50	08.50	06.50	BEG	DC-9/72-S	08.50/09.30

PRIHODI V LJUBLJANO

	Št. leta JU	DNEVI	Odhod	Prihod	BUS Odhod	Preko	Tip Letala	Transfer Časi
BEOGRAD	720	345	06.00	07.00	07.15		72-S	
BEOGRAD	726	7	08.30	09.30	09.45		DC-9	
BEOGRAD	720	2	09.00	10.00	10.15		DC-9	
BEOGRAD	722	7	14.40	15.40	15.55		DC-9	
BEOGRAD	722	1, 3456	15.00	16.00	16.15		DC-9	
BEOGRAD	724	2	15.40	16.40	16.55		DC-9	
BEOGRAD	724	7	17.40	18.40	18.55		72-S	
BEOGRAD	724	1234 6	19.10	20.10	20.25		72-S	
BEOGRAD	724	5	20.35	21.35	21.50		72-S	
DUBROVNIK	228	2	08.20	09.20	10.35		DC-9	
DUBROVNIK	907	5	08.45	09.45	10.00		DC-9	
OHRIID	971/722	1	10.25	11.25	10.00	BEG	DC-9	11.05/15.00
OHRIID	971/722	2	12.50	13.50	12.50	BEG	DC-9	13.45/15.40
OHRIID	971/722	5	18.50	19.50	18.50	BEG	DC-9	19.45/20.35
PRIŠTINA	971/720	2	07.50	08.50	07.50	BEG	DC-9	08.30/09.00
PRIŠTINA	971/720	1, 345	07.50	08.50	07.50	BEG	DC-9	08.30/15.00
SARAJEVO	954	2	08.40	09.35	09.50		DC-9	
SARAJEVO	954	4	12.40	13.35	13.50		DC-9	
SKOPJE	905	1	07.20	08.15	08.55		DC-9	
SKOPJE	905	2	07.20	08.15	08.55		DC-9	
SKOPJE	905	3	11.20	12.15	12.30		DC-9	
SKOPJE	954	4	11.20	12.15	12.30		DC-9	
SPLIT	905	1	08.50	09.40	09.55		DC-9	
SPLIT	905	5	13.00	13.50	14.05		DC-9	
TITOGRAD	741/722	1, 3, 56	07.25	08.15	08.10/09.00	BEG	72-S/DC-9	08.10/15.00
TITOGRAD	741/720	2	07.15	08.00	08.00/15.00	BEG	72-S/DC-9	08.00/15.00
TITOGRAD	741/722	4	07.15	08.00	08.00/15.00	BEG	72-S/DC-9	08.00/15.00
TITOGRAD	741/722	7	07.25	08.15	08.10/14.40	BEG	72-S/DC-9	08.10/14.40
TIVAT	751/722	3, 56	10.20	11.15	11.05/15.40	BEG	DC-9	11.05/15.40
TIVAT	751/722	2	10.20	11.15	11.05/15.40	BEG	DC-9	11.05/15.40
TIVAT	751/722	1	17.40	18.35	18.25/19.10	BEG	DC-9/72-S	18.25/19.10
TIVAT	751/722	4	10.45	11.40	11.30/15.00	BEG	DC-9/72-S	11.30/15.00
TIVAT	751/724	7	10.45	11.40	11.30/16.40	BEG	DC-9/72-S	11.30/16.40

ODHODI IZ LJUBLJANE

	Št. leta JU	DNEVI	Odhod	Prihod	BUS Odhod	Preko	Tip Letala	Transfer Časi
AMSTERDAM	228	2	11.00	12.40	09.25	BEG	72-S	07.50/10.30
ATHENS	721/416	2	06.50	14.25	05.30	BEG	DC-9	16.00/20.00
ATHENS	723/438	3	15.00	22.25	13.40	BEG	DC-9	07.50/20.00
ATHENS	721/438	7	06.50	22.25	05.30	BEG	72-S/DC-9	22.10/23.00
BEIRUT	725/470	1	21.10	05.50*	19.50	BEG	DC-9	08.50/09.40
BAGDAD	721/652	1, 3, 5	06.50	10.10	05.30	BEG	72-S/DC-9	07.50/09.20
BUDAPEST	721/348	2	06.50	17.35	05.30	BEG	72-S/DC-10	07.50/10.30
CHICAGO	721/504	3	15.00	01.30*	13.40	BEG	DC-9/72-S	16.00/22.00
CAIRO	723/440	7	19.30	01.30*	18.40	BEG	72-S	20.30/22.00
FRANKFURT	354	23	15.05	16.15	13.30	BEG	DC-9	
FRANKFURT	352	6	15.05	16.15	13.30	BEG	DC-9	
FRANKFURT	356	4	13.40	16.15	12.05	BEG	DC-9	
ISTAMBUL	723/430	2	16.10	23.20	14.50	BEG	DC-9	17.10/20.00
ISTAMBUL	723/110	5	16.30	23.55	15.10	BEG	DC-9	17.30/19.00
LONDON	212	2	10.20	11.35	08.45	BEG	DC-9	
MELBOURNE	723/604	5	16.30	07.10**	15.10	BEG	DC-9/DC-10	17.30/23.00
MOSCOW	721/132	3	07.50	14.50	06.30	BEG	72-S	08.50/10.00
MOSCOW	721/132	7	06.50	14.50	05.30	BEG	72-S	07.50/10.00
MOSCOW	721/132	1	07.50	15.15	06.30	BEG	72-S	08.50/10.25
NEW YORK	502	5	12.00	15.20	09.00	BEG	DC-10	
NEW YORK	721/504	2	06.50	14.20	05.30	BEG	72-S/DC-10	07.50/10.30
PARIS	224	5	16.20	18.05	14.45	BEG	DC-9	
PARIS	721/610	7	06.50	18.25*	05.30	BEG	72-S/707	07.50/20.20
SINGAPORE	723/604	5	16.30	18.55*	15.10	BEG	72-S/DC-10	17.30/23.00
SOFIA	723/110	5	16.30	20.50	15.10	BEG	DC-9	17.30/19.00
SOFIA	723/112	2	16.10	21.50	14.50	BEG	DC-9	17.10/20.00
SYDNEY	723/604	5	16.30	09.30**	15.10	BEG	DC-9/DC-10	17.30/23.00
TIRANA	721/480	1	07.50	14.10	06.30	BEG	72-S/DC-9	08.50/13.00
WARSAW	721/348	2	06.50	17.25	05.30	BEG	72-S/DC-9	07.50/09.20
WARSAW	721/348	5	07.50	17.25	06.30	BEG	72-S/DC-9	08.50/15.40
ZÜRICH	322	1	10.30	11.45	08.55	BEG	DC-9	

PRIHODI V LJUBLJANO

AMSTERDAM	229	2	6	13.25	15.05	15.35		DC-9	
ATHENS	417/724	2	6	15.15	20.10	20.25	BEG	72-S	17.10/19.10
ATHENS	417/722	1		07.00	16.00	16.15	BEG	DC-9	08.45/15.00
ATHENS	439/722	4		07.00	16.00	16.15	BEG	DC-9	07.25/15.00
BEIRUT	470/722	1		06.35	16.00	16.15	BEG	DC-9	08.15/15.00
BAGHDAD	653/724	1	3	16.30	20.10	20.25	BEG	72-S	18.00/19.10
BAGHDAD	653/724	5		16.30	21.35	21.50	BEG	72-S	18.00/20.35
BUDAPEST	303/722	1		07.55	16.00	16.15	BEG	DC-9	08.45/15.00
CHICAGO	505/720	1		17.00	10.00*	10.15	BEG	DC-10/DC9	07.50/09.00
CAIRO	441/720	1	4	03.30	07.20	07.35	BEG	72-S	05.15/06.20
FRANKFURT	355	23	6	11.50	13.00	13.30		DC-9	
FRANKFURT	353	4		11.50	13.00	13.30		DC-9	
FRANKFURT	357	1		11.50	14.15	14.45		DC-9	06.35/15.00
ISTAMBUL	431/722	3		07.10	16.00	16.15	BEG	DC-9	07.15/15.00
ISTAMBUL	111/722	6		06.20	16.00	16.15	BEG	DC-9	07.15/15.00
LONDON	213	2	5	12.35	15.35	16.05		DC-9	
MELBOURNE	605/720	2	7	15.30	07.20*	07.35	BEG	DC-10/DC-9	05.00/06.20
MOSCOW	133/724	1	3	16.15	20.10	20.25	BEG	72-S	17.15/19.10
MOSCOW	133/724	5		15.50	20.10	20.25	BEG	72-S	16.50/19.10
MOSCOW	133/724	7		15.50	21.35	21.50	BEG	72-S	16.50/20.35
MOSCOW	133/724	6		15.50	18.40	18.55	BEG	72-S	16.50/17.40
NEW YORK	503	1		22.45	13.00*	13.30		DC-10	
NEW YORK	505/720	1		17.00	10.00*	10.15	BEG	DC-10/72-S	07.50/09.00
NEW YORK	505/722	5		17.00	16.00*	16.15	BEG	DC-10/72-S	07.50/15.00
PARIS	244	5	7	18.50	20.35	21.05		DC-9	
PEKING	611/722	2		22.25	16.00*	16.15	BEG	707/DC-9	07.05/15.00
SINGAPORE	605/720	7		21.10	07.20*	07.35	BEG	DC-10/72-S	05.00/06.20
SOFIA	113/722	3		07.30	16.00	16.15	BEG	DC-9	07.15/15.00
SOFIA	111/722	6		07.30	16.00	16.15	BEG	DC-9	05.00/06.20
SYDNEY	605/720	7		13.10	20.10	20.25	BEG	DC-10/72-S	16.20/19.10
TIRANA	481/724	1		15.10	20.10	20.25	BEG	DC-9/72-S	14.55/15.40
WARSAW	341/724	2		13.20	16.40	16.55	BEG	DC-9	13.30/15.00
WARSAW	341/722	4		11.55	16.00	21.50	BEG	DC-9	13.30/15.00
WARSAW	341/724	5		18.15	21.35	14.20	BEG	DC-9	19.50/20.35
ZÜRICH	323	1	5	12.25	13.40			DC-9	

15. NOVEMBRA ZAPADE ROK ZA UGDNOSTI IZ PREDNAROČILA

Jadranski koledar 81 bo tudi tokrat zrcalo tekočih in preteklih dogajanj

Pozna jesen, pravzaprav že zima, prinaša v slovenske domove koledarje, ki so med Slovenci že stara tradicija. Eden od teh je tudi Jadranski koledar, ki ga izdaja Založništvo tržaškega tiska in ki neopretrgoma izhaja že od leta 1945 - 46 dalje. Seveda so se z razvojem življenja in duhom časa koledarji tudi vsebinsko spreminjali, in iz nekdanjih koledarskih pristik so postali pravi almanahi, to pa velja še posebno za Jadranski koledar, ki je svoj almanahski značaj morda v teh zadnjih letih še najbolj izpolnil tako, da predstavlja njegova zbirka danes dragocen dokumentaren vpogled v vse naše povojno življenje v Italiji, obenem pa tudi vpogled v preteklo in polpreteklo življenje naših primorskih ljudi iz zgodovinskih in prepovedovskih časov.

V našem dnevniku vsak dan opozarjamo javnost, da velja do 15. novembra posebne ugodnosti za prednaročnike tako kar zadeva ceno koledarja oziroma celotne zbirke, kot darilni kupon za nakup drugih knjig v Tržaški knjigarni. Prednaročilna akcija poteka — kot smo obveščeni — zelo dobro, tisti pa, ki se še niso poslužili ugodnosti prednaročnine, naj to storijo čimprej, saj bo letošnji koledar še posebno zanimiv. Na naše ustrezno vprašanje je urednik Jože Koren na kratko takole predstavil njegovo vsebino:

Kaj bo prinesel koledar svojim zvestim bralcem? Leto 1980 je bilo pestro na dogodkih, leto 1981 je obenem tudi bogato na pomembnih zgodovinskih obležitih. Značilnost koledarja pa je prav ta, da kot almanah beleži in obravnava tekoče in preteklo življenje na kar se da dokumentaren, pa vendarle dovolj poljuden način.

Toda prva misel bo v novem Jadranskem koledarju posvečena njemu, ki spi svoj sen na dejanskem grču sredi svetovnih gred in v globini sra slehernega od nas: državniku, politiku, vojskovedu, graditelju nove Jugoslavije, v katere temelje je vgrajena tudi kri naših primorskih in zamejskih borcev. Tudi, ki je v svoji osebi in v svojih dejanjih strnil vse tisto, kar so bile sanje in težnje tlačenih, izkoriščanih, zaslužnih — svoboda in družbe.

palke pogodbe, ki je pomenila dejansko začetek tragedije primorskih Slovencev in vročno sprotila dogodke pred 40 leti. Mnogo bližja pa še vedno iz istega vročnega olkiva, bo v koledarju obeležena 5-letnica osimse pogodb z obračunom njene izpolnjevanja oziroma neizpolnjevanja. V posebnem članku v koledarju bo podan obračun dela posebne komisije in njene prireditelne delovne skupine pri predstavi vlade za pripravo vladnega globalnega zaščitnega zakona za Slovence v Italiji.

Seveda bo v koledarju nadrobna analiza letošnjih upravnih roltov v tržaški in gorški pokrajini ter na splošno v državi z vsemi posledicami, ki so jih prinesli rezultati tudi za upravo pokrajin in občin, v katerih živimo Slovenci na Tržaškem, Gorškem in Videmskem. Kot vsako leto bo obdelan pregled pisov v slovenski šole vseh vrst in stopenj itd.

Z objavo bibliografije del od knja do člankov, se bo Jadranski koledar spomnil svojega nekdanjega urednika iz prvih povojnih let in znanega družbenega delavca na Tržaškem, šolskega in mladinskega mentorja ter rojdo odeda za zgodovino in etnografijo pri NSK, Draga Pahorja. Seveda bo prinesel Jadranski koledar še obilico gradiva iz preteklih in polpreteklih dobe, poprilega ga bodo številne fotografije in raznovrstni koledarski gradivo.

Kot vsako leto bodo koledar spremljale priloge knjige, ki bodo pomembno obogatile knjižne police slovenskih domov.

SREČANJE V PROSTORIH CAPPELE UNDERGROUND

ZDA obtožene iztrebljanja indijanskega prebivalstva

Pred zasedanjem 4. Russellovega sodišča, ki se bo letos zavzelo za vse prvotno prebivalstvo ubeli Amerik, potuje skupina Indijancev po evropskih državah, da bi seznanila javnost o vseh nehumanih in genocidnih dejanjih, ki jih proti njim izvaja vlada Združenih držav Amerike. Nilak Butler, Indijanka iz plemena Inuit, in Steve Robideau, ki je Sioux-Chippewa, sta na prihodnem srečanju, ki sta ga pripravila Spazio Utopia 3 in Socconna, v državi Illinois. Tu izvajajo posebne skupine izvedencev in znanstvenikov nad zaporniki najbolj izpopolnjene metode psihičnega uničevanja. Človek je tam 24 ur na dan podvržen raznim poskusom, ki gredo od »pranja možganov« pa do uporabljanja raznih mamil in psihofarmakov, ki uničujejo v njem vsa čustva, reakcije in sposobnosti. Od tudi pošiljajo izvedence in »znanstvenike« tudi v zapore v Južno Ameriko in Evropo. Leonarda Peliera so kot nevarnega nasprotnika obsodili in zapri s pomočjo zavejanih pričin in podobnih zlorab oblasti: vse pa ima za cilj razlastitev indijanskega zemljišča, kjer so nahajališča urana. Indijansko prebivalstvo je na genocid odgovorilo z masovnimi protesti in z ustanovitvijo raznih podpornih skupin, ki se širijo zadnje čase tudi v Evropi. S pomočjo raznih peticij in zbiranjem

podpisov skušajo izvajati pritisk na ameriško vlado, ki masovnega protesta ne bo mogla prikriti, posebno še, ko se povsod po svetu zavzema za politične preganjance in svobodo, na svojem ozemlju na dopuška, omogoča, če ne celo podpira iztrebljanje indijanskega prebivalstva.

Na tokrovo srečanje z Indijancev ma se je odzvalo veliko število mladih, predvsem mladih. Sorazmerno je bilo med njimi veliko Slovencev, ki so za take preganjane in ogrožene skupnosti prav gotovo posebej občutljivi.

OD NOVEMBRA DO MAJA V «Aristonu» deset gledaliških filmov

Pod pokroviteljstvom tržaške pokrajinske uprave bodo od novembra do maja v kinodvorani «Ariston» vrtili ciklus tako imenovanih gledaliških filmov. Abonenti slovenskega in italijanskega stalnega gledališča ter abonenti gledališča «Verdis» si bodo filme lahko ogledali brezplačno. Predvajali bodo deset filmov, med katerimi bo tudi slovenski film «Maniata».

Pisma uredništvu

Ožeg in ne Ožeg

Spoštovano uredništvo, v Vašem cenjenem dnevniku od 23. 10. 1980 v «Pismu uredništvu» imenujem pomotoma goro pri Bazarovici kot «Ožeg», namesto pravilne oblike «Ožeg» s črko «g» na koncu imena.

Prosimo Vas, da nejubo pomoto popravite.

B. M.

POLEG ZAPIRANJA KINEMATOGRAFOV ŠE EN ZASKRBLJUJOČ POJAV

Zakaj čedalje nižja kvaliteta filmov v veliki večini tržaških kinodvoran

Za ljubitelje kvalitetnega filma je nadvse zaskrbljujoče dejstvo, da so v našem mestu zaprti že lepo vrsto kinodvoran, predvsem takih, ki so sivele po nivoju predvajanih filmov. Še bolj pa je zaskrbljujoče, da so v hudi nevarnosti tudi nekateri filmi, ki v sezonski programski program česče urvajo tudi pornografske stvaritve.

Le nekaj kinodvoran vztraja na poti, da predvajajo v njih le umetniška dela, ali vsaj take filme, ki so na določeni kvalitetni ravni. Med temi je kino Ariston, ki je vsekar privilegiran, saj dobiva od družbe Italnolegio kinematografije, katere je last, stalno podporo, ki mu dopušča izvajanje določenih programov. Ariston se je v zadnjih treh letih specializiral v predvajanje filmov d'essai, obenem pa si je zagotovil moč, da se z velikimi distributerji pogaja in od njih dosega boljše in, kar se dobička tiče, tudi uspešnejše filme.

Pri tem moramo omeniti, da dobivajo običajno boljše in donosnejše stvaritve skoraj vedno tisti lastniki kinodvoran in da so še posebno privilegirani tisti, ki imajo vrsto kinodvoran in da so se v mestih. Zaradi tega pride do diskriminacij in se dogaja, da vrtno donosne d'essai filme v kinodvoranah, ki te vrste del v svojih programih navadno nimajo. Ariston se je mogel uveljaviti tudi po zaslugi nekaterih uspešnih predvajanj, s katerimi je dosegel precej zasluzke, obenem pa more še vedno, in to po zaslugi podpore, ki jo dobiva, urvati v program tudi take umetniška dela, ki

bo in prav pred dnevi celo z zapornimi kaznjajo, ker je svoje filme še bogatši s strogo pornografskimi pločki in si z njimi zagotavljal široko občinstvo. Po njegovem zgledu so se začeli ravnavati tudi nekateri drugi lastniki, ki v sezonski program česče urvajo tudi pornografske stvaritve.

Le nekaj kinodvoran vztraja na poti, da predvajajo v njih le umetniška dela, ali vsaj take filme, ki so na določeni kvalitetni ravni. Med temi je kino Ariston, ki je vsekar privilegiran, saj dobiva od družbe Italnolegio kinematografije, katere je last, stalno podporo, ki mu dopušča izvajanje določenih programov. Ariston se je v zadnjih treh letih specializiral v predvajanje filmov d'essai, obenem pa si je zagotovil moč, da se z velikimi distributerji pogaja in od njih dosega boljše in, kar se dobička tiče, tudi uspešnejše filme.

Tako moramo torej razumeti, zakaj se vse več lastnikov, ki ne razpolagajo z nobeno stalno podporo in morejo le z zasluzkom računati na svoj obstoj, na naše veliko nezadovoljstvo, odločajo za komercialna dela brez vsake kulturne in umetniške vrednosti in moremo tudi razumeti, zakaj kvaliteta v skoraj vseh naših kinodvoranah nevrzno ne pada.

Tokrat smo le nanizali trenutno, skoraj obupno stanje filmskih programov v Trstu. Drugič bomo na daljvali in pogledali še na nekatere druge aspekte ter na politiko posameznih kinodvoran. Predvsem pa bomo pogledali na uspešni zgled, ki ga nudi kinoklub «La Cappella Underground», ki je prava izjema in skoraj vsako leto boljše posluje (v zadnjem letu je dosegla rekordno število 2000 včlanjenih), kljub temu, da ostaja zvesta načelu, da v njej predvajajo samo kvalitetne filme.

D. N.

V tork v Kosovelovi knjižnici V Sežani srečanje z Josipom Tavčarjem in Vasjo Predanom

Kosovelova knjižnica v Sežani priredi v tork, 4. novembra, ob 18 uri kulturni večer, posvečen pogovoru o sodobni gledališki kritiki in dramatik. Slavljenca večera bosta tržaški dramaturg Josip Tavčar, ravnatelj SSG, ki letos slavi svojo 60-letnico, ter gledališki kritik Vasja Predan, ki ima letos 50 let. Slavljenca bosta odgovarjala na vprašanja prisotnih v zvezi z dramatikom, gledališčem, kritiko in se kaj, sodelovali pa bodo tudi nekateri člani tržaškega SSG, in sicer Lidija Kozlovic, Anton Petje, Ljilj Bogatec in Silvi Kobil.

danes ob obali

KINO
KOPER: ob 10. ameriški TOM IN JERRY NAJVEČJA SOVAZNIKA: ob 16. 18. 20. italijanski ZA SAMOSTANSKIMI ZIDOV.
IZOLA: ob 10. ameriški HERBIG ZNOVA TEKMUJE; ob 16. ameriški TOM IN JERRY DOBRA PRIJATELJA; ob 18. 20. domači PRESTOP.
PIRAN: ob 16. 18. 20. ameriški ONA TO DELA BOLJE.
KOPER: ob 14.30 prvenstveno nogometno srečanje republiške lige Koper-Izola.

Darovi in prispevki

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB S PROSEKA

Marija Stoka (Devinsčina) daruje 20.000 lir.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB IZ KRIZA

N.N. daruje 30.000, N.N. 10.000. Pepi Ukmar z družino (Križ 31) daruje 5.000 lir.

ZA SKUPNOST DRUŽINA OPČINE

Izletniki Hranilnice na Opčinah (aytobus št. 5) darujejo 10.000 lir. Iva Ščuka daruje 10.000 lir.

Nameste cvetja na grob Urše Hrvat vd. Matevčič darujeta Rita in Stojan Pečar 5.000 lir.

V spomin na Eno Juljan darujeta Ilarja Čok in Magda 10.000 lir.

Nameste cvetja na grob Antonije Mužina daruje Ljilja Grgić (Gropada 85) 5.000 lir.

Nameste cvetja na grob Antonije Kuret por. Mužina daruje družina Ražen (Bazovica) 5.000 lir.

V spomin na preminulega Emilija Rioza daruje Albin Škabar (Veški Repen) 10.000 lir.

Nameste cvetja na grob Antonije Kuret por. Mužina daruje družina Kralj (Gropada 83) 5.000 lir.

V spomin na pok. sestričino Kristino Brce daruje Amalija Pečar (Gropada 25) 5.000 lir.

V spomin na brata Antona Švabca daruje brat Ludvik z družino 10.000 lir za Dijaško matico.

V spomin na pok. starše in brata Baruta darujeta Augustina in Dora 10.000 lir za Dijaško matico.

Podporni član Mario Švara daruje 5.000 lir za TPPZ.

N.N. daruje 50.000 lir za sekcijo VZPI-ANPI - Križ.

Nameste cvetja na grob Regine Ferlogia daruje družina Unpić 20.000 lir za TPPZ.

Ob 17. obletnici smrti moža Edmunda daruje žena Albina 10.000 lir za Godbeno društvo Nabrežina.

Nameste cvetja na grob Marije Abram darujeta Milan in Božena 10.000 lir za Godbeno društvo Nabrežina.

V spomin na pok. Olgo Ščuka in Rafaela Gostiša darujeta Danica in Anton Zerl 30.000 lir za SD Polet.

V spomin na mamo Marijo Samec por. Ferlogia darujeta hči Miranda in sin Sergio z družinama 50.000 lir za cerkveni pevski zbor iz Doline.

V spomin na Franca in Rada Stoko, Sandra Frassinelli in Lotko Cibic darujeta družini Štoka-Zuzić 25.000 lir za pevski zbor Vasilij Mirk.

V spomin na Marijo Samec por. Ferlogia darujeta bratje in sestra 50.000 lir za KD Fran Venturini - Domjo.

V spomin na nepozabno Marijo Samec por. Ferlogia darujeta mož Franc, sin Sergio in hči Miranda 50.000 lir za KD Fran Venturini - Domjo.

Nameste cvetja na grob Marije Samec por. Ferlogia darujeta družina Godina in Kariz iz Semelele pri Kopru 25.000 lir za KD Fran Venturini - Domjo.

V počastitev spomina drage Klare Kralj darujeta Silvana in Henrik Savi 10.000 lir za Center za rakasta obolenja.

Marija Stoka (Devinsčina) daruje 20.000 lir za Godbeno društvo Prosek.

V drag spomin Zore in Ruggera Haasa daruje Vida 5.000 lir za pevski zbor Vasilij Mirk.

Mali oglasi

telefon (040) 79 46 72

MILKO BAMBIČ naproša morebitnega lastnika njegovega prvomajskega letaka za leto 1947, naj mu ga posodi ali proda. Javiti se čimprej na telefonsko številko 572734.

V RIMU dobi službo dekle, ki jo veseli streeba v hotelski restavraciji. Plača 450.000 lir. Nudim tudi sobo in hrano. Ponudbe poslati na naslov: hotel Bled, Roma 00185, Via S. Croce in Gerusalemme 40, telefon 06771102 ali 040-212-042.

DRUŠTVENA gostilna v Gabrovcu išče gostilničarja. Telefonirati na tel. štev. 229-244.

SOFER C kategorije z znanjem slovensčine in poznanjem trgovske stroke išče zaposlitev. Telefonirati na št. 228-475 v opoldanskim ali večernim urah.

USLUZBENECE trdke Fiat proda avto »panda 30« rablje, šest mesecev. Telefonirati na št. 229-250 od 14. do 20. ure.

ISOCE se družina, ki bi sprejela v trajno rejništvo 9-letnega dečka. Telefonirati na št. 775-454 o 12.30 do 21.30.

USLUZBENECE trdke Fiat proda 131 supermirafiori 1300 rabljen šest mesecev v odličnem stanju. Telefonirati na št. 911-404 od 20. ure dalje.

PRODAM avtomobil bianchina panoramica — autobianchi, letnik 1970 v dobrem stanju. Tel. na št. 212119 po 21. uri.

UPOROJENKA — Slovenka, vdova, zdrava, brez otrok in obveznosti nudi pomoč v gospodinjstvu z možnostjo prenočitve. Ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, pod šifro »Poštena«.

IMATE probleme z lasmi? Zelo mastni ali presuhi, močnejši s prhljajem ali pa že sivi? Na zalogi imamo učinkovite preparate in šampone z vseh koncev sveta.

ISOCE opremilno sobo v mestu ul. Borkovljah za krajšo ali daljšo dobo. Telefonirati na tel. štev. 544-21 v večernih urah.

Obveščamo vse bralce, ki potujejo v Milan ter vse Slovence, ki tam živijo, da je

PRIMORSKI DNEVNIK

v prodaji v Milanu

v kiosku na letališču Linate
v kioskih CO.VES št. 1, 5 in 8 na glavni železniški postaji
in v kioskih Aligani — Piazza Della Scala
Marco — Galleria Passarella
Gritti — P.zza del Duomo
Polloni — P.zza del Duomo

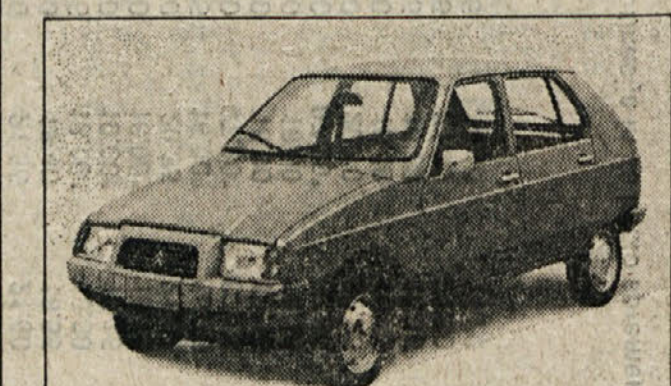
PRODAJNA GALERIJA KRAŠKE UMETNE OBRTI

Bogata izbira izdelkov iz lesa in keramike ter ročnih del s kraškimi motivi, primerni za vsakršno darilo



cesta NABREŽINA — ŠEMPOLAJ
100m po železniškem prehodu

VEČ VISA, MANJ NAFTE



CITROËN VISA 652 kub.cm NAMESTO AVTA

USLUZBENECE trdke Fiat proda 131 supermirafiori 1300 rabljen šest mesecev v odličnem stanju. Telefonirati na št. 911-404 od 20. ure dalje.

PRODAM avtomobil bianchina panoramica — autobianchi, letnik 1970 v dobrem stanju. Tel. na št. 212119 po 21. uri.

UPOROJENKA — Slovenka, vdova, zdrava, brez otrok in obveznosti nudi pomoč v gospodinjstvu z možnostjo prenočitve. Ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, pod šifro »Poštena«.

IMATE probleme z lasmi? Zelo mastni ali presuhi, močnejši s prhljajem ali pa že sivi? Na zalogi imamo učinkovite preparate in šampone z vseh koncev sveta.

ISOCE opremilno sobo v mestu ul. Borkovljah za krajšo ali daljšo dobo. Telefonirati na tel. štev. 544-21 v večernih urah.

CITROËN — TOTAL

ZORA LEGIŠA SLAVI DANES SVOJ 85. ROJSTNI DAN

V svojem domu v Devinu preživlja lepo življenjsko jesen Zora Legiša, ki prav danes slavi visok življenjski jubilej — 85. rojstni dan. Da ji bo še posebno lepo doma, na njen praznik, bodo poskrbeli vsi njeni: hčeri, zeta, štirje vnuki in dva pravnuka.

Zora Legiša se je rodila prav na današnji dan pred 85 leti, torej 2. novembra 1895 tedanjemu vipavskemu logarju Filipu Birsu, ki ga je življenjska pot pripeljala v Jamlje. Še zelo mlada se je zaposlila v tedanji »tovarni« sardin Arrigoni v devinskem zalivu, a komaj je odrasla v dekle, je morala v svet. Vojno neurje je seglo do njene domčije in tudi družina Birs je morala v begunstvo, ki jo je pripeljalo vse do Dunajskega novega mesta. Ob koncu vojne, 1918, letu se je vrnila domov, ali bolje v to, kar je od doma ostalo. Toda živeti je bilo treba, pa čeprav je bilo treba začeti znova. V onih težkih letih po prvi svetovni vojni pa se je je nasmešljiva sreča, da se je srečala s človekom, ki ji je postal resnični življenjski tovariš. »Stanca« Janko ji ni prinesel bogastva in blagostanja, pač pa pridne roke, poštenost in močasto odločnost. To da prav možastvo ju je spravila spet v svet. Za napredno usmerjenega Janka Legišo in njegovo Zoro v fašistični Italiji ni bilo obstanka. Z dveletno hčero Zorko sta se odpravila v svet in se ustavila v Beogradu. Tu je Janko spet vzel v roke čisto in macolo in služil kruh, ki ga pa nikoli ni bilo dovolj in je zato tudi Zora dodala svoj skromen zaslužek perice, da bi vsaj kdaj kaj ostalo, ko bi Janko ne delal, kajti stavke niso bile redke. Vrhu tega je bil Janko znan kot »redč« in so ga večkrat spovabili na policijo, državljanstvo pa mu niso in niso hoteli dati.

In vendar se marsikateri emigrant iz naših krajev spominja prav doma Legiševih v Beogradu, saj je v času, ko ga je na primer ob praznikih ali kadarkoli mučilo domotuje, našel pri Legiševih gostoljublje, ki ga drugje ni mogel najti. Kljub skromnim razmeram je bil za našega emigranta na mizi kozarec vina, kos peciva ali malo priprazka, ali pa tudi samo dobra, zares prijateljska beseda. In za vse to je poskrbel gospodinja, Zora Legiša, canasna slavljenka.

In ko so se razmere vendarle nekoliko izboljšale, je ponovno trčilo. V reki beguncem, ki so 6. aprila 1941, hoteli pred nacističnimi bombami in Beograd na deželo, so bili tudi Legiševi. Čez nekaj dni so se vrnili na ruševine in se nastanili v žarnih barakah. V večerih zasedenem mestu ni bilo obstanke. Zato so se leta 1943 vrnili v svoj rojstni kraj v Devin. Tudi tu so jih vzel pod streho sorodniki. Janko je dobil delo, a je to trajalo



malo. Janka so nacisti aretirali januarja 1944, starejšo hčer Zoro pa avgusta in šele maja 1945 se je družina ponovno sestala, ko sta jeni prišla iz nacističnih taborišč. Med tem pa je mati Zora skrbela za dom, ki je ponovno oživel čez ob svobodi.

In spet ji bilo treba vse znova in mati Zora je skrbela, da je šel kamen na kamen tako, kot je bilo prav. Med tem so se razmere uravnale in posebno po očetu, po Jankovi smrti je postajala današnja slavljenka nekakšno idealno središče, ki je vezalo vedno večji in širši družinski krog, ki ji ob njenem lepem jubileju čestita in ji želi še veliko zdravil in zadovoljnih let. Tem čestitkam se pridružuje tudi Primorski dnevnik.

Posebno prijetno nam je zabeležiti, če kak naš človek dočaka visoko starost zdrav, čil ter dobro razpoložen. Ena takih je brez dvoma Franciska Kobil vd. Kočevar, ki je v sredo praznovala svoj 90. rojstni dan in jo pri Sv. Jakobu poznajo skoraj vsi, posebno pa šentjakobski Slovenci. Sicer »Fani« kot jo vsi imenujejo, ni prav od Sv. Jakoba. Šentjakobčani pa jo imajo za svojo, saj stanuje v tej mestni četrti že od leta 1919, ko se je poročila s Cirilom Kočevarjem.

Franciska Kobil se je rodila 29.10.1890 v Gočah pri Vipavi v zavodni in številni kmečki družini. Po končani ljudski šoli je pomagala staršem na kmetiji. Ko ji je bilo 18 let, se je preselila v Trst, kjer je dolgo let služila, da pomagala tudi družini. V mestu se je spoznala s Cirilom Kočevarjem ter se po prvi svetovni vojni z njim poročila. Tudi po poroki je »Fani« vedno delala, posebno potem, ko sta z možem imela gostilno v Ul. sv. Marka. V gostilni »Pri Cirilu«, kot so jo imenovali, je zadržala večino Slovencev, ne smno šentjakobčanov, temveč trdi ostalih naših ljudi iz mesta. Dekler se je dalo, so naši ljudje v tej gostilni dolgo

riili in prepevali v lepi slovenski besedi. Seveda je to nekega dne prišlo oblastem na uho, tako da sta Fani in Ciril imela marsikatero sitnost, posebno pa to, ki je bil član in dober pevec v društvu Kolo in Kanakar. Ko so fašisti zaprli naša društva, je Ciril, kot vsi cankarjasi, šel naprej pel v šentjakobskem cerkvenem zboru. V gostilni sta oba vedno pridno delala, posebno pa Fani, ki je kot pridna kuharica pripravila vsak dan več kosil za naše ljudi.

Za časa NOV sta tako Fani kot njen mož mnogo delala za našo stvarnost. Takoj po osvoboditvi, ko so cankarjasi obnovili prosvetno delovanje pri Sv. Jakobu, so prav v gostilni »Pri Cirilu« dobili prostor za odobrovo seje ter tamburaški zbor je imel svoje vaje, dokler ni so našli stalne prostore.

Pred 22 leti ji je umrl mož in je Fani še nekaj časa imela gostilno, nato pa jo je dala v najem, dokler je ni pred leti prevzela čakinja Imelda. Fani sedaj živi z nečakom Silvanom, ki ima pri sebi že od leta 1932. Čeprav sta miye v Ul. Borkovljah skoraj vsak dan prihaja v gostilno pri Sv. Jakobu.



Kljub razburljivim dogodivščinam, kljub slabim časom, je Fani še zdrava in čila ter vedno vesela. Čestitkam sestre, nečakov ter vseh sorodnikov in znancev, se pridružuje tudi naš dnevnik, katerega je slavljenka zvesta čitateljica, z željo, da bi zdrava in vesela dočakala še otro in več let.

Prispevajte za DIJASKO MATICO